

**“El present llibre ha participat en la convocatòria
dels premis de la Generalitat Valenciana per a la
promoció de l’ús del valencià 2026”**

**EN
BLANC**

EDITA

Associació Cultural Falla Caputxins

COORDINACIÓ I DIRECCIÓ

Paula Ballesteros Cavero

Enrique Pellicer Rubio

EQUIP DE REDACCIÓ

Enrique Iborra Maseres

Pura Santacreu Berenguer

Natalia Colomer Carretero

GESTIÓ PUBLICITÀRIA

Enrique Iborra Maseres

COBERTA I IL·LUSTRACIONS

Paula Ballesteros Cavero

TÍTOL LLIBRE

En blanc

POESIES

Enrique Pellicer Rubio

FOTOGRAFIES

Carlos Camarasa

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA

Pura Santacreu Berenguer

EXPLICACIÓ DE LES FALLES

Gran: Enrique Pellicer Rubio

Infantil: Natalia Colomer Carretero

COL·LABORADORS LITERÀRIES

Xavi Pérez, Soledad Ahulló, Rosa Mengual, María Luisa Martínez, Josep A. Fluixà, Pura Santacreu, José María Chiquillo, Alfred Aranda, Enrique Pellicer, Diego Gómez, Enrique Iborra, Juan Antonio Sanjuan, Carles Andreu, Gemma Alós, Xavier Cantera, Macarena Tabacco, Paula Ballesteros, Vicent Cucarella, Rubén Pastor, Inmaculada Cerdá, Toni Fresquet, Miguel Ángel Martínez, Chente, Adrià Jaén, Natàlia Colomer, Hugo Micó, Mari Carmen Cano, Adrià Sarrià, Juan Bautista Bosch, Xelo Bezares, Paula Bielsa, Enric Marco, Salva Íñigo, Marta Ferri.

PART INFANTIL

Pura Santacreu, Natàlia Colomer, Alfred Aranda, Diego Gómez.

MAQUETACIÓ

David Vidal (El Petit Editor)

IMPRESSIÓ

Blauverd Impressors SL

COL·LABOREN

Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació de la Generalitat Valenciana, Ajuntament d'Alzira, Diputació de València

DIPÒSIT LEGAL

V-72-2012

Edició de 550 exemplars

“El present llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat Valenciana per a la promoció de l'ús del valencià 2026”

Este llibre participa en els Premis de les Lletres Falleres

Este llibre participa en el Concurs de Llibres de la Junta Local Fallera d'Alzira

FALLES D'ALZIRA, FESTES D'INTERÉS TURÍSTIC NACIONAL I BÉ D'INTERÉS CULTURAL

LES FALLES, PATRIMONI INMATERIAL DE LA HUMANITAT (UNESCO)

L'Associació Cultural Falla Caputxins no s'identifica necessàriament amb les opinions manifestades en els articles dels seus col·laboradors en este llibret.

“No és la nostra intenció infringir els drets d'autor”

www.fallacaputxins.es / info@fallacaputxins.es

Aquest llibre es publicarà en la plataforma www.calameo.com

Escaneja aquest QR per escoltar el nostre pòdcast amb tot els articles

Escaneja aquest QR per descarregar-te el llibre

Índex

/09/

Portada

/12/

Introducció

/26/

Col·laboracions literàries

/146/

**Sentiments fallers.
La nostra comissió**

/194/

**Sentiments menuts.
El llibre dels Caputxinets**

/218/

Guia didàctica

/248/

Records d'un any

/279/

Guia comercial

/308/

Terratrèmol final

EN
BLANC

Falla Caputxins

Alzira

20
26

EL BLANC I EL CERCLE

Minimalisme simbòlic

EL COLOR BLANC I LA FORMA del cercle dialoguen en silenci, però amb una força simbòlica profunda. El blanc, que ho conté tot i alhora no reté res, representa la llum, l'origen i la possibilitat infinita. És el buit ple, l'espai on tot pot començar.

El cercle, sense principi ni final, és la forma perfecta. No té cantons ni fractures; gira eternament sobre si mateix com el temps, com la vida, com la festa que cada any renaix de les cendres. El cercle ens parla de continuïtat, d'unitat i d'igualtat, perquè tots els punts estan a la mateixa distància del centre.

Quan el blanc es transforma en cercle, el missatge es completa: és la puresa feta forma, la totalitat serena, l'harmonia absoluta. Un cercle blanc ens convida a mirar cap a dins, a trobar el centre, a recordar que formem part d'un tot més gran.

En la nostra falla, esta combinació simbolitza el cicle etern del foc i la renovació, la llum que naix després de la nit i la tradició que es reinventa sense perdre la seua essència. Perquè, com el cercle blanc, la festa fallera és infinita, col·lectiva i sempre viva.

Paula Ballesteros Cavero

INTRODUCCIÓ

ESPAIS

en blanc

Alfred Aranda i Mata
Catedràtic de valencià

He deixat ma mare
sola a Xàtiva al carrer Blanc.

Ma mare que sempre
espera que torne com abans.

He deixat germans i amics
que em volen i esperen, com ma mare,
que jo torne com abans.

He vingut ací
perquè crec que puc dir-vos,
en la meua maltractada llengua,
paraules i fets que encara ens agermanen.

Cançó. *He deixat ma mare.* Raimon

M'HAN DONAT CARTA BLANCA PERQUÈ ESCRIGA un article relacionat amb el color blanc. M'he passat la nit en blanc pensant en el tema, fins que he donat en el blanc quan he comprovat que aquest color m'ha acompanyat, física i emocionalment, des que vaig nàixer. Les primeres fotos que em feren –evidentment, en blanc i negre– son del meu bateig. Jo vestia uns bolquers blancs i estava al braç dels meus padrins, que vestien de fosc. Feia careta d'espantat. En unes altres fotos estic prenent-me un biber ó i porte un pitet blanc, com el xupló i els llençolets del meu bressol. Ací estic més contentet. La roba blanca sempre ha estat present en casa dels meus pares: les tovalloles, les camises, els calçotets, les camisetes, els calcetins, els mocadors, les cortines, els llençols, els tapetets de punt de ganxo... Per a mantenir la blancor, ma mare emprava una pastilla de sabó per a llavar a mà, lleixiu i, posteriorment, els primers detergents en pols de l'època (*Omo, Elena, Tu-tú...*). Deia que el blanc sempre fa net i *aseat*. M'agradava veure com ballava la roba estesa al sol en el corral, que estava emblanquinat amb calç, i sentir el perfum de les floretes blanques del gesmiler, dels nards i de les margarides a l'estiu. Blancs eren els vestits de comunió de les xiquetes; els xiquets anàvem de marinerets.

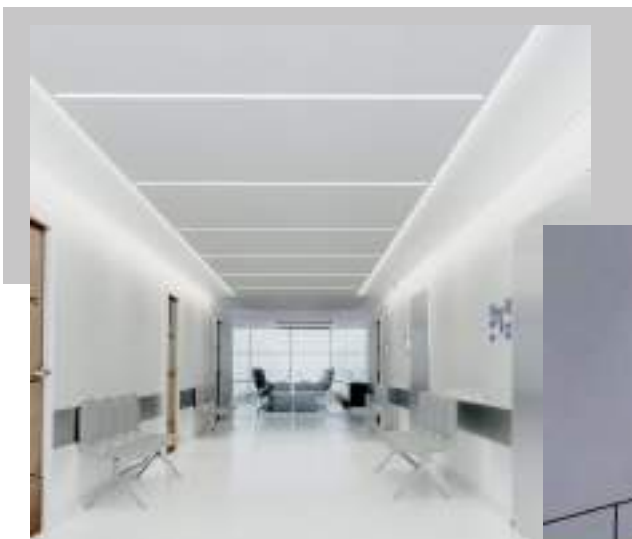
Tots els regals que ens feien eren blancs: el rosari, el missal, els guants, el joc de desdijuni de porcellana, l'àlbum, el bolígraf, el camisonet... tot volia ser pur, innocent i... prou inútil, la veritat. En el convit ens menjàvem el pastís de merenga, ben blanc amb el ninotet del comuniant al mig.

Les primeres pel·lícules que recorde eren en blanc i negre, algunes mudes (Charlot, el Prim i el Gros, Buster Keaton...), de risa o de por... així com el No-do que projectaven prèviament. Després ja vingueren les de color: de l'oest, de romans, d'aventures... A la televisió, en blanc i negre, vaig veure el triomf de Massiel a Eurovisió (1968), l'arribada de l'home a la lluna (1969), la mort de Franco (1975)...

Durant l'adolescència recorde el negre sobre el blanc de les pàgines dels llibres que llegia i que estudiava, les làmies de dibuix tècnic no podien tindre ni una taqueta de tinta xinesa, el blanc del clarió que empràvem a la pissarra; el blanc de la crema Nívea que ens posàvem per a prendre el sol sobre l'arena amb petxinetes blanques. Com la bromera de les ones de la mar i les veles dels vaixells. Era divertit veure't el cul blanc "perquè el banyador ens feia ratlla", dèiem.

I no parlem dels gelats blancs: el sandvitx de nata d'Avides, l'orxata, el potet deco-co i la llet merengada eren els que més m'agradaven.

El color blanc està ben present als forns i pastisseries, als hospitals i als centres de salut –símbol d'higiene, desinfecció, netedat–, a alguns uniformes, als vestits de núvia, als fantasmes i a les pantalles dels mòbils i dels ordinadors.

El trobem també a la cuina de casa: els canelons, el blanquet del putxero, les creïlles del bullit, l'arròs amb llet... quan alcem els ous a punt de neu per a fer un pastís, amb farina, sucre, iogurt...

Blanc és el color de la llum, de la lluna i de la pau. Reconec que, amb el pas del temps –ara ja tinc els cabells blancs– i la influència de les modes i del progrés, moltes coses que abans sempre eren blanques ara són de tots els colors. La diversitat ens obliga a ser tolerants i solidaris.

Com a professor de valencià he posat el màxim interès a mantenir viva la riquesa de la nostra llengua. He animat l'alumnat a conèixer i emprar expressions populars que estan perdent-se i que cal recuperar.

Aquestes son alguns exemples relacionats amb el color blanc: *donar carta blanca, passar la nit en blanc, quedar-se en blanc,*

firmar en blanc, donar en el blanc, tant donar-se'n blanc com negre, no tenir blanca...

També és curiós com emprem aquest color per a matissar noms que adquireixen un altre significat, com per exemple: arma blanca, bandera blanca, fumata blanca, roba blanca, garseta blanca, glòbul blanc, llibre blanc, or blanc, vi blanc, vers blanc, vot en blanc, blanc trencat... i també diguem: el blanc de l'ull, el blanc de l'ungla, el blanc de l'ou, un blanc fàcil. Hi ha molts espais en blanc que podem emprar per a escriure, per a pintar, per a jugar, per a crear, per a somiar, per a estimar. Aprofitem-los.

La comissió de la falla Caputxins d'Alzira ha donat en el blanc en triar aquest tema perquè ha aconseguit mostrar les múltiples accepcions que té el color blanc, ha fomentat la creativitat i ha fet que la nostra llengua, el valencià, estiga en el blanc de la diana. En valencià, ara i sempre.

TIRANT

lo Blanch

Pura Santacreu Berenguer
Catedràtica de Secundària i divulgadora

EL MILLOR LLIBRE DEL MÓN com digué Cervantes. I és que el Tirant lo Blanc és un dels pocs volums que se salven de la crema de llibres perpetrada pel barber i el capellà per mirar de neutralitzar el perill de nous enquistaments lectors. Tot i qualificat com novel·la total per Vargas Llosa,

el llibre continua sent una obra poc llegida i coneguda entre els valencians. Espere que en llegir l'article ja no vos quedeu en blanc a l'hora de parlar d'ella, encara que siga recordant els anys d'escola on de segur llegireu algun fragment. (Manuscript de 1490)

Per a qui no coneixeu la novel·la vos faig un tastet. L'obra es divideix en diferents parts pel lloc on passen les aventures del nostre cavaller. Així tenim

Tirant a Anglaterra

L'ermità, comte Varoic, ensenya les lleis de la cavalleria a un jove, Tirant, qui es dirigeix a les celebracions pel matrimoni del rei d'Anglaterra. En tornar de les bodes, Tirant tornà a veure a l'ermità, i els seus companys van explicar-li que Tirant havia estat declarat el millor cavaller de les festes.

Tirant a Sicília i a l'illa de Rodes

Tirant viatja a l'illa de Rodes per ajudar a reconquerir l'illa envadida pel soldà d'Alcaire. Felip, fill del rei de França es va enamorar de la Princesa Ricomana, i ella d'ell. Després d'una peregrinació a Terra Santa Tirant aconsegueix que tots dos es casen ajudant el príncep a superar les proves.

Tirant a l'Imperi Grec

L'emperador de Constantinoble demana a Tirant que l'ajude a alliberar l'imperi del Soldà i els Gran Turc. Tirant es nomenat per l'emperador Capità General del seu exercit i també coneix a Carmesina, la filla de l'emperador, de qui s'enamora. Tirant aconsegueix guanyar als Turcs, però el duc de Macedònia ho nega. Tot s'arregla quan Diafebus diu la veritat sobre l'èxit de Tirant. En tornar al castell, Tirant i Diafebus es reuneixen en secret amb Carmesina i

Estefania. L'amor els ha guanyat però la Viuda Reposada, enamorada de Tirant, l'enganya fent-li creure que Carmesina estima un esclau negre. Tirant, molt enfadat, mata a l'esclau i s'embarca en un vaixell amb Plaerdemavida, en direcció a Africa, per lluitar contra els moros, però aquest s'enfonsa.

Tirant al Nord d'Àfrica

Tirant es recollit pel Cabdillos de los Cabdillos, qui l'acull al seu castell, on es tractat com un esclau. Quan és alliberat Tirant venç al rei Escariano i allibera el Rei i la seua filla que enamorada de Tirant converteix el regne al cristianisme per ell, tot i que ell la rebutja. Tirant torna a l'Imperi Grec per ajudar l'emperador contra el Soldà.

Tirant torna a l'Imperi Grec

En assabentar-se de la tornada de Tirant la Viuda Reposada es mata. Tirant aconsegueix guanyar la guerra i es torna a reunir amb Carmesina. Els dos desitgen casar-se, però en la lluita contra els turcs, el cavaller emmalalteix i fa testament. Carmesina no arriba a veure'l en vida mor de dolor. Hipòlit, un criat del cavaller resulta ser l'hereu del regne i decideix construir una església a Constantinoble per tal de soterrar a Tirant i a Carmesina.

Com heu llegit, a la novel·la hi ha de tot, i si voleu llegir-la teniu versions actuals, adaptacions, còmics i fins i tot ja hi ha format digital. No hi ha excusa ja!

ANY 600 ANIVERSARI
JOANOT MARTORELL
GENERALITAT VALENCIANA

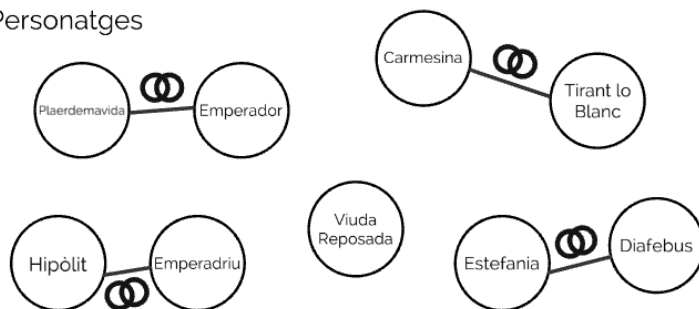

Biblioteca
Valenciana

(Cartell commemoratiu dels 600 anys de la novel·la)

Tirant lo Blanc

Personatges

ELS NOMS DELS PERSONATGES

La novel·la ***Tirant lo Blanc*** porta el nom del protagonista, un cavaller que conta la seua vida, viatges i amor en una biografia inventada, fictícia però versemblant i creïble que mostra la vida a les corts dels nobles en el segle XV. És Tirant qui es presenta al capítol 29:

“A mi dien Tirant lo Blanc per ço com mon pare fon senyor de la marca de Tirània, la qual per mar confronta ab Anglaterra, e ma mare fon filla del duc de Bretanya, e ha nom Blanca; e per ço volgueren que jo fos nomenat Tirant lo Blanc.”

Tirant, sona quasi com tità, *home de forces desmesurades*, i com *tirà que exercix l'autoritat d'una manera opressiva, sense gens de respecte als altres*. L'apel·latiu *blanc*, com a desfiguració de *valac*, apareix en altres obres amb personatges literaris. Per tant el nom triat per Joanot Martorell per al seu noble protagonista el qualifica totalment.

Més senzill encara:

“El nom de Tirant ha donat peu a moltes especulacions, i més encara seguit de «lo Blanch». No cal descartar cap interpretació. A Martorell li agradava jugar amb les paraules, i les dotava d'una multiplicitat de significats. Anton M. Espadaler, un gran estudiós de la nostra literatura medieval, després d'avaluar les diverses interpretacions que se n'han fet, es decanta per considerar que la hipòtesi més plausible respecte al nom de Tirant segurament està relacionat amb la idea de valor i decisió que té el verb tirar, i que aflora de manera molt explícita en la locució valenciana tirar avant. Tirant és un cavaller que s'enfronta en les seues aventures a múltiples vicissituds amb decisió i intrepidesa. No hi ha res que el detinga en els seus propòsits. I sí, este sentit de tirar —relacionat amb el que té en castellà arrojo— és probablement el fonament que induí Martorell a batejar el seu cavaller com a Tirant.”

LA PARAULA DEL DIA **tirant**. Josep Lacreu, AVL
[23/11/2021]

No sols el nom del protagonista és interessant per a comentar, mireu sinó aquest:

Carmesina: filla de l'Emperador de Constantinoble, amb 14 anys que s'enamora de tirant a primera vista. Entre ells intercanvien jocs amorosos sense arribar a "l'acte", al que Carmesina no vol accedir fins que estiguen casats. Al morir Tirant d'una malaltia, Carmesina mor amb ell per tristesa.

El nom de Carmesina està estretament lligat a la paraula carmesí. El terme carmesí descriu un color roig intens, tradicionalment associat amb la riquesa i la noblesa. Per tant, el nom "Carmesina" es pot interpretar com "la que és de color vermell intens" o "la que és noble i rica". A més a més, el nom del color pot assenyalar els desmais per les pèrdues de sang.

Bibliografia:

-Concordances curioses dels antropònims «Tirant lo Blanch» i «Carmesina»

Josep Guia i Marín. Departament d'Àlgebra. Universitat de València.

11

COL•LABO
RACIONS
literàries

Adrià Jaén Cuenca

Full en blanc

Miguel Ángel Martínez Tortosa

Un blanc que tot ho ompli

Hugo Micó Pelufo

L'essència de crear

Soledad Ahulló Martínez

Numen

FULL

en blanc

01

FULL

en blanc

LA BLANCOR ÉS UNA QUALITAT QUE BEN CONEC I fins i tot gosaria dir que m'estime. Ha esdevingut una mena de sinònim d'aquella felicitat que trobes en el minúsculs actes del dia a dia, aquella joia de la qual no te n'adones, perquè la gaudeixes rutinàriament. Blanc és el llençol que m'abrigalla a les nits, blanca és la tovalla amb què m'eixugue la cara de bon de matí, blanques són les dents que em regalen tota mena de plaers quan rosegue i pegue bons mosos, blanques són les parets de ma casa, recer centenari de ma família que ritualment emblanquinem cada cert temps.

Sí, m'encisa la blancor llépola d'una peladilla. També la d'un núvol o la de la part alta d'una ona. Amb tot, hi ha una blancor que encara m'embadaleix més: la d'un full immaculat.

Adrià Jaén Cuenca

Lingüista de l'Ajuntament d'Alzira

I sí, ja ho sé, adés he fet un enfilall de coses blanques que m'agraden d'allò més, però un full en blanc suposa un paradigma nou, inclús un repte.

La seua blancor ens interpel·la i ens anima a trencar-la parcialment amb traços, amb paraules. Ai, de mi! És una blancor que atrapa, que et canvia.

Un full en blanc només et llança una premissa: en voler, escriu. Ben mirat, la blancor del full de paper ens ha regalat la literatura, puix que emparant-s'hi Estellés parí els seus versos, Beneyto la seua dona forta i Fuster o Mira els seus pensaments. Ausades que té importància aquesta mena de blancor des de la qual vos dedique aquestes paraules. Un full en blanc és una oportunitat, encara que també pot esdevindre una condemna. Negre sobre blanc es contaren les gestes del cavaller Tirant i descobrírem Marc Granell, però també es condemnaren milers de persones en l'Holocaust o se n'ajusticiaren un fum més per raons destrellatades.

La blancor d'un full de paper —no ens equivoquem— pot ser un pretext per a obres mestres que facen brillar la condició humana, però també per a crueltats i injustícies. En definitiva, un full en blanc no imposa què hi hem d'escriure, sinó que més bé es converteix en un espill clar de l'ànima a través del qual hom pot crear bel·lesa o imposar la lletjor de la inhumanitat. Per això em fa tant de respecte, per això hem de dedicar-li atenció a aquest blanc tan polifacètic.

D'altra banda, hi ha un blanc que m'aterreix: quan les persones bonhomioses es queden en blanc. En un món en què els

poderosos enronien i decideixen fer el mal, la bona gent —que diria el pare Vicent— no pot quedar-se en blanc ni firmar-los un xec en blanc perquè facen i desfacen amb la casa comuna que Déu ens ha donat. Sí, els vots en blanc m'espanten quan hi ha tanta negror que ens envolta i enfosqueix cada vegada més el món que habitem.

Qui sap? Potser la bondat s'ha d'abillar del blanc del full de paper i mamprendre a dissipar els núvols negres que semblen haver-se apoderat de la realitat. Què passaria si la majoria, qui vol el bé, començara a escriure i a llegir el que altres han escrit? Què ocurreria si tots aquells vots en blanc esdevingueren vots contra el negre? Ai, qui sap? Potser la bona gent deixaria de passar nits en blanc per no poder pagar la llum o la casa, potser molts deixarien de viure la vida en blanc i negre i aconseguirien albirar la policromia de la realitat, potser deixariem de donar carta blanca als roïns. Caldrà fer com els glòbuls blancs del cos, que combaten els agents nocius dins nostre. Sí, segur que així hi hauria fumata blanca i assoliríem un món millor.

Bé, ho deixe estar que m'he d'acabar el blanc i negre, vos deixe a vosaltres decidir si em referisc a l'entrepà o al granissat. Tan sols vos pregue que recordeu que la partida ja ha començat i hem d'intentar que els roïns facen el que en tennis es coneix com un joc en blanc.

UN BLANC

que tot ho ompli

QUEDAR-SE EN BLANC ÉS UNA COSA que tots hem patit alguna vegada. Estàs davant d'un full, d'un públic, o d'un jurat, i de sobte... res. Ni una paraula. El cap en blanc, el full en blanc, les mans tremoloses. Busques dins del cap com qui busca una llum en la foscor, però res. El blanc s'ho ha engolit tot.

Però, i si aquest blanc no fora momentani? I si el blanc no fora només el silenci d'un moment, sinó una desaparició lenta i permanent?

La nostra llengua, el valencià, corre el risc —massa vegades silenciats— de quedar-se en blanc. No per falta de paraules, perquè en té milers. No per falta d'història, perquè ve de lluny. Si no per falta d'acord, per falta d'estima, i sobretot, per una espècie de cansament col·lectiu que fa més mal que qualsevol persecució.

Miguel Ángel Martínez Tortosa

Faller Falla Plaça Malva

President de la Federació Lletres Falleres

Massa voltes ens hem entretingut discutint si “això” o “allò”, si amb accent o sense, si ho diu l’Acadèmia o ho diu el carrer. Mentrestant, cada volta som menys els que la fem servir amb naturalitat, sense complexos. Ens barallem per com i oblidem el perquè. Ens obsessiona tant la forma que perdem de vista el fons.

I el fons és clar: si no ens posem d’acord, ens quedarem en blanc. I el blanc, quan no s’ompli, pot acabar convertint-se en negre. I no el negre elegant d’un vestit de gala, ni el negre màgic de la pólvora en la mascletà. No. Estem parlant del negre de l’oblit. El negre del silenci. El negre d’una cultura que s’apaga sense fer soroll.

Però això no ha de passar. No podem permetre’ns-ho. Perquè tenim una llengua mil·lenària que ha sobreviscut a tot: guerres, dictadures, lleis injustes i menyspreus constants. I encara està ací. Encara canta, encara plora, encara riu. Encara crema en cada vers d’un llibret, en cada conversa al casal, en cada “bon dia” al forn.

Però no podem viure de resistir. Hem de viure de viure. I això vol dir parlar-la, escriure-la, estimar-la, transmetre-la. Sense por, sense vergonya. Amb orgull i amb naturalitat.

I sí, també vol dir entendre que el valencià té moltes formes, molts accents, moltes maneres de sonar i de sentir-se. Que el parla un xiquet de Xàtiva i una iaia de Benimaclet,

una jove d’Onda i un mestre d’Elx. I totes aquestes veus són necessàries. Totes fan falta. Perquè la nostra llengua és com una falla: si li llesques un ninot, ja no és la mateixa.

Sumar, en lloc de corregir.
Compartir, en lloc d’imposar.
Valorar, en lloc de menysprear.
Fer pinya, com en la plantà,
perquè només units podem alçar
un monument que mire alt i fort
cap al futur.

I si alguna vegada ens quedem en blanc, que siga només perquè ens hem quedat sense paraules davant la bellesa d’un vers ben dit, d’una crítica ben feta o d’un poble unit al voltant d’una llengua que no pensa rendir-se.

Des de les nostres falles, des del cor d’una festa que ha sabut mantindre viva la crítica, la tradició i la cultura popular, alcem la veu —en valencià— per dir que no volem quedar-nos en blanc. Que volem falles plenes de crítica, de color i de paraules. Que volem carrers plens de rialles, places plenes de cançons i llibrets plens de versos. Que volem un valencià viu, compartit i respectat. Un valencià que no entén de blancs, perquè viu ple de llum.

I si alguna vegada ens quedem en blanc, que siga només perquè ens hem quedat sense paraules davant la bellesa d’un vers ben dit, d’una crítica ben feta o d’un poble unit al voltant d’una llengua que no pensa rendir-se.

Els blancs que he afegit poden tindre una representació visual concreta en el llibret: un espai en blanc real entre paràgrafs, una pàgina sencera sense text, o fins i tot un disseny tipogràfic que reflectisca el silenci i la pausa. Poden funcionar com una metàfora visible del perill i alhora de la possibilitat.

Però el blanc també pot ser una altra cosa. Pot ser punt de partida. Una oportunitat. Un espai per imaginar, per començar de nou, per omplir de paraules noves, de significats compartits, de veus diverses.

Un full en blanc pot fer por, sí. Però també pot ser l’inici de tot. Només cal voler escriure.

Ja n’hi ha prou de viure a la defensiva. Cal viure plenament. Parlar-la sense por. Escriure-la sense complexos. Estimar-la sense límits. Transmetre-la sense excuses.

I això també vol dir entendre una cosa essencial: el valencià és de tots. De qui el parla amb apitxat i de qui l’ha après de gran. De qui diu “xiquet” i de qui diu “menut”. De qui ha crescut en un poble i de qui l’ha descobert en una aula d’adults. Totes aquestes formes sumen. Totes aquestes veus són necessàries. Perquè la llengua no és un dogma: és una realitat viva. I cada vegada que excloem algú pel seu accent o per com escriu, fem més gran el buit. Fem créixer el blanc.

L'ESSÈNCIA

de crear

PER A UN ARTISTA FALLER, UN FULL EN BLANC és l'oportunitat perfecta per a començar a crear.

Et sents enfront del full, el que hi ha al teu voltant deixa d'importar, com si el temps es parara, traus punta al llapis i en traçar la primera línia, s'obri un món de possibilitats infinites. Se sent una certa responsabilitat, com si cada traç poguera canviar el destí d'allò que està per vindre. I que és pitjor que una fulla en Blanc...? Una ment en blanc.

Des de la ment en blanc comença la busca d'idees, una introspecció del que un mateix porta dins. Les idees poden ser infinites, però en el meu cas, m'agrada tindre en compte tres factors sobre el resultat final; que agrada a la gent que tinga l'oportunitat de vore-la, que m'agrada a mi i que la puguem treballar a gust.

Hugo Micó Pelufo
Artista faller

Les idees no sempre sorgixen amb facilitat, de fet la majoria de les idees conceptuals en referència a temàtica d'una falla, sorgixen en el dia a dia, en el moment que menys les esperes. Per això, és important que ens preocupem de guardar bé estes idees, perquè el dia que les necessitem puguem obrir un calaix a la nostra memòria i deixar volar la nostra imaginació.

Quan una idea aconsegueix destacar entre totes, arriba el moment de donar-li forma. Primer amb esbossos ràpids, després amb traços més decidits, fins que el concepte comença a respirar per si mateix. En eixe punt, ja no soc jo qui guia el llapis, sinó que és la mateixa falla la que demana nàixer, la que suggerix formes, personatges i històries. És un diàleg constant entre el que imagines i el que el paper et retorna.

Cada detall compta, cada línia té un significat. No és només dibuixar, és contar una història que connecte amb la gent, que faci riure, pensar o emocionar. És buscar eixe equilibri entre la sàtira i en el cas de les falles infantils, la didàctica. I quan finalment mires el full ple de formes i colors, saps que allò que va començar com un simple pensament ja té ànima, i està preparat per a convertir-se en una obra que parlarà per si sola en el carrer.

Quan el full en blanc ja no és blanc, quan les línies i els colors han pres forma, quan les idees es transformen en esbòs, comença un altre viatge: el del paper al taller. El que abans era només una idea es transforma ara en matèria. El dibuix deixa de ser imaginació per convertir-se en fusta, suro i pintura.

Hui, el suro blanc és el material principal que utilitzem, és "un full en blanc en 3 dimensions". Este full, s'esculpix donant forma als ninots, agafa força quan s'empapera, quatre capes de gotelé per a aconseguir un acabat únic i amb la pintura passem del blanc al color.

En este precís moment, deixa d'existir el paper en blanc. S'ha convertit en un llenç ple de color, esta obra és el resum del treball d'un any, és una falla amb totes les lletres.

Però el procés creatiu no és lineal. Hi ha dies en què tot fluïx, i altres en què res pareix encaixar. Hi ha figures que es resistixen, idees que s'esvaïxen, moments en què l'artista ha de tornar a mirar el dibuix inicial per recordar per què va començar.

En aquests instants, l'experiència i la passió són el que manté viva la flama. Perquè una falla no es construeix només amb materials; es construeix amb emoció, amb perseverança i amb aquesta obstinació que naix de l'amor per l'ofici.

Arriba la setmana fallera, tot el treball ix del taller, els carrers s'omplin de color i quan les flames es fusionen amb l'art tot queda reduït a cendres. El taller està buit, només queda penjat eixe esbòs, l'esbòs que va nàixer d'un full en blanc i que es tornarà a tenyir de blanc com una nova oportunitat d'omplir-ho de noves històries.

NUMEN

Soledad Ahulló Martínez
Mestra

“
NO SABIA QUÈ DIR! Les peces del mecanisme eren fortes i els lligams de l'origen el tenien enlairat al buit del pensament. El rellotge marcava les hores i el conflicte de l'existència pressionava el seu pols, agafant-se bruscament a una absurda realitat. Mai! Cridava al vent. Potser mai! Una probabilitat feia feble la negació del temps! Mirava les hores, els dies,... passaven ràpid; impedit que la seua ment arrossegara el malestar del desconcert que estava sofrint.

Tot era blanc! Una boira brillant l'envoltà i unes ombres cobertes de fulles verdes s'arrossegaven pel terra, una estampa, que colpejava els seus cinc sentits! El pànic recorria el seu cos amb una suor gelada! De sobte, una criatura desdibuixada s'apoderà de l'escena, embolicà els seus dits amb la malesa i sentí com les espines es clavaven al seu enteniment! Aterrada, escridassà! Era presoner de sí mateix i res el treia de la críptica angoixa. Tancà els ulls i tot el que havia escrit passà per davant seua! Sentí la necessitat d'incorporar el seu cos i eixir corrent, d'arrabassar la maquinària que tenia parada! Sentir-se viu! Tot era frenètic!

El seu cos es va desplomar al fons de l'ànima!

Estés al terra despertà amb un llibret a les mans! No sabia què dir! La inspiració el tenia suspès a l'infinit! L'obrí i veié els fulls blancs, batejava fort; les mans li tremolaven, estava perdut! Esclatà amb l'alé final! Les llàgrimes mullaren el paper. Atònit, sospirà! Una força immensa recorregué el full blanc! Plors fets lletres! Les emocions arrapides esclataren la raó! Una revolada el tancà; ja era etern!

”

Xavi Cantera

En blanc em vaig quedar

Mª Luisa Martínez Sáez

Quan la ment es queda en blanc

Mª Carmen Cano Saurina

El pilot roig i l'abisme

Josep Antoni Fluixà

Un discurs important

Rosa Mengual

L'esperança d'omplir el blanc

Adrián Sarria Cabello

Començar en blanc allí on es dibuixen els futurs

— **MENT**

en blanc

02

EN BLANC

em vaig quedar

Xavi Cantera
Activista social

QUAN EM VAN CONVIDAR A PARTICIPAR en el llibre de la falla de Caputxins d'enguany i em van dir el "tema", em van contagiar del mateix i en "blanc em vaig quedar". Contagi que m'ha durat diversos dies i que encara em dura en alguna part del meu cervell com quan intente escriure un article, encenc l'ordinador, trie la pàgina i aquesta, durant uns minuts, roman en blanc impol·lut sense cap ombra de lletra.

Podria deixar en blanc aquesta pàgina, com a bandera, demanant la pau als països que estan en guerra; podria seguir en blanc recordant els sudaris dels cadàvers infantils de Gaza; podria seguir en blanc com a color que demostra la inacció i covardia dels països davant el genocidi cruel. Però no puc continuar aprofundint en l'ús del blanc perquè és difícil trobar ni una sola pàgina d'aquest moment històric que no estiga esguitada de sang o del negre de la tristesa i del dol.

Blanc és el color de la sanitat, però que s'embruta amb el temps en les llistes d'espera, amb les dificultats i negligències per a ser diagnosticades a temps per un càncer de mama. En blanc estan les ments afectades per Alzhèimer que esperen una plaça en un centre de dia especialitzat. En blanc estan els mapes agraris que han sigut arrasats per la Dana o pels incendis d'enguany. En blanc estan els documents que s'han de signar perquè arriben les ajudes als ajuntaments, als empresaris, als particulars, als col·legis dels pobles afectats.

Tanta falta que ens fa el blanc en aquesta societat enfrontada per guerres de tota mena i tan poc que està de moda si no fora perquè ho veiem en els anuncis de disseny dels lavabos de la gent ben adinerada. Encara que és cert que continua sent el blanc el color de la innocència, hi ha molta gent que continua sent innocent de les injustícies que pateix per no tindre un habitatge, un jornal digne i una vida sana i està negra, negra. Farà falta eixir amb la brotxa a emblanquinar, no sols la façana, sinó també els efectes de les polítiques que fan a uns cada dia més rics i a altres més pobres.

QUAN LA MENT

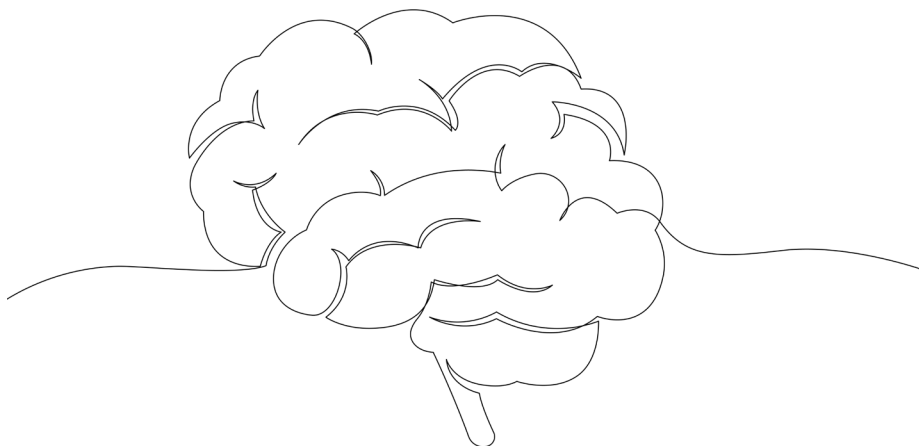
es queda en blanc

Mª Luisa Martínez Sáez

Psiquiatra

ÉS TAN COMPLEXA LA NOSTRA MENT!

Amb un funcionament tan perfecte sempre... o quasi sempre. A vegades la nostra ment es queda buida, bloquejada i perdem el fil d'aquesta idea que teníem tan clara un minut abans. De sobte, no puc continuar pensant, parlant o escrivint. Les idees no flueixen, s'embussen, em sent confusa, sé que estava pensant en una cosa important, anava a dir alguna cosa, soc conscient que la idea segueix ací però no la puc reprendre, no puc seguir el fil de la conversa. M'he quedat amb la ment en blanc! Per què? Per què ara?

I després més tard, el pensament flueix de manera perfecta, elaborant les idees de manera contínua fins i tot millor que abans, com si res haguera passat. Quan ja no ho necessite. Ens quedem amb la ment en blanc en el pitjor moment, quan més necessitem pensar de manera clara, fluida, ràpida. A qui no li ha passat davant un examen, en una entrevista de treball, durant la presentació d'un projecte davant companys, davant l'encarregat o director... o davant d'una persona que t'intimida, t'agrada, o t'agradaria impressionar-la pel motiu que sigui. Aquest moment en què necessites demostrar seguretat en tu mateixa, ser graciosa, ocurrent. Fins i tot pot passar-nos amb els amics de tota la vida, parlant d'un tema que ens interessa i així et quedes en blanc, no saps què dir. Quan més interès tens, en el moment menys oportú. Quina ràbia! Quan més intente recordar, més nerviosa em pose, més lletja es posa la situació i més difícil i llunyana sembla la solució.

I no obstant això, és tan difícil quedar-se tranquil·lament sense pensar en res quan ens agradaria desconnectar, en aquests moments en què no vols pensar en res, en què precisament pretens oblidar aquest examen, aquesta entrevista, aquest treball... En aquest moment de manera involuntària és quan els pensaments flueixen sense parar, de manera ràpida o desordenada.

Ens envaeixen pensaments recurrents, invasius, records bons o dolents, pegant voltes al problema que no podem llevar-nos del cap, d'aquelles paraules que no hauríem d'haver dit o elucubrar què passarà en el futur. Ens venen dos mil possibles problemes amb què ens podem trobar si prenem una decisió o una altra... Quan intentem dormir i no podem, quan volem desconnectar i no podem, pensaments del passat, present i futur ens acorralen en la nostra pròpia ment sense poder donar-los un bon puntelló i senzillament quedar-nos amb la meravellosa ment en blanc.

Qui no ha somiat estant despert? En la nostra ment fem plans, anticipem situacions o converses i així la ment ens prepara per a poder afrontar millor noves experiències amb les quals ens podem trobar. És com un assaig.

Però a vegades aquest mecanisme falla i ens quedem tancats en una cadena d'idees circulars, en bucle. Algunes persones no desconnecten mai, sempre estan pensant, analitzant o recordant. Pot semblar molt pràctic, però a vegades ocasiona molt sofriment. Tot això ens succeeix pel mode en què la nostra ment es relaciona amb els estímuls tant de l'exterior com de l'interior, així com amb els diferents estats psicològics pels quals discorre la nostra existència en el dia a dia.

És impossible deixar de pensar. Fins i tot quan dormim la nostra ment roman activa. El processador del nostre cervell compost per milions de neurones no descansa mai. La ment està contínuament processant informació: de l'interior del nostre cos com a sensacions corporals i la que ve de l'exterior, sempre escoltem, veiem, sentim amb el nostre olfacte o tacte. Els nostres

sentits no descansen mai, el nostre cervell processa la informació i analitza com hem de reaccionar a cada moment davant aquesta allau d'informació. La base de tot el nostre pensament està estretament relacionada amb la memòria, amb el llenguatge, la forma en què emmagatzemem els diversos fets que ens van succeint i la forma en què recuperem els records. Però és enormement complex el nostre magatzem, on s'associen els records, paraules i imatges amb olors, emocions o qualsevol altre estímul enllaçat. En el fet de pensar, de rememorar i de recuperar aquest arxiu de memòria les idees es relacionen entre si i formen un pensament que flueix de manera senzilla sense excessiu esforç per part nostra.

Quedar-se amb la ment en blanc forma part dels processos de memòria, és una fallida en la recuperació d'aquest arxiu en concret en un determinat moment quan ens el proposem, quan ho necessitem. Associat amb l'estrès, ansietat o amb la pressió o les circumstàncies en aquest determinat moment. És curiós perquè som conscients de l'oblit, podem rastrejar en la memòria algunes petjades del nostre record buscat, però se'ns escapa. Més tard de manera misteriosa quan ja no ho necessitem ens ve el record de manera completa i nítida, no s'havia perdut. Quina ràbia! És pràcticament impossible buidar la ment per complet, la ment sempre aquesta activa. No és possible deixar de pensar igual que no és possible deixar de respirar o de bategar el nostre cor, són processos que no depenen de la nostra voluntat. El nostre cervell és un generador d'idees constant, la nostra ment no para de treballar i menys amb el ritme de vida que portem. Rebem

una gran càrrega d'estímuls, en el dia a dia, hem de processar molta informació, recordar moltes coses, prendre moltes decisions, tenim pors, nous projectes... tot passa per la nostra ment a gran velocitat i pot generar estrès i ansietat. És necessari entendre que ens passa, entendre el procés de pensament, de com actua la nostra ment.

El treball de la nostra ment és pensar, és la seua naturalesa. Ens ajuda a interactuar amb el nostre entorn, a comprendre i ajudar-nos a respondre davant cada situació, intentar donar un sentit al que vivim, donar una explicació a la realitat. Per a això amb freqüència el nostre cervell li pega voltes una vegada i una altra i moltes vegades més si cal. No, m'he equivocat qui li dona voltes és el cervell, no nosaltres. Si tenim clar aquest punt tenim la clau de la solució: nosaltres no som els nostres pensaments. Els pensaments amb freqüència van per lliure. Quantes vegades ens ha passat que no volem pensar ara en això en concret, però no podem desconnectar. Hem de prendre el control i ordenar-los. Difícil ja ho sé, però es pot fer. Ja d'entrada només en pensar en això podem prendre consciència de quin tipus de pensaments poblen la nostra ment i de com ens fan sentir. Poden ser la base del nostre malestar emocional.

Tenim pensaments voluntaris i involuntaris (que són els més abundants) i amb més freqüència del que ens agradaria són negatius i solen associar-se a emocions també negatives que ens fan sentir malament. Si poguérem tenir el control sobre ells... poder dir *Jo estic al comandament*.

Estar un poc nerviosos davant un examen, per exemple, és una cosa positiva

que ens ajuda a estar alerta, ens ajuda a pensar millor, ens fa estar més desperts, més atents. No obstant això, si l'ansietat és excessiva ocasiona l'efecte contrari: dificultats per a parar esment, per a pensar amb claredat, podem sentir-nos aclaparats pels propis pensaments sense poder desconnectar. Això impedeix posar el focus o recordar amb claredat o de nou, ens quedem en bucle. En aquest punt convé recordar que tenir la ment en blanc és més habitual del que pensem. En una ment sana és desitjable i necessari al llarg del dia tenir moments de desconexió, de pausa que són crucials per a mantenir la funció cognitiva. El descans permet al cervell reinicialitzar-se, reorganitzar els seus recursos, mantenir el seu rendiment, mantenir l'estat d'alerta i funcionar de nou al 100%. És un senyal de salut mental.

Quan estem cansats o nerviosos, no hem dormit o menjat bé, tenim febre, dolor o malestar o per efecte d'algun medicament, alcohol o tòxics, la nostra ment no arriba a funcionar amb claredat i estem més despistats, menys centrats i no podem aconseguir la concentració necessària per a rendir bé. Si es tracta d'un d'aquests moments en què necessitem la ment completament buidada i lúcida, si tenim molt interès en aquesta tasca en concret, en aquest examen o en aquesta entrevista és quan més hem de cuidar-nos.

Les situacions en què més ens pot passar és quan ens exposem en públic, quan som el focus d'atenció pel motiu que siga, una xerrada, un brindis en unes nocces d'amics o l'esperadíssim discurs en la Presentació de la Falla. En aquestes situacions a més s'afegeix alguna cosa que encara ho complica més: la por de fer el ridícul, la vergonya per recordar altres situacions en què el passem malament, por a que es note que estem nerviosos, al fet que es note que estic suant, el rubor de la meua cara o que em tremolen les mans... Si estem espantats, el cervell interpreta que estem en una situació de perill i es posa en marxa la reacció de lluita o fugida. En aquesta situació només val actuar. El sistema nerviós entra en un estat d'alerta i es bolca cap a l'exterior, analitzant la situació i donant

la resposta més adequada. La memòria es bloqueja, no és moment de rememorar ni de raonar de forma mínimament creativa.

Aquest estat pot donar-se de manera puntual i transitòria o mantenir-se en el temps. Si hem passat per un estat prolongat d'ansietat o estrès crònic és més probable que ens bloquegem o que tinguem llacunes mentals. Si ens succeeix de manera recurrent i ens ocorre amb freqüència pot ser signe de cansament o fatiga mental o excés d'estrès. És el moment de prendre's un descans.

Pot donar-se causes amb origen més profund per diverses malalties. A vegades la ment en blanc pot donar-se com a mecanisme de defensa, en forma de desconexió, davant un record d'una cosa altament desagradable o per una situació traumàtica. O per un problema psicològic, ansietat, depressió. La forma més greu i definitiva la veiem en els processos demencials.

Però no hem d'oblidar que quedar-nos amb la ment en blanc pot tenir una funció positiva. Després de passar una temporada especialment complicada o que ha suposat molts canvis en les nostres vides amb freqüència necessitem passar uns dies sense veure a ningú, sense pensar en res, hi ha qui necessita passar una estona en un spa o fer el camí de Sant Jaume. Necessitem que la nos-

tra ment deixe una temporada de rebre nous estímuls per a poder processar els anteriors. El mateix succeeix cada nit, necessitem tenir un somni reparador per a reinicialitzar la nostra ment. Durant la nit es posen en marxa mecanismes de neteja i depuració del nostre sistema nerviós i es consoliden els aprenentatges. Esgotats pensem que necessitem deixar la ment en blanc, desconnectar. No obstant això, la solució no passa per deixar la ment en blanc sinó per aprendre a relaxar-la i calmar-la.

Es diu que el 90% dels pensaments que ens preocupen mai succeeixen. Per a què preocupar-nos per alguna cosa que no és útil i ens perjudica?, però quant més intentem bloquejar un pensament amb més força torna, es rebel·la. Combatre'ls no funciona. I llavors, què podem fer? Existeixen maneres de reconduir els pensaments per a evitar entrar en bucle. Deixar la ment en blanc no significa buidar-la de tot contingut sinó deixar passar aquests pensaments o emocions que es repeteixen una vegada i una altra i ens aclaparen, frenar aquestes emocions associades i alleujar el malestar que produeixen. Tècniques com posar el focus en un pensament alternatiu més positiu o la distracció, la relaxació. Respirar profund, acceptar el pensament, observar-lo i deixar-lo marxar. Aquestes tècniques ens ajuden a desconnectar

de les preocupacions, a reduir l'ansietat, ens produeixen calma i relaxació. Milloren les funcions cognitives amb un funcionament mental més fluid, afavoreix l'autocontrol emocional perquè ens ajuda a identificar i a acceptar les emocions que ens envaeixen i així poder marcar una distància emocional afavorint la presa de decisions i la solució de problemes, fins i tot s'ha observat que millora la creativitat. Augmenta el nivell d'energia en administrar els nostres recursos de forma més eficient i productiva sense malgastar-la en altres processos inútils o negatius.

A vegades podem quedar-nos amb la ment en blanc de manera espontània tan sols sortint de la nostra rutina habitual deixant que la ment per si sola se centri en allò que ens dona harmonia o pau com un passeig sense rumb, caminar per la naturalesa, asseure's a la platja mirant la mar, fent el nostre exercici físic favorit o passejant per una nova ciutat de forma relaxada, sense presses ni horaris. Practicar Ioga, meditació, tècniques de respiració o mindfulness no sols ens ajuden a relaxar-nos sinó que ens aporten grans beneficis en la regulació de les emocions, en les funcions cognitives i millora de l'aprenentatge.

La meditació és una forma d'entrenament amb el qual podem aconseguir un estat de calma útil per a aprendre a buidar la nostra ment del flux de pensaments negatius. És una habilitat que es desenvolupa amb la pràctica de la concentració i focalitzant l'atenció en un sol punt com pot ser la respiració. Practicar mindfulness ens pot ajudar. L'objectiu en aquesta manera de meditació no és deixar la ment en blanc sinó enfocar l'atenció en un punt com pot ser la respiració i des d'ací observar els nostres pensaments sense jutjar-los. Amb el mindfulness es focalitza l'atenció en el moment present, l'objectiu és l'atenció plena en l'ací i ara. Atesos els pensaments que apareixen, però acceptant-los sense més, sense jutjar-los, sense seguir-los el joc. També podem aconseguir aquest anhelat estat de calma amb la relaxació, on la ment vaga de manera lliure relaxant progressivament ment i cos. Les tècniques de respiració milloren l'ansietat. Hi ha molta varietat de tècniques com l'abdominal o la que s'usa en el Ioga. Practicar Ioga beneficia cos i ment disminuint l'ansietat amb beneficis en el nostre organisme a nivell global.

Altres tècniques com escriure o verbalitzar les nostres preocupacions, parlar dels problemes

amb persones de confiança. Treure'ls fora és una manera de donar-li a la teva ment un espai per a expressar-se i posar ordre, observar les teves emocions, la qual cosa t'angoixa.

Amb la tècnica de la Visualització per a aprendre a desconectar i calmar la ment imaginant el lloc i el moment on ens trobem més tranquils, com a la platja escoltant les ones de la mar, la pluja en el bosc. Escoltar música. Hàbits saludables, millorar la cura d'un mateix, dormir i alimentar-se bé. En resum: dedicar més temps a un mateix. Fer exercici físic, eixir a passejar, caminar amb regularitat, anar al gimnàs, practicar pilates o ioga, natació, ballar. Passar moments de qualitat amb la família, quedar amb amics. Una bona tertúlia, jocs, la lectura. Tenir temps per a l'oci com pot ser passar una vesprada de dissabte a casa veient una pel·lícula o anar al cinema, al teatre, a un concert. Observar els nostres hàbits de treball amb regularitat per a detectar el que ens estressa i buscar solucions primerenques, parlar-nos a nosaltres mateixos amb generositat sense excessiva crítica i passar més temps amb els quals volem i ens volen.

Podem i devem cuidar de la nostra ment i del nostre cos, només tenim un.

EL PILOT ROIG

i l'abisme

Breu guia per a sobreviure
a un BLANC en directe

Mª Carmen Cano Saurina
Periodista d'Alzira Ràdio

HI HA UN MOMENT QUE TOT COMUNICADOR/A, PER VETERÀ QUE SIGA, reconeix i tem. No és l'error en pronunciar un nom, ni una xicoteta ensopegada amb la paraula. És una cosa molt més profunda i primitiva: és l'instant en què un xicotet pilot roig, fred i implacable, s'encén com un ull gegant cara tu i la teua ment, en un acte de traïció suprema, decidix formatar-se.

El pilot roig en les sales de ràdio és el far que anuncia la terra ferma del directe. Però, de vegades, en lloc de terra, el que trobes és un penya-segat. I caus.

Què passa quan et quedes en blanc?

El món exterior s'esvaïx. L'estudi, que fa un segon era un espai familiar ple de cables, micròfons i companys, es convertix en un buit insonor.

L'única cosa que existix és el batec del teu propi cor en les oïdes, un tambor que marca un compàs de pànic. I el pilot roig, que ara sembla tindre la grandària d'un sol, et crema la retina. És una sensació de vertigen intel·lectual: saps que estàs caient, però no aconseguixes veure el fons. El guió, si n'hi ha, es transforma en jeroglífics indesxifrables. Les paraules, les teues ferramentes de treball, fugen de tu com a animals espantats.

En eixos moments apareix l'espiral del pànic, la ment entra en un bucle de pensaments catatròfics i absurdament ràpids:

- «Això no està passant.»
- «He de dir alguna cosa, ja!»
- «Quina era la primera paraula? Només necessite la primera paraula!»
- «Respirar? Crec que he oblidat com es fa.»

És la veu del pur i dur pànic. Però, i ací està el secret, eixa veu enganya. Perquè en ràdio, el silenci sempre sembla molt més llarg i dramàtic per a qui el patix que per a qui l'escolta.

És el moment en què dones pas al kit de supervivència:

1. Respira. De debò, respira. És el primer i més important. Contingues la respiració un segon i després exhala lentament pel nas. Eixe simple acte fisiològic li diu al teu cervell que no hi ha un tigre davant de tu, només un micròfon.

2. Confia en el múscul entrenat. El teu cervell pot haver-se bloquejat, però la teua boca té memòria muscular. Sovint, començar a parlar, encara que siga amb una paraula genèrica com "Bo...", "Doncs...", "Miren...", actua com un colp d'arrancada per al motor mental. La frase pot ser que no siga digna d'un Pulitzer, però trenca l'encanteri del silenci.

3. Reconeix el moment (amb humor, si t'atrexixes). La sinceritat desarma. Un "Ui! Se me n'ha anat la paraula... un moment que torna" o un "Vaja, el cervell m'ha fet un 'ctrl+Z' en ple directe" no sols és humà, sinó que connectes amb l'oient. Li recordes que a l'altre costat hi ha una persona, no un robot. L'humor és l'antídote perfecte per al pànic.

4. Dona't suport en el bàsic. Si estaves presentant una cançó, digues el nom de l'artista i el tema una altra vegada. Si estaves llegint una notícia, torna a la frase anterior. Si és una entrevista, reformula l'última pregunta que vas fer. És un ancora a la que pots agarrar-te per a recuperar el fil.

5. I el consell d'or: mira al teu tècnic de so o al teu company. Ells són el teu salvavides. Una mirada de complicitat, un gest, un apunt en una llibreta... el teu equip és la xarxa que evita que caigues al buit. No estàs sola en l'estudi.

Quedar-se en blanc no és un fracàs. És un recordatori que treballeu amb l'instrument més fràgil i meravellós: la ment humana. És el preu i el risc de la màgia del directe, d'eixe territori sense xarxa on tot pot passar.

La pròxima vegada que el pilot roig s'encenga i sentes el buit cridant, recorda: respira, somriu (encara que siga per dins) i parla. Perquè la millor manera d'omplir un blanc és amb la veritat més simple i poderosa que tenim: la nostra pròpia humanitat, amb les seues glòries i els seus xicotets i momentanis curtcircuits. Al cap i a la fi, de les apagades s'aprén a valorar la llum. I del blanc en directe, a encendre'l de nou, paraula a paraula.

UN DISCURS

important

Josep Antoni Fluixà
Mestre i escriptor

JAUME BALAGUER I FENOLLET ERA UN PERSONATGE MOLT CONEGUT a la ciutat: un referent cultural que ningú no discutia. També era un destacat funcionari municipal que havia estudiat a la universitat, encara que no se sabia quina llicenciatura en concret havia fet. Per les aficions que tenia el més probable és que haguera cursat una carrera de lletres. Sobretot, perquè al llarg dels anys s'havia mostrat com un reputat escriptor i un orador magnífic.

Per això, no hi havia cap família a la ciutat, amb una mínima voluntat de prestigi social, que no li haguera demanat un escrit o un discurs amb un motiu o altre. Havia escrit milers de poemes exalçant la bellesa de les falleres majors de totes les falles locals. Havia apadrinat la publicació d'obres d'innombrables escriptors novells. Havia sigut pregoner i mantenidor també en les diferents festivitats que se celebraven i no hi havia llibre de falla o de confraria sense un poema o un text seu.

En definitiva, Jaume Balaguer i Fenollet havia tingut una vida de reconeixements perfecta, amb distincions i medalles atorgades per associacions religioses, socials i esportives de tota índole. Fins i tot, l'Ajuntament li havia dedicat un carrer i l'havia anomenat fill predilecte amb motiu de la seua jubilació laboral. No obstant això, mai no li havien encarregat actuar de mantenidor en la proclamació de la fallera major. Encàrrec que, finalment, li arribà un dia. Sens dubte, era el més desitjat i l'acceptà amb una autèntica falsa modèstia.

Conscient de les seues virtuts i de les seues possibilitats, deixà passar els dies sabedor que podia perfectament redactar el discurs a última hora. Per desgràcia, un parell de dies abans de l'acte caigué malalt amb febre i la nit anterior no pogué pegar ull. Cansat de no haver dormit gens, passà el dia desficiós i sense cap idea de com enfocar el parlament. A pesar d'això, no es mostrà inquiet en cap moment.

Jaume Balaguer i Fenollet es vestí de gala i s'encaminà a l'històric teatre local. Es va asseure en el lloc reservat, al costat de les màximes autoritats, i, quan el van cridar, es col·locà a la tribuna. Els focus l'il·luminaven amb una llum que l'encegava. I, aleshores, l'insigne Jaume Balaguer i Fenollet es quedà en blanc. Dirigia la mirada cap al pati de butaques, però no deia res. El públic començà a impacientar-se i, al cap d'uns deu minuts, començà a aplaudir desconcertat. Senyal que aprofità Jaume Balaguer i Fenollet per abandonar l'escenari. Era el seu últim discurs.

L'ESPERANÇA

d'omplir el blanc

Memòria, cultura i futur

Rosa Mengual

*Directora de la Fundació Bromera
per al Foment de la Lectura*

ENMIG D'UN MÓN ACCELERAT I CANVIANT, **on massa vegades la ment es queda en blanc, la cultura i la memòria col·lectiva esdevenen els nostres millors aliats. En elles hi trobem l'esperança: la capacitat d'entendre el present, d'afrontar els reptes que arriben i de construir un futur digne, lliure i compartit.**

Quan el món accelera, el blanc avança

Vivim immersos en transformacions profundes: emergències climàtiques amb inundacions inesperades, revolucions tecnològiques i digitals, intel·ligència artificial que redefineix la creativitat, canvis polítics constants i una sensació general de vertigen. Tot es mou tan de pressa que, sovint, ens quedem en blanc.

Aquesta falta d'orientació —aquest buit— és un símptoma del nostre temps. Però també és una advertència. Perquè quan el blanc s'instal·la en el pensament, en el llenguatge o en la capacitat de crear, ens fa més vulnerables i més dependents del soroll que ens envolta.

“En temps de canvis accelerats, no hi ha millor brúixola que la cultura, la lectura i la memòria compartida”.

La memòria col·lectiva és la llum que il·lumina el futur

Per afrontar els canvis, no n'hi ha prou amb tecnologia o innovació: cal memòria.

Memòria de qui som, d'on venim i què ens ha fet poble. La lectura, la literatura i les arts escèniques són pilars fonamentals per a preservar aquesta memòria i impedir que la nostra identitat quede difuminada en plena era d'hyperconnexió. Per això, des de la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura sabem que llegir és mantindre viva la cadena que uneix generació amb generació. Tenim clar que apostar per la lectura és impedir que el blanc ocupe l'espai del pensament crític. Som conscients que hem de treballar de valent per consolidar una societat amb identitat oberta, creativa i solidària.

"Sense memòria no hi ha identitat; sense identitat no hi ha futur; i sense futur no hi ha esperança".

Els vertaders influencers: les falles i les entitats que fem cultura tot l'any

Si volem parlar d'esperança, hem de parlar de les falles i de totes les entitats i associacions culturals que mantenen viva la nostra cultura durant tot l'any. Campanyes d'animació lectora per als més menuts, tertúlies literàries, converses amb escriptors, teatre, espectacles musicals, presentacions de llibres, activitats solidàries... Tot aquest treball invisible, constant i apassionat és el que sosté el teixit d'una societat viva. És l'arrel que fixa la memòria col·lectiva i la fa créixer.

Les falles i totes aquestes entitats que aposten per la cultura, amb la seua energia comunitària i creativa, són molt més que una festa: són un espai de transmissió cultural, un lloc on la identitat es comparteix i es renova. Som —i cal dir-ho amb orgull— **germinadors de futur**.

"Les associacions culturals són l'essència de la llavor que germina: mantenen la memòria i cultiven l'esperança".

Refranys, cançons populars i llegendes per a entendre el món

En un temps on tot es mesura en velocitat i immediatesa, la cultura popular ens recorda que el coneixement profund naix de la calma i de la saviesa acumulada. Els refranys ens connecten amb una manera antiga —però vigent— d'interpretar el món. Les cançons populars transmeten emoció, comunitat i alegria compartida. Les llegendes expliquen pors, misteris i miracles amb un llenguatge que arriba allà on les dades no arriben. Aquest patrimoni immaterial ens ajuda a posar paraules al que és difícil d'entendre, a digerir els canvis i a dotar-los de sentit. Ens recorda que no estem sols davant un futur incert. **Per això, el valencià, és la llengua que mai no pot quedar en blanc.**

La nostra llengua és l'eina principal per a expressar-nos i per a mantindre viva la memòria del nostre poble. Parlar valencià, llegir en valencià i crear literatura i cultura en valencià és apostar per un futur amb veu pròpia.

En un món globalitzat, la diversitat lingüística no és un luxe: és una necessitat. I el valencià és un pont entre memòria i futur, entre tradició i modernitat, entre allò que som i allò que volem ser.

Sembrar futur: la nostra missió amb els menuts

La nostra responsabilitat és clara: transmetre als nostres xiquets i xiquetes una cultura rica, una llengua viva i una memòria plena. Donar-los paraules perquè no es queden mai en blanc davant els reptes que vindran.

Que la seua creativitat siga l'antídot contra la por. Que la cultura siga la seua guia. Que la memòria compartida siga la seua força. I que l'esperança siga la seua manera d'habitar el món. Perquè l'objectiu final és senzill i immens: fer possible un futur on el pensament siga lliure, la justícia siga real i la pau siga un camí compartit.

COMENÇAR

en blanc

allí on es dibuixen els futurs

Adrián Sarria Cabello

*Infermer en unitat d'atenció
psiquiàtrica*

HI HA UN MOMENT QUE TOTS HEM VISCUT: quedar-se davant d'un espai **en blanc**. Per a alguns és incertesa; per a altres, un respir que anuncia que alguna cosa nova està a punt de nèixer. Eixe **en blanc** no és buit: és promesa, és punt de partida. Com la pólvora abans d'encendre's, com la plaça abans que arribe la música de la banda, com el casal abans que s'ompliga de rialles.

En les falles això ho sabem millor que ningú. Després de la cremà, quan el foc ha consumit l'última figura i l'aire encara fa olor a fum, queda un solar nu, silenciós. Però eixe **en blanc** no és final: és principi. No es plora aquell buit, perquè tots sabem que és la terra on germinarà el monument del pròxim any. Abans del color sempre hi ha la fusta despullada; abans de la crítica i la sàtira, sempre hi ha un esbós tímid. També en la vida ens passa, de vegades ens sentim com una falla que ha cremat massa ràpid, massa fort, i ens quedem sense forces. Però eixe buit pot ser una oportunitat: la de recompondre'ns amb la mirada nova, com qui torna al casal després d'un any difícil i escolta de nou la dolçaina i el tabal, recordant que la festa sempre renaix.

Començar **en blanc** és un acte de valentia, no és perdre-ho tot, és triar de nou. És com l'artista faller davant el plànol, que amb un gargot ja veu el que ningú veu. És confiança en el futur, és dir-se: *a partir d'ara, escriuré el que necessite escriure*.

El blanc té una qualitat preciosa: ens dona llibertat, ens permet decidir quins colors volem recuperar i quins deixarem passar. Quan la vida ens deixa **en blanc**, és com si ens diguera: *tria de nou els teus materials, la teua forma, el teu camí*. Igual que la falla comença amb quatre taulons i cartó, la vida també necessita moments així: de base, d'arrel, de fonament.

El blanc també és reparació, és com la nit després de la cremà, quan els i les artistes descansen i el barri respira, sabent que un nou any els espera. En eixe silenci, les emocions es posen en ordre, les il·lusions es tornen a encendre i és el moment de preguntar-nos: *Què necessita de veritat per a tornar a créixer?* Perquè abans de posar llum, cal deixar que la foscor netege el camí.

I així, quasi sense adonar-nos-en, **el blanc** es converteix en invitació. Una invitació a reinventar-nos amb més tendresa, amb més respecte per nosaltres mateixos, a entendre que no cal tindre-ho tot acabat per sentir-nos complets i que també som valuosos quan estem en procés, quan encara estem en esbós, quan no hem decidit els colors definitius.

El més fascinant és que, com en les falles, mai tornem a alçar la mateixa figura, cada any és diferent; cada versió nostra també i això ens fa únics. Tenim la capacitat d'eixir de les cendres i reinventar-nos, no per obligació, sinó per convicció. Al final, eixe **en blanc** no és un buit, és vida, és un espai que respira possibilitats, un lloc on els projectes troben el seu primer impuls, on la creativitat renaix, on les persones es redescobreixen sense màscares ni exigències.

Per això, quan arriben moments en què no sabem què fer o cap a on caminar, recordem el que passa cada març: el foc arrasa, sí, però el que deixa darrere és un solar preparat per a una nova història.

Així que quan la vida et deixa **en blanc**, no ho mires com un problema. Mira-ho com el que és: la invitació més poderosa per tornar a imaginar-te.

Perquè totes les versions que vindran de tu -més fortes, més lliures, més tendres- comencen sempre així: amb un llenç **en blanc**, una espurna d'il·lusió... i l'esperança que, com la festa, sempre torna.

Natàlia Colomer

El mite del color blanc a l'antiga Roma

José María Chiquillo Barber

El fil etern de les Falles

Juan Bautista Bosch Blasco

Flors en blanc

Vicent Cucarella

Carta blanca, línia roja, futur negre

Gemma Alós

Els colors de la política

Juan Antonio Sanjuan Soler

Tecnologies en blanc

— COSES

en blanc

03

EL MITE

del color blanc

a l'antiga Roma

Natalia Colomer Carretero
*Graduada en Filologia clàssica i
fallera*

QUAN PENSEM EN L'ANTIGA ROMA, és fàcil imaginar ciutats de marbre blanc, temples lluent i ciutadans vestits amb togues immaculades. Aquesta imatge, tan arrelada en la cultura popular i en l'art occidental, respon més a una construcció posterior que no a la realitat històrica. L'antiga Roma no era blanca, sinó colorida, vibrant i plena de contrastos. El mite del blanc, nascut a partir d'una lectura idealitzada del passat, ha condicionat durant segles la nostra manera d'entendre l'art, l'arquitectura i fins i tot els valors associats a la civilització romana.

La paraula “blanc” prové de l'alemany *blank*, terme utilitzat pels germans per a referir-se als seus cavalls. Aquest terme *blank* prové del terme *blinken* (brillar), que a la seua vegada es remonta a l'arrel indoeuropea **bhel-/*bheleg-*. Amb la influència bàrbara, aquesta paraula alemanya va reemplaçar a l'*albus* llatí, que conservem a “alba” o “albí”.

A Roma, el color blanc tenia, sens dubte, un significat simbòlic important. Les togues blanques eren un distintiu dels ciutadans que es presentaven a càrrecs públics. El blanc evocava puresa moral, honestedat i dignitat cívica. També en els rituals religiosos, els sacerdots i víctimes sacrificials a vegades vestien de blanc per simbolitzar la netedat i la connexió amb el sagrat. Tanmateix, aquesta simbologia del blanc coexistia amb una realitat molt més colorida. Les robes de la major part de la població eren de diversos colors: els colors més vius, com el roig, blau o morat, eren habituals especialment entre les classes altes, que utilitzaven pigments d'un cost més elevat i teixits tenyits per mostrar estatus i riquesa. El blanc, en canvi, podia ser també el color dels teixits sense tenyir, més barats i senzills.

Per altra banda, pel que fa als edificis i escultures, trobem un dels majors malentesos de la història. Encara que en l'actualitat les escultures i monuments presenten el marbre blanc, en l'antiguitat no era el cas. Les ciutats i les estàtues estaven plenes de colors brillants creats amb pigments minerals i orgànics, utilitzats segons la seua simbologia i estatus social.

Però per a entendre el perquè d'aquest malentés ens hem de remuntar fins al Renaixement. Quan, a partir del segle XV, els artistes i humanistes van descobrir les ruïnes de l'antiguitat clàssica, van trobar escultures i temples desposseïts del seu color original. Els pigments s'havien degradat amb el temps, i el marbre blanc, brillant i silenciós va adquirir una noblesa que mai havia tingut. D'aquesta manera, el pensament renaixentista va associar el blanc amb la puresa espiritual, la llum de la raó i la proporció ideal.

Aquesta visió s'accentua amb l'historiador Johann Joachim Winckelmann, qui va exaltar la noble senzillesa i tranquil·la grandesa de les escultures grecoromanes, que ell creia originàriament blanques, encara que ja s'havien descobert obres, com els frescos de Pompeia, que demostraven l'existència del color. Segons ell, la puresa del marbre reflectia una bellesa moral i espiritual superior, un model de perfecció que Europa havia de recuperar. Açò va marcar profundament l'art neoclàssic, la pintura acadèmica i fins i tot l'arquitectura moderna, que va adoptar el marbre blanc o el color clar com a emblema d'ordre i harmonia.

Darrere d'aquesta estètica s'amagava una dimensió ideològica i eurocèntrica. Associar el blanc amb la puresa, la veritat i la superioritat va contribuir a crear una jerarquia cultural que identificava el color amb allò “menor” o “exòtic”. Aquesta visió va perdurar durant segles i encara influeix la manera com representem el món antic i la nostra pròpia història. No va ser fins al segle XX que es va acceptar aquest pensament de l'ús del color en l'antiguitat.

Per tant, les façanes de temples, teatres i monuments no eren de marbre nu i brillant. En molts casos, les superfícies estaven pintades o decorades amb materials colorits. És el cas del coliseu romà o del panteó d'Agripa. Encara que en l'actualitat aquests edificis llueixen en la seua majoria la pedra original, es sap que en l'antiguitat estaven decorats amb marbres colorits i pigments que reflectien la seua grandesa i bellesa.

Així doncs, l'antiga Roma era una ciutat plena de color, llum i contrast. Reconèixer la Roma colorista és, en el fons, reconèixer la seua complexitat: una societat dinàmica, diversa i lluny del monocrom idealitzat que la modernitat va voler veure.

El mite del color blanc ens recorda com la història pot ser reinterpretada segons els valors i ideals d'una època. Darrere la blancor que durant segles ha simbolitzat la grandesa romana s'amaga, en realitat, una ciutat viva, plena de color i matisos. Entendre-ho no sols ens apropa més a la veritable Roma, sinó que ens convida a qüestionar com construïm i pintem els nostres propis mites culturals.

EL FIL ETERN

de les Falles

Una oda a la seda blanca

José María Chiquillo Barber

President Internacional Xarxa

de Punts Focals Programa

UNESCO RUTES DE LA SEDA

AL COR DEL MEDITERRANI, València batega al ritme de les Falles, una festivitat que transcendeix el mer festiu per erigir-se com un testimoni viu de la història, la cultura, les tradicions i la passió d'un poble. Reconeguda com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO el 2016, aquesta festa troba la seua ànima bessona en un material ancestral: la seda blanca natural, protagonista indiscutible de la indumentària tradicional, element que vesteix els i les protagonistes de la Festa.

Les Falles, la nostra festa més universal, brillen entre els esdeveniments culturals reconeguts com a patrimoni immaterial mundialment per la UNESCO com la nostra protagonista central: la seda... blanca.

L'enllaç entre la festa i el teixit és indissoluble. Si la Llotja dels Mercaders de la Seda, també Patrimoni Mundial, testifica l'auge comercial de la València del segle XV, la indumentària tradicional valenciana d'avui manté viva la flama d'aquella indústria sedera. La seda blanca, amb la suavitat inigualable i la brillantor nacrada, evoca la puresa i la llum de la primavera valenciana, l'arribada de la qual se celebra amb el ritual ancestral i purificador dels monuments efímers a la Cremà.

Més enllà de la seua estètica, el simbolisme de la seda és profund. Produïda a partir dels capolls del *bombyx mori*, aquest teixit és un prodigi de la natura i la tradició humana. Les seues fibres, llargues i uniformes, li atorguen una resistència "eterna", semblant al compromís infrangible dels homes i dones que, any rere any, renoven la festa amb cura i dedicació, amb passió i esforç. Cada fil és un nexa amb la llegendària Hsi Ling Shi, esposa de l'Emperador Groc, a qui la tradició xinesa atribueix el descobriment de la sericultura fa gairebé 4.500 anys.

La seda no és només un material; és un llegat que va viatjar per l'antiga Ruta de la Seda, des de l'Orient fins a la València musulmana, on es va introduir la plantació de moreres i la producció de teixits al segle VIII. És un material hipoal·lèrgic, termoregulator i biodegradable, les proteïnes del qual com la sericina nodreixen la pell, demostrant que la tradició i la sostenibilitat poden anar de bracet.

En les Falles, la seda blanca no és un simple adornament, sinó un element, un complement que embolica la identitat valenciana, un murmur d'història i un crit de futur. És la virtut que uneix, en un solo bategar,

la transitorietat efímera de l'art faller amb la perdurabilitat d'una cultura que es renova constantment.

En moltes cultures, la seda natural blanca simbolitza puresa, luxe i refinament. Està associada amb éssers divins i un estatus social elevat en l'hinduisme, on s'esmenta en textos sagrats com els *Puranas*, en relació amb la vestimenta de Yashoda, de la mitologia hindú, o en rituals d'alta societat. En el budisme tibetà, el *khata*, o mocador de seda blanca cerimonial, representa puresa, respecte, bons desitjos, l'auspici i la sinceritat en les ofrenes als Làmines – guia espiritual del Budisme – sovint amb inscripcions de mantres o frases espirituals.

La seda blanca amb la seua lluentor, fortalesa, resistència i durabilitat és comparable amb l'esperit dels fallers i falleres que, com el fil de seda, any després d'anys renovem el nostre compromís i passió amb la nostra festa, fent de les falles una tradició infinita.

A Alzira, amb l'Ofrena a la Mare de Déu en Falles i la tradicional "Ofrena de la Seda" es manté aquesta tradició secular, on el blanc impregna els nostres cors de bons desitjos i de renovades il·lusions per una festa eterna.

Llarga vida a les Falles !!!

LES NOSTRES

flors

Juan Bautista Bosch Blasco

Professor d'Art floral

NATURA, CULTURA I TRADICIÓ

La Comunitat Valenciana és coneguda pels seus paisatges típics mediterranis, les seues hortes fèrtils i la seua rica tradició cultural basada en la Natura. I, també és un paradís per a la flora, on les flors blanques destaquen per la seua bellesa, fragància i simbolisme. Aquestes flors no sols embelleixen el paisatge, si no que formen part del patrimoni cultural valencià, acompanyant processons, festivitats i ritus religiosos, així com les celebracions més conegudes com les Falles i festes de València i les festivitats pròpies d'Alzira.

En aquest article, parlarem de les principals flors blanques de la nostra terreta, del seu paper ecològic, de la seua presència en les tradicions valencianes i de la seua importància en la vida quotidiana i espiritual de la comunitat.

La simbologia de les flors blanques

El color blanc, en moltes cultures, simbolitza puresa, innocència i pau. A la natura, les flors blanques compleixen funcions ecològiques essencials: atreuen pol·linitzadors específics, protegeixen la biodiversitat i contribueixen a mantenir els ecosistemes locals.

A la Comunitat Valenciana, aquestes flors es troben en diferents ecosistemes: des dels aiguamolls de l'Albufera fins als prats de la Serra de Mariola o les hortes de tarongers a la Ribera. La seua presència és indicativa de la riquesa biològica de la terra i la seua conservació s'ha convertit en un objectiu important per a la protecció ambiental i cultural.

Més enllà del seu valor ecològic, les flors blanques tenen un profund significat cultural i religiós. S'utilitzen en processons, mantells florals i presentacions festives, simbolitzant devoció, puresa i bellesa, elements que connecten la natura amb la identitat i l'espiritualitat de la Comunitat Valenciana.

Flors blanques de la Comunitat Valenciana

Flor de taronger (Citrus sinensis i Citrus aurantium)

La flor del taronger i del llimoner és potser la més emblemàtica dels nostres camps. La seua fragància dolça i penetrant inunda les hortes valencianes a la primavera. La flor simbolitza puresa, fertilitat i prosperitat i el seu aroma s'ha utilitzat històricament en perfums tradicionals i rituals religiosos. Mai no ha de faltar a les bodes, rituals de fertilitat, perfums i aigües florals.

Hàbitat les hortes i camps de tarongers i llimoners de les Riberes o de les Planes de Castelló. Època de floració: març-abril.

Clavells blancs (Dianthus caryophyllus)

Els clavells blancs són un element icònic a les festivitats valencianes. La seua fragància i resistència els converteixen en imprescindibles per a mantells florals, processons religioses i presentacions falleres. Representen la puresa i devoció, i s'empren tant en arranjaments col·lectius com en rams individuals. Hàbitat i floració. Jardins urbans, hortes i floristeries tradicionals. Fa flor tot l'any, amb major presència durant la temporada de falles.

Assutzena (Lilium candidum)

Coneguda pels seus pètals en forma de trompeta i el seu aroma intens, l'assutzena és un símbol de puresa i espiritualitat. Cal recordar la Mare de Déu dels Lloris, patrona d'Alcoi. Es pot cultivar tant en jardins com en espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana.

Margarides (Leucanthemum vulgare)

Les margarides són senzilles però essencials per a la biodiversitat de prats i camps valencians. Els seus pètals blancs amb centre groc atreuen abelles, papallones i altres pol·linitzadors. A més, la seua presència en festivitats i decoració floral els atorga un valor estètic i cultural.

Hàbitat i floració: Les margarides de prat són molt comuns als boscos i prats i floreix en primavera.

Narcisos (*Narcissus* spp.)

Aquestes flors apareixen en prats i vessants muntanyoses a la primavera. La seua delicadesa i resistència les fan populars en jardineria, i també s'utilitzen en esdeveniments culturals pel seu simbolisme de renéixer i puresa. Molt conegudes a les nostres terres amb el nom de nadaletes per aparèixer en aquestes festes. Habitat i floració. Viu a zones humides i floreix en hivern les pròpies de la zona. Hi ha una espècie de jardineria que floreix en primavera.

Gesmil (*Jasminum officinale*)

Arbust llenyós amb flors blanques molt oloroses i molt comuns als patis i jardins. Aquestes flors blanques són habituals en processons religioses i festivitats locals, especialment a ciutats com Alzira. El seu ús aporta solemnitat, fragància i bellesa, reforçant el caràcter espiritual dels actes. El seu habitat és divers i la floració és en primavera i estiu.

Crisantem (*Chrysanthemum* Asteraceae)

Flors molt característiques de la festa dels Difunts a novembre. Té moltes varietats i es conserva prou bé ja tallades de la planta. Habitat i floració és continuu per ser una planta amb molt demanda és treballada en hivernacles, tot i que també va bé al jardí. Pot florir durant tot l'any.

Madeselva blanca (*Lonicera periclymenum*)

Aquesta trepadora aromàtica creix en bardisses, marges de boscos i jardins. El seu perfum intens atrau pol·linitzadors i perfuma l'entorn, sent apreciada tant en la natura com en la decoració floral urbana. Habitat i floració: planta molt coneguda i usada a les nostres terres i jardins que floreix a la primavera.

Flors blanques en la cultura valenciana

Les flors són presents en totes les festes pròpies dels valencians, des d'una ofrena a una presentació, tant des de la perspectiva religiosa com des de la festiva.

Mantell floral a l'Ofrena de València,

Durant les Falles, milers de falleres i fallers participen en l'Ofrenda de Flors a la Mare de Déu dels Desemparats. S'utilitza una gran varietat de flors blanques, entre elles clavells, lliris, margarides i taronjina per a formar un espectacular mantell floral a la plaça de la Mare de Déu. Aquest acte combina devoció, tradició i expressió artística, involucrant tota la comunitat i creant un símbol d'unió cultural i espiritual.

Presentacions falleres

A més de l'Ofrena, els clavells i altres flors blanques adornen els vestits i escenaris de les presentacions falleres. Aquests esdeveniments mostren la riquesa artística de les falleres i ressalten la importància de les flors en la tradició valenciana.

Mantell floral a Alzira a la Mare de Déu del Llac

A Alzira, durant les festivitats locals, es realitza un mantell floral a la Mare de Déu del Llac. Les falleres desfilen pels carrers portant ramell de clavells blancs, crisantems i altres flors que després es col·loquen sobre l'altar formant un impressionant mantell floral. Aquest acte és un exemple clar de la connexió entre natura, cultura i devoció, destacant com les flors blanques són un element central en la identitat i tradició de la ciutat.

(Mantell de l'any 2025)

Importància ecològica i conservació

Les flors blanques depenen d'ecosistemes específics que es veuen amenaçats per la urbanització, l'agricultura intensiva i el canvi climàtic. Reserves naturals com l'Albufera de València, la Serra d'Espadà i la Serra de Mariola són refugis vitals per a la flora blanca, així com per a la fauna que depèn d'aquestes plantes.

El foment del cultiu de flors autòctones en jardins urbans i rurals no sols embelleix els espais, sinó que també contribueix a l'educació ambiental i a la preservació de la biodiversitat local. Les flors blanques compleixen un paper estètic, cultural i ecològic que mereix ser protegit i valorat.

Les flors blanques com a patrimoni cultural

Les flors blanques a la Comunitat Valenciana transcendeixen el seu valor ornamental. Són símbols de puresa, devoció i bellesa, presents en processons religioses, Mantells florals col·lectius, presentacions falleres i festes i celebracions locals

El clavell blanc i la flor del taronger destaquen com els més emblemàtics, reflectint la tradició i la identitat cultural valenciana. Cada flor utilitzada en aquests actes reforça la relació entre la comunitat i el seu entorn natural, demostrant que la bellesa, la tradició i la natura poden conviure en harmonia.

Cuidar-les i preservar-les és cuidar tant el patrimoni natural com el cultural. Cada flor blanca és un recordatori de la riquesa ecològica, històrica i cultural de la nostra terra. Cal valorar i conservar aquests tresors per a les generacions futures.

CARTA BLANCA,

línia roja,

futur negre

Carta Blanca

Vicent Cucarella Tormo

Economista

S'HA DONAT CARTA BLANCA A ALGÚ quan se l'ha autoritzat a actuar amb total llibertat. D'una manera metafòrica, és com si s'haguera lliurat un full en blanc, prèviament signat, on la persona beneficiària pot escriure les condicions, les despeses o les accions que considere oportunes. En principi, sembla que s'està atorgant un poder il·limitat o, almenys, molt ampli, per a gestionar una situació.

La carta blanca és, per tant, un acte de gran confiança. Quan algú te la concedeix, en el fons, t'està dient: «Confie tant en el teu criteri que renunciï a controlar-te». Però això no es pot considerar sinònim d'impunitat, sinó que s'ha d'entendre com un compromís que es basa en la premissa que es fien de tu perquè faces el que ells desitgen sense necessitat de preguntar.

Ara bé, esta concessió, per la seua pròpia essència, és unilateral i revocable. Qui t'ha autoritzat no dubtarà en el futur a anul·lar-te el privilegi si l'acció realitzada va en contra dels seus interessos o implica un abús.

Quan podem parlar, doncs, d'un abús de la carta blanca? Abusar d'ella no és només fer malament una tasca, ja que això podria ocórrer per error, sense mala intenció. Parlem d'abús quan la confiança rebuda es torna arrogància, quan hi ha una extralimitació conscient i imprudent de l'autoritat atorgada, o quan es renuncia a actuar d'acord amb la responsabilitat rebuda. I això, de vegades, comporta greus conseqüències.

Posem un parell d'exemples, analitzats en paral·lel, per tal d'entendre a què ens referim.

Pensem en un adolescent que gestiona una targeta de crèdit. Els pares, amb la millor intenció familiar, lliuren a l'adolescent una targeta de crèdit degut a la confiança generada pel seu comportament previ, dient-li: *ens fiem del teu criteri. Pots utilitzar-la per a les teues necessitats*. L'adolescent inicialment fa compres sensates; però, al cap d'un temps, comença a comprar obsessivament roba de marca, aparells innecessaris i convida els amics a restaurants cars, justificant-se amb un raonament infantil: *com que tinc la targeta, vol dir que puc gastar el que vulga*. En este cas, observem com l'adolescent ha confós la confiança amb la irresponsabilitat. I podem anticipar el final de la història: la targeta serà confiscada (revocació de la carta blanca) i la credibilitat tardarà un temps a recuperar-se. Podem preveure una mala temporada familiar.

I ara pensem en un polític que gestiona el govern d'un territori. Els electors, amb la millor intenció democràtica, lliuren al polític un nombre considerable de vots degut a la confiança generada pel seu programa electoral previ, dient-li: *ens fiem del teu criteri. Pots utilitzar-los per gestionar els serveis públics*. El governant inicialment fa un ús sensat; però, al cap d'un temps, comença a gestionar amb un interès personal, en contra del bé comú, al límit de la legalitat i de manera imprudent, sense fer cas als riscos advertits pels experts, justificant-se amb un raonament infantil: *com que tinc els vots, vol dir que puc fer el que vulga*. En este cas, de nou, observem com el governant ha confós la confiança amb la irresponsabilitat. I també podríem anticipar el final de la història: la ciutadania demanarà la seua dimissió o li retirarà els vots futurs (revocació de la carta blanca), i la credibilitat tardarà un temps a recuperar-se. Li podem preveure un **futur negre**.

[Qualsevol paregut amb la realitat és pura coincidència]

Una víctima de Letur dice que el causante de la catástrofe es "quien omite su deber"

Per tant, la carta blanca té un límit implícit: cal entendre-la amb seny i coneixement i tenint sempre present la perspectiva de qui l'ha atorgada. No significa fer qualsevol cosa, sinó fer el més intel·ligent i adequat sense haver de demanar permís, actuant dins d'un marge de llibertat que no pot superar la **línia roja** del sentit comú, la responsabilitat i la legalitat.

En conclusió, la carta blanca funciona com un contracte on la lletra menuda és l'ètica i el sentit comú. La llibertat atorgada no és absoluta ni definitiva, sinó una eina per aconseguir un objectiu que siga beneficiós per a les dos parts (pares-fill o electors-governant, segons els exemples). I si ens centrem en l'àmbit polític, cal ser conscients que un representant públic mai no gaudeix de carta blanca en el sentit absolut del terme. La seua autoritat deriva del poble i està subjecta al marc legal (Estatut, Constitució, lleis, etc.). La concessió de la carta blanca posa en evidència el tarannà del receptor i, quan no és l'adequat, pot convertir-se en una prova de la seua incompetència o irresponsabilitat. La seua potestat és sempre condicionada i la seua gestió, fiscalitzada.

ELS COLORS

de la política

Gemma Alós

*Regidora de Desenvolupament
Econòmic, Ocupació, Comerç i
Seguretat de l'Ajuntament d'Alzira*

EL BLANC ÉS PER A MOLTA GENT
EL COLOR MÉS MÀGIC de tots.
Conté dins d'ell tots els colors
de l'espectre electromagnètic. És
acromàtic i al mateix temps ofereix
infinatat de matisos. El blanc és el
color de la perfecció i la puresa. És
el que simbolitza la imparcialitat,
la reflexió i la pau. El que inspira
neteja i creativitat.

He de confessar que no és el meu
color preferit des d'un punt de vis-
ta estètic. Si haguera de triar, crec
que escolliria colors obscurs. No
obstant això, des d'un punt de vis-
ta polític, el blanc seria la primera
opció a escollir. Pràcticament tot
es pot aplicar a la política i, en
aquest cas, el blanc hauria de ser el
color que predominara en aquest
àmbit.

Si una cosa tinc clara és que els
polítics som servidors públics.

Durant quatre anys ens dediquem
a treballar per a atendre les neces-
sitats de la ciutadania. Els nostres
veïns i les nostres veïnes ens han
elegit per a escoltar les seues preo-
cupacions, per a solucionar proble-
mes i per a treballar per construir
un futur millor per a totes i tots.

Evidentment, hi ha moltes ma-
neres de fer política, imagine que
tantes com persones hi ha al món.
Però si em pregunten a mi quina
és la millor, diria que la millor
forma és aquella que es fa de ma-
nera transparent. De vegades el
funcionament de l'administració
resulta molt complicat, de vegades
ens trobem amb problemes que
no tenen fàcil solució, però el que
sempre hem de fer és ser clars,
transparentes i explicar la motivació
de les nostres decisions. Jo ho con-
sidere una obligació dels polítics.

Si haguera de definir com seria fer política blanca diria que és aquella en què som capaços de fer tres coses: reconèixer els nostres errors, donar-li la raó a aquells i aquelles que la tenen i dir sempre la veritat.

L'última és la més evident i tal vegada la més difícil. Dir la veritat no sempre agrada a tots, perquè de vegades et trobes en situacions molt complicades amb solucions que sabem que no agradaran a tots. Però els polítics hem de ser responsables i tractar a la ciutadania amb respecte, i no hi ha major mostra de respecte que dir la veritat encara que siga dura. Les bones notícies són fàcils de contar, però les roïnes són un altre cantar... però és la nostra obligació dir les coses com són.

Les altres dos es podrien ser les dues cares d'una moneda. Personalment, no entenc als polítics que tracten de justificar-se sempre quan reben una crítica negativa. De vegades, quan rebem una crítica negativa d'un ciutadà potser no tinga tota la informació i la poca que coneix l'ha dut a formar-se una mala opinió respecte d'un assumpte. En aquests casos podem explicar el tema en profunditat perquè la ciutadania tinga tota la informació i pugua valorar adequadament el fet.

Altres vegades, davant d'una crítica negativa, et trobes simplement amb què el veí o la veïna tenia raó. Els i les que ens dediquem a la política també ens equivoquem, només faltaria!! De vegades vas directe a pegar-te contra una paret que està davant dels teus nassos, però que no eres capaç de veure. I quan algú et diu «t'has equivocat», si és cert, s'ha d'assumir que és així. Crec el més just i honest és admetre que tenen raó, que la seua queixa està fonamentada, és real i que estan encertats en les seues crítiques.

Açò no sempre és fàcil perquè implica reconèixer els nostres errors; però és que hem d'assumir que tots ens equivoquem. En certes circumstàncies ens veiem en l'obligació d'actuar de forma àgil i molt ràpida, de donar una resposta immediata a determinats problemes. Això fa que no sempre encertem en les decisions, però no hi ha res més transparent que assumir que s'ha fallat i, com deia un ponent en l'última Setmana de l'Economia, el millor que podem fer en eixes situacions és dir *recalculando* i buscar un nou camí.

El món de la política és un món complex, amb molts matisos. És un món on apareixen molts colors diferents. No tot és de color rosa, tant de bo fos així. De vegades els dies es fan negres, inclús hi ha setmanes negres en les quals pareix que sols hi ha obscuritat al teu voltant. Alguns dies, quan tot ix mal, t'envaeix el roig, eixe roig al qual et porta estar enfadat o enfadada. El roig de la frustració i la ràbia.

Alguns dies s'acaben tornant grisos, repetitius i sense il·lusió sobretot quan costa avançar en algun projecte o idea. Però també hi ha dies en què pareix que el món està ple de colors, de groc, de taronja, de morat... dies gratificants, on coneixes gent nova o experimentes noves experiències.

El que més m'agrada del meu treball és que no hi ha dos dies iguals. Personalment, odie profundament la monotonia, reconec que no soc gens constant i em costa moltíssim seguir rutines. Per això m'agrada el que faig, perquè quan entre per la porta de l'Ajuntament, mai sé quin color serà el predominant eixe dia.

El que sí que sé és que dins de mi sempre hi ha una llumeta blanca, recordant-me que tinc una gran responsabilitat. Em recorda que tinc un gran deute amb Alzira i la seua ciutadania perquè m'han escollit per a treballar per a millorar la nostra ciutat. Per això, per obscur que es torne el dia, la meua llumeta blanca sempre em guiarà, per a no eixir-me'n del camí correcte i per a recordar-me que, en política, el millor és ser clar i blanc transparent.

TECNOLOGIES

en blanc

Juan Antonio Sanjuan Soler

Enginyer en telecomunicacions

LA TECNOLOGIA HA TRANSFORMAT LA VIDA MODERNA de manera irreversible. Des dels primers ordinadors fins a la intel·ligència artificial actual, depenem dels sistemes digitals per a comunicar-nos, treballar i prendre decisions crítiques. No obstant això, fins i tot les tecnologies més avançades poden fallar i deixar els seus usuaris enfrontats a la frustració de les pantalles en blanc: un fenomen que va més enllà d'una simple interrupció visual, afectant la productivitat, la confiança i fins i tot la seguretat en entorns crítics.

Aquest article explora de manera exhaustiva les causes tècniques, els efectes socials i psicològics, casos històrics i contemporanis, i les estratègies preventives i de mitigació que poden ajudar a minimitzar els efectes de les pantalles en blanc.

Història i context

Les errades tecnològiques no són un fenomen modern. Ja des dels inicis de la computació es van registrar incidents que van deixar sistemes complets en blanc o inoperatius:

- Crash del IBM System/360 (1960s): Una actualització del sistema operatiu va provocar que múltiples unitats quedaren en blanc, bloquejant processos empresarials crítics.

- Fallida del NASDAQ (2013): Durant hores, el principal mercat de valors dels EUA va quedar parcialment en blanc, interrompent transaccions i provocant pèrdues econòmiques.

- IA moderna: Sistemes d'intel·ligència artificial han experimentat moments en què no generen resultats davant dades incompletes, quedant "en blanc" davant l'usuari.

Aquests casos mostren que la pantalla en blanc no és només un inconvenient, sinó un símptoma dels límits tècnics i operatius dels sistemes.

Causes tècniques i fallides de Hardware

El hardware pot provocar pantalles en blanc quan:

- Hi ha errors en els components com targetes gràfiques o processadors.
- Connexions internes es deterioren o es solten.
- Equip envellit no suporta noves aplicacions o actualitzacions.

Encara que la pantalla aparega en blanc, el sistema pot estar funcionant parcialment, dificultant la identificació immediata del problema.

Fallides de Software

Les fallides de software poden generar pantalles en blanc per:

- a) Errors de codi: Programes aparentment estables poden contenir bucles infinits o condicions no gestionades.
- b) Conflictes entre aplicacions: Els sistemes múltiples poden interferir, bloquejant-se i mostrant blanc.
- c) Actualitzacions incompletes: Instal·lacions parcialment realitzades poden deixar el sistema inoperatiu.

Intel·ligència Artificial

Les IA poden quedar-se en blanc per:

- Dades insuficients: Sense informació suficient, la IA no pot generar respostes coherents.
- Errors d'algorisme: Problemes interns impedeixen la generació de resultats.
- Limitacions de recursos: Memòria, processament i emmagatzematge poden saturar-se, deixant la IA "en blanc".

Impacte social i psicològic

Les pantalles en blanc ens afecten molt més enllà de la tecnologia:

- Estrès i frustració: La impossibilitat de completar tasques genera ansietat i desmotivació.
- Dependència tecnològica: L'excessiva confiança en sistemes digitals provoca impotència davant fallides.
- Impacte laboral: En entorns professionals, les pantalles en blanc poden interrompre processos de producció crítics.
- Seguretat i economia: En sectors com la salut o les finances, les fallides poden tenir conseqüències greus.

Exemples contemporanis

1. Aplicacions mòbils bloquejades: Serveis bancaris i de transport han deixat milions d'usuaris davant pantalles en blanc simultàniament.
2. Sistemes clínics d'IA: Models de diagnòstic assistit poden quedar-se en blanc davant dades incompletes, afectant decisions mèdiques.

3. Streaming massiu: Servidors saturats provoquen congelaments i pantalles en blanc durant esdeveniments amb alta demanda.

Estratègies preventives i de millora

Què podem fer per a reduir l'impacte de pantalles en blanc?

- Disseny resilient: Sistemes capaços de recuperar-se automàticament dels errors.
- Monitoratge constant: Detecció precoç de problemes abans que afecten els usuaris.
- Redundància i còpies de seguretat: Garantir la continuïtat del servei.
- Educació tecnològica: Formació per gestionar sobrecàrrega i errors.
- Transparència algorítmica: Permetre auditar processos de IA i comprendre decisions.

Perspectiva de futur

Els sistemes avançats seguiran sent vulnerables a pantalles en blanc, especialment amb IA i Internet de les Coses. La clau està en combinar disseny resilient, gestió de recursos, educació digital i consciència de les limitacions tècniques. La pantalla en blanc ha de ser vista com una oportunitat per millorar processos i no només com un inconvenient. Encara que la tecnologia ha revolucionat la vida moderna, les pantalles en blanc ens recorden els seus límits. Analitzar-ne les causes, comprendre l'impacte social i psicològic i aplicar estratègies preventives és essencial per crear sistemes fiables i segurs. La pantalla en blanc no és només un error, sinó una oportunitat per reflexionar i avançar cap a una tecnologia més conscient i resilient.

Enrique Pellicer
“Saraway” blanc

Imma Cerdà
Blanca com la moma

Xelo Bezares
El secret de les sinagües blanques

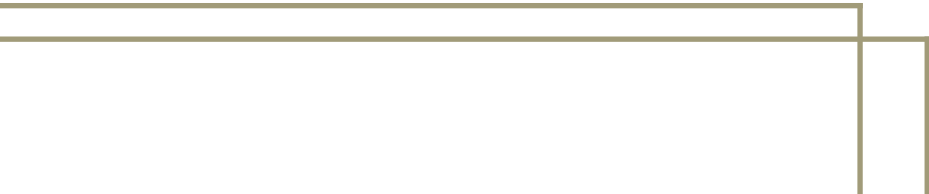
Paula Ballesteros Caveró
Per què les nostres cases són blanques?

Paula Bielsa
Del teler al temps digital: un viatge personal per
la nostra indumentària

VESTIR

de blanc

04

A decorative graphic consisting of thin, light brown lines forming a series of nested rectangles and a vertical line, located in the bottom left corner of the page.

"SARAWAY"

blanc

Enrique Pellicer
Faller

MANOLO PORTAVA TOTA LA VIDA DE FALLER, però aquell any va voler innovar. En lloc del trage tradicional, va aparéixer amb un blanc que ell batejà “Saraway”, “la fusió entre tradició i futur”. Els amics, entre rialles, li preguntaven si anava a casar-se o a servir gintònics.

Durant les Falles es va fer de notar. A la Mascletà, mentre tots miraven al cel, Manolo plorava convençut que el soroll li enviava missatges còsmics.

A mitja vesprada, fidel a la rutina, anava al lloc de bunyols. Se’n guardava un parell a les butxaques, i al cap d’unes hores quedaven esclafats i amb més oli que un motor vell.

A l’Ofrena, amb el trage blanc il·luminat, turistes pensaven que era un ninot vivent i li demanaven fotos. “Patrimoni immaterial de la humanitat, ací present”, repetia.

A la Cremà, Manolo jurava vore els ninots ballar amb ell i aplaudir-li. Fins que una bafarada de fum el va tornar a la realitat: el trage ple de cendra, els bunyols fets pedres, i tot ell amb olor a fregit.

L’endemà, els amics li recordaven que de visions res de res. Era la cassalla acumulada. Ell, amb ressaca i olor a fum, somreia: això era el millor de les Falles, acabar amb una bona història per a contar.

BLANCA

com la moma

Imma Cerdà

*Acadèmica i secretària de l'Acadèmia
Valenciana de la Llengua*

L'UNIVERS ESTÀ FORMAT PER FORCES ANTAGÒNIQUES que s'atrauen i es repelen a l'hora. Les metàfores sobre el bé i el mal, les dos cares de la mateixa moneda, el yin i el yang..., el blanc i el negre com a presència i absència de llum o la dualitat contraposada. El cas és que no s'entén l'una sense l'altra, centrífuga sense centrípeta. Com l'àngel caigut, la blancor de la moma no s'entén sense la negror dels momos.

Josep Lacreu, en *La paraula del dia* ens explica l'ètim dels dos mots: «La paraula *moma*, femení de *momo*, prové del grec *mos*, que significava 'escarni, vituperi'. Este sentit originari encara es conserva en un dels significats de *momo*, que fa referència a una 'carassa de burla o menyspreu'. Però per als valencians la paraula *moma* està indissolublement associada a una figura de la processó del Corpus de València. La Moma, tota vestida de blanc, representa la gràcia, i en una dansa esplendorosa manté una lluita amb els set momos, que, abillats amb vestits en què predominen el roig i el negre, colors característics de l'infern i del maligne, representen cada un dels set pecats capitals. Esta dansa, provinent del segle XVI, és una representació figurativa de la lluita simbòlica entre la virtut i els vicis.». De fet, els historiadors de la Festa Grossa de València situen abans els personatges del momos, vinculats a la Roca Diablera. Els momos són un «Ball o farsa dansada que sol executar una comparsa o una moixiganga en una festa o celebració» i deuen el nom a la gestualitat dels seus actes: «Carassa de burla o de menyspreu. La germana major no parava de fer-li momos». Totes dos accepcions recollides en el Diccionari Normatiu Valencià, a més de la que tenim present associada a la festa «En la processó del Corpus de València, dansador que simbolitza un dels pecats capitals i que, juntament amb els altres sis, volten la Moma.».

Així ens trobem que dels personatges burlescos, que anaven fent momos quan acompanyaven la Roca de l'Infern, hui coneguda com la Roca Diablera.

Antonio Atienza Peñarrocha en «La danza de la moma del Corpus de València» situa en els diables l'inici de la representació de la Moma. Manifestació del poder civil, de la força dels gremis, el Corpus de València exhibia la riquesa en forma d'escenaris mòbils on es representaven des d'episodis bíblics fins a escenes de la vida de sants populars, com ara Sant Vicent Ferrer. Els momos podrien haver representat tant dimonis com ànimes en pena o condemnades, en tot cas, sempre vinculades al mal. Igual que els diables a l'eremita Sant Antoni, els momos assetgen i tempten la virtut.

Amb la creació el 1615 de la Cavalcada del Convit, on el Capellà de les Roques, dalt d'una burreta o a cavall recorre els carrers dels voltants tot convidant a assistir l'endemà a la processó del Corpus. El DNV arreplega la locució conèixer (o saludar) més gent que el capellà de les roques en el sentit de conèixer (o saludar) molta gent. La nova actuació s'ompli de contingut amb la representació del misteri d'Herodes i la matança dels innocents, la coneguda Degolla i una relació de balls com els cabuts i els momos de la Roca de l'Infern ara ja desvinculats del monument.

Manuel Sanchis Guarner en *La ciutat de València* en dona fe: «Els personatges d'aqueixos Misteris figuren actualment en una lluida cavalcada la vigília del Corpus, amb les “dansetes” de “la Moma” —la virtut i els set pecats capitals—, la “mangrana” —ball de cintes— i els cavallets, i amb els reis d'armes portadors dels títols de la Ciutat.».

En quin moment apareix la moma? Sembla que entre final del segle XVII o principi del XVIII, pel que es pot deduir de la relació de despeses en el lloguer de huit vestits per als momos. Si són set els pecats capitals, el huité vestit devia ser per a la virtut. El personatge anirà agafant protagonisme i acabarà donant nom al ball. Hui és una figura majestàtica, que lliura una batalla contra el mal representat pels set pecats capitals, en especial la Supèrbia de la mà de la qual balla la Moma.

El vestit, recuperat de les roberies de València, és un vestit de dona tradicional valencià, totalment blanc. Du al cap una mantellina de mitja lluna, semicircular. El que més destaca és la corona de flors que du al cap i el ceptre daurat. Porta guants i una màscara amb falda que li tapa tota la cara. La raó? Amagar que és un home qui balla o per emfasitzar la discreció de la virtut.

El que més m'interessa és observar com és de fàcil passar d'una banda a l'altra; com del defecte es pot traure virtut i a l'inrevés. La mateixa paraula *moma*, feminització d'una masculina, atribució de virtut: «Figura simbòlica de la processó del Corpus de València, que representa la gràcia divina» com explicita el DNV passem a un sentit quasi oposat i que empra Enric Valor com «Allò que hom dona o rep per damunt del que pertoca segons llei i, per extensió, Càrrec que concedeixen a algú, especialment per influència, i que li fa guanyar molt amb poc esforç», com arreplega Emili Casanova en *La contribució d'Enric Valor a la lexicografia catalanovalenciana* i veiem en obres com *Sense la terra promesa*: «l'altre germà, un homenet estrany, introvertit i misteriós, de cap desproporcionadament gros i cos insignificant, sense dona, sense ganes d'estar-se al poble, s'havia col·locat en un bon càrrec (una *moma* en tota l'extensió del mot) en la Delegació d'Hisenda a ciutat; un càrrec, ja se sap, proporcionat pel partit conservador a què pertanyia, almenys oficialment, tota la família des de l'anterior generació.». Com també en *Enllà de l'horitzó*: «Rafel m'havia mirat des del primer dia amb hostilitat no dissimulada, a mi, un professor d'acadèmia, o siga, un home dedicat a un treball de senyoret -una *moma* devia pensar- i, damunt, propietari d'aquella masada».

Encara veurem una altra inclinació de la virtuosa *moma* cap a terrenys més esvarosos: des d'associar-la al profeta, com escriu Francesc Bayarri en *L'avió del migdia*: «I la *Moma*, la representació de la virtut, la que triomfava sobre els set momos que representaven els pecats capitals, era una paraula massa propera de Mahoma per a no establir suggeridores relacions entre les dues creences». O les moltes ocurrències que Joaquim Martí Mestre compila en el *Diccionari històric del valencià col·loquial* i que fan referència a la *moma* com a persona grotesca: «Polles diuen a les momes / de les chiques de bambolla» (Balader, 1862:55), «—Señora... (Si asò és la *moma*!) / -Caballero... (Pa una falla!)» (Liern, 1878:13), per acabar amb l'expressió *la figa (de) la Moma*, que s'usa per a expressar desacord o oposició a un fet o a una idea.

El blanc pot ser expressió de netedat, de puresa, de virtut..., però en un món on la comèdia és tragèdia més temps, pot significar també tot el contrari. Al remat, qui diu que no som sinó el contrari del que ens imaginem?

EL SECRET

de les sinagües blanques

Xelo Bezares

*Graduada en Treball Social i tècnic de
mesures judicials de menors
en la Direc. Territ. de serveis
socials de la Generalitat Valenciana*

En un xicotet taller de València, al cor del barri del Carme, la llum de l'alba es filtrava tímidament entre les cortines d'encaix. Allí, sobre una taula de fusta desgastada, reposaven unes sinagües blanques, brodades amb fils de seda i menuts motius florals. No eren unes sinagües qualsevol: havien vestit dones de la mateixa família durant generacions.

Marina, una jove fallera de disset anys, es preparava per a la seua primera presentació oficial. La seua iaia, Carmen, les havia guardades amb cura, embolicades en paper d'arròs i perfumades amb lavanda seca. Mentre les despleguava per a planxar-les, Marina va notar alguna cosa inusual: una xicoteta costura solta la voreta inferior. Amb cura, va estirar suaument del fil, revelant un diminut compartiment ocult entre les capes de tela. En el seu interior va trobar una nota antiga, groguenca pel pas del temps.

El paper, cruixent i fràgil, portava escrit un missatge en cursiva elegant: "El vertader valor s'oculta sota allò visible, just com aquests enagos sostenen la tradició. Busca en el vell taronger."

Intrigada, Marina va córrer cap al pati del darrere de la casa de la seua iaia, on un taronger centenari estenia les seues branques cap al cel. Allí, entre les arrels entortillades, va trobar una xicoteta caixa de fusta. Dins hi havia fotografies en blanc i negre de la seua besàvia vestida de fallera, juntament amb una medalla antiga de la Junta Central Fallera i un diari que narrava la història d'una dona valenta que, en temps difícils, havia mantingut viva la tradició fallera en secret.

Marina va entendre aleshores que les sinagües no sols sostenien el vestit, sinó també el pes de la història, els records i l'amor per una cultura que es transmet de generació en generació. Portar-les ja no significava només lluir un vestit bonic, sinó honorar la memòria d'aquelles que, com la seua besàvia, havien brodat el seu llegat en cada puntada.

PER QUÈ

les nostres cases
són blanques?

Paula Ballesteros Cavero
*Enginyera de disseny industrial
especialitzada en estudis
cromàtics i fallera*

DE QUIN COLOR TENIU PINTADES LES PARETS de la vostra casa? De quin color són els vostres mobles? Segurament no tots coincidireu en la resposta, però és molt probable que el color blanc estiga molt present a les vostres llars. Ens trobem en un moment on el blanc ha entrat a les nostres vides per a quedar-se i s'ha convertit en un dels colors predominants en interiorisme, per motius **funcionals, psicològics i culturals**.

El blanc **reflecteix la llum** i fa que els espais semblen més **amplis i lluminosos**. Hui en dia, les cases són cada vegada més menudes, per la qual cosa emprar el color blanc s'ha convertit en una necessitat. El preu del sòl i de la vivenda s'ha encarit molt, sobretot a les grans ciutats, on també hi ha menys espai disponible per a construir. A més, les famílies actuals són més reduïdes, i el tamany de la casa ha deixat de ser una necessitat per a convertir-se en una opció. Ara es valora més la ubicació i la qualitat de l'entorn que els metres quadrats. Per això, el blanc aconsegueix donar una sensació d'amplitud molt necessària, especialment en entorns urbans.

En interiorisme, el blanc actua com un **llenç neutre** que permet realitzar combinacions molt variades i destacar els mobles, les obres d'art o els elements decoratius. A més, facilita renovar l'estil d'una casa sense necessitat de pintar o reformar canviant els accessoris, els tèxtils o alguna peça de decoració.

Des del punt de vista psicològic, el color blanc transmet **ordre, netedat, calma i serenitat**, creant espais segurs i relaxants per als qui hi viuen. No obstant això, un excés de blanc pot resultar fred o impersonal, i per això cada vegada és més habitual combinar-lo amb materials naturals com la fusta, el lli o la pedra, així com amb tons càlids —beix, crema o colors terra— que aporten equilibri i calidesa.

Encara que avui el blanc ens sembla natural i que sempre ha estat present, **durant segles les cases no eren blanques. Al segle XIX i a principis del XX**, els interiors estaven plens de colors intensos i ornamentació: rojos, verds foscos, daurats i papers pintats amb motius florals. Les parets es decoraven amb moldures, tapissos i cortines pesades, seguint l'estil victorià o modernista. En aquella època, el color i la decoració exuberant representaven riquesa i estatus, mentre que el blanc s'associava amb austeritat o pobresa.

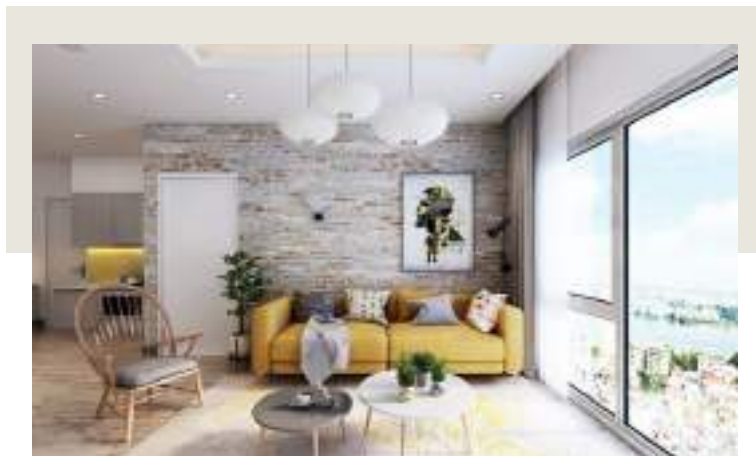

No fou fins als **anys vint** quan el blanc va començar a ocupar un lloc central a les cases. Amb l'arribada de la *Bauhaus** i l'arquitectura moderna, arquitectes com Le Corbusier, Mies van der Rohe o Gropius defensaren el principi del “menys és més”. El blanc es va convertir en el color de l'ordre, el progrés i la racionalitat, i va començar a simbolitzar l'elegància, la modernitat i la sofisticació.

Durant **les últimes dècades del segle XX i principis del XXI**, el blanc es va consolidar com el color universal de l'interiorisme. S'associava amb pau, equilibri i benestar emocional, influït pel minimalisme japonès i escandi-nau, difós a través de les revistes de decoració

i de marques tan conegudes en l'actualitat com IKEA. Les cases blanques es percebien com més lluminoses, netes i ordenades.

Tanmateix, en l'actualitat, **el blanc ha anat perdent protagonisme**. Després de la pandè-mia de la COVID-19, molta gent va passar llargs períodes a casa i va adonar-se que els seus espais no reflectien la seua personalitat. D'ací naix el desig de crear llars més càlides i expressives. Així, han sorgit noves tendències que combinen el blanc amb tonalitats natu-rals i orgàniques, com els colors terra, ocre o verds suaus, i amb tocs vibrants que aporten caràcter i individualitat.

Actualment, **el blanc ja no és el protagonista absolut, sinó el llenç d'equilibri sobre el qual dissenyar l'espai**. La perfecció ha deixat pas a la recerca de l'harmonia, en interiors que combinen la calma del blanc amb la vitalitat del color, reflectint així la nostra pròpia manera de ser.

El color blanc, lluny de ser un simple to neutre, ha demostrat ser **un reflex de la nostra forma d'entendre la vida i l'espai**. Al llarg del temps ha passat de simbolitzar l'austeritat a convertir-se en emblema de modernitat, llum i equilibri. En l'interiorisme actual, **el blanc continua sent essencial, però ja no és l'únic protagonista**: comparteix escena amb colors naturals i textures que aporten calidesa i personalitat. Aquesta evolució ens recorda que l'habitatge és un reflex de qui som i de com vivim; un espai que, com el blanc mateix, està en constant transformació, preparat per acollir nous començaments i adaptar-se a les necessitats de cada època.

**Bauhaus: La Bauhaus va ser una escola d'art, disseny i arquitectura fundada a Alemanya l'any 1919 per l'arquitecte Walter Gropius. Però més que una escola, es va convertir en un moviment cultural i estètic revolucionari que va canviar per complet la manera d'entendre l'art, el disseny i l'espai habitable.*

DEL TELER

al temps digital

Un viatge personal per la nostra indumentària

Paula Bielsa
*Dissenyadora i picadora textil,
creadora de BiCasanova Studio*

DE VEGADES ELS CAMINS NO S'ESCULLEN, es transmeten, així va començar el meu. Hi ha coses que formen part de la teua vida molt abans que en sigues conscient. En la nostra cultura festiva, la indumentària n'és una. Creixes veient-la al carrer, als tallers, als armaris de casa i a les falles..., i, sense adonar-te'n, aprens a reconèixer un dibuix, un color, una estructura. Per a molta gent és només un trage, per a altres una curiositat puntual. Per a mi va esdevindre en una pregunta: **com es construeix una tela realment?**

Aquella pregunta, aparentment senzilla, va ser la que em va portar al meu Treball de Fi de Grau (TFG). Abans de dibuixar una sola flor, haguí de buscar-ne referències -llegir i investigar-. Em vaig endinsar en llibres de tècnica tèxtil, d'història del teixit i de disseny ornamental. Vaig descobrir la influència que tingué l'Escola de Lió, m'encisà la seua elegància, el refinament floral, la manera d'entendre la composició. Aquella estètica —i la seua visió del disseny en vertical— va inspirar molts dels meus primers esbossos. També, però, vaig comprendre una cosa essencial: la nostra terra té una personalitat inconfusible: la força del dibuix i del color dels nostres teixits, eixa energia visual que aporta a la tela un caràcter propi. Tot això es reflecteix en els dibuixos dels teixits espolinats, molts d'ells em venen al cap com el València, Lluís XV o Reinaper.

Així mateix, tenia clares les referències i el camí: un disseny pensat, calculat i picat fil a fil, trama a trama. Vaig passar hores entre lligaments, densitats i *rapports*, intentava entendre no sols com es construeix un teixit, sinó per què la indumentària tradicional té eixa força que travessa el temps. Dia rere dia, la investigació tècnica es va transformar també en un descobriment emocional: en cada tela hi havia segles d'ofici, de mans expertes, d'històries transmeses com un llegat viu.

Amb el temps vaig entendre que estudiar aquell teixit era també estudiar qui som. La nostra identitat com a poble lligat a la seda, al dibuix, a l'artesanía i al color.

I mirant cap al passat precisament, va aparèixer una idea que m'hi canvià la mirada. Els nostres telers funcionaven amb un llenguatge binari abans que sabérem què era la informàtica: prenc o deixo, uns i zeros. El cartonatge ple de forats era una seqüència de decisions que ordenava el teixit igual que ara el codi ordena les pantalles que ens envolten. Aquells cartonatges eren, en realitat, els primers programes; el teler, el primer ordinador; els teixidors, sense saber-ho, els primers programadors, i la trama, el missatge per a plasmar la creativitat, la llum i la bellesa de la nostra terra.

Hui en dia, aquell missatge continua viatjant, però ha trobat camins nous. Les xarxes socials no sols comuniquen, també inspiren, ens connecten amb arxius, museus, col·leccions privades, teixits oblidats, patrons antics i formes de vestir que potser mai hauríem arribat a conèixer. Ens mostren referències històriques, detalls tècnics, tipologies de peces i exemples que enriqueixen la nostra mirada. Les xarxes han obert un nou teler, on cada imatge és una puntada més en la construcció de la nostra identitat col·lectiva.

Tal com escrigué Ausiàs March al segle XV:

«Jo sóc aquell que en lo món cercant va coses noves.»

Una declaració que continua viva cada vegada que busquem noves formes de crear, inspirar-nos i avançar, perquè som nosaltres qui decidim quina història volem teixir amb noves ferramentes i noves veus.

Enric Marco

Per què el blanc no és un color?

Paula Ballesteros Caveró

El blanc, començament i final

Carles Andreu-Fernández

El blanc com a punt de partida de les Falles

Toni Fresquet

Color blanc al taller faller

Marta Ferri

El blanc: fil silenciós de les falles

Enrique Pellicer

Flor i foc

COLOR

blanc

05

PER QUÈ

el blanc no és
un color?

Enric Marco

*Doctor en Física i tècnic superior
d'astronomia al departament
d'Astronomia i Astrofísica de la
Universitat de València*

A LA PRIMAVERA, JUST QUAN ACABEN LES FALLES, la natura es desperta. Una tempesta de colors s'escampa pels parcs naturals, per les hortes i pels jardins de la ciutat. Les flors, en exhibir les seues tonalitats més exquisides, atrauen les papallones multicolors, mentre que els ocells es guarneixen amb les plomes més belles per conquistar la parella ideal. El roig, el groc, el blau... són els colors de la primavera.

Però hi ha animals o plantes de color blanc? En els animals, el blanc s'associa habitualment al camuflatge en zones nevades. Quan arriben els dies més curts, espècies com les llebres, les mangostes o les raboses canvien a un pelatge blanc per poder amagar-se, siga per caçar o per evitar ser caçats. Aquest canvi l'aconsegueixen eliminant el pigment melanina. A més, també hi ha animals albins que presenten una manca de melanina d'origen genètic, com el famós goril·la Floquet de Neu.

En el regne vegetal, el domini del color verd prové dels pigments de la clorofil·la, essencials per a la fotosíntesi, el procés que permet a les plantes nodrir-se. Per això va sorprendre tant el descobriment d'una planta totalment blanca: l'orquídia albina, *Cephalanthera austini*, sense clorofil·la, que només pot sobreviure gràcies a la simbiosi amb un fong que li proporciona nutrients.

Així que, com veieu, el blanc en la vida silvestre és excepcional i sempre ens meravella quan un animal o una planta se'ns presenta d'aquest color.

Els humans, en canvi, hem utilitzat el blanc des de temps molt antics, des de l'art fins als teixits per protegir-nos del fred, per vestir-nos en el dia a dia o per mudar-nos en ocasions especials.

Els artistes del Paleolític ja feien servir calcita o guix com a fons de les seues pintures rupestres. Els grecs usaven només quatre colors en les seues obres: blanc, roig, groc i negre. El blanc s'obtenia mitjançant el blanc de plom, altament tòxic, produït a partir de tires de plom exposades al vinagre. Va ser l'únic pigment blanc disponible fins al segle XIX. A partir del 1918, diverses empreses noruegues i nord-americanes començaren a fabricar blanc de titani, fet d'òxid de titani, una substància no tòxica i inofensiva.

En la vestimenta, el blanc ha estat símbol de puresa i bondat. Les núvies vesteixen de blanc des del segle XIX, popularitzat arran del casament de la reina Victòria amb Albert de Saxònia-Coburg, el 1840, quan la sobirana de l'Imperi Britànic trià un vestit d'aquest color per a la cerimònia.

A l'antiga Roma, els hòmens que volien accedir a un càrrec públic vestien, durant la campanya electoral, una toga blanca —la toga *candida*— símbol d'incorruptibilitat. D'ací prové la paraula actual candidat, aplicada a qui es presenta a unes eleccions.

Però... el blanc és realment un color? Durant mil·lennis la pregunta semblava absurda. Tanmateix, fenòmens com l'arc de Sant Martí o la descomposició de la llum solar en travessar un prisma feien rumiar els savis. Al segle XVII, sorgiren dues teories: una defensava que la llum blanca del Sol és «embrutada» pel medi travessat —com sostenia Robert Hooke (1635–1703)—, mentre que l'altra afirmava que la llum blanca ja està formada per diversos colors i que el prisma només els separa —la teoria d'Isaac Newton (1642–1727). L'enemistat entre Newton i Hooke per aquesta diferència és l'origen de les picabaralles més sonades de la història de la ciència.

La ciència resolgué el debat com sempre ho fa: amb un experiment. La pandèmia de pesta que afectà Anglaterra entre 1665 i 1666 obligà el jove Newton, recentment llicenciat a Cambridge, a confinar-se a la granja familiar. Aquell període fou extraordinàriament productiu per a ell.

Un dia assolellat, es tancà en una cambra amb les cortines abaixades. Deixà entrar un raig de llum a través d'un petit forat, que colpejà un prisma de vidre. La llum es descomposà en un ventall de colors —del roig al blau— perfectament visible sobre una pantalla. Després, fent passar els colors per un altre prisma, aconseguí recompondre la llum blanca original. Va demostrar així que la llum solar està formada per diversos colors i que els prismes només actuen com a dispersors.

Newton, gran científic de l'òptica, la gravitació i les matemàtiques, també tenia una forta dèria per l'esoterisme, l'alquímia i la teologia. Probablement per aquest rerefons postulà que els colors eren set, com els dies de la setmana, els pecats capitals o els planetes coneguts aleshores (Lluna, Sol, Mercuri, Venus, Mart, Júpiter i Saturn). Però en realitat, com sap tothom, en un espectre de llum solar s'hi poden distingir moltíssims més matisos.

Després del descobriment pel qual Lagrange anomenà «el geni més gran de la història», sabem que el blanc és el resultat de la mescla de tots els colors i que, estrictament parlant, no és un color. Tot i això, de blancs n'hi ha molts: des del blanc lleugerament groguenc fins al blanc blavós més brillant, depenent de la quantitat de llum blava present en l'espectre.

Les fonts naturals de llum són el Sol, la Lluna i les estrelles. En una nit fosca, podem apreciar que les estrelles tenen colors diferents: el roig d'Antares, el blanc-groguenc de Proció, el blanc pur de Vega o el blanc-blavós de Spica. Aquesta varietat indica la temperatura superficial, que va des dels 3000 K d'Antares fins als 20 000 K de Spica.

Les fonts artificials de llum actuals són sobretot els LED, que des de fa uns anys il·luminen carrers i places. Sovint s'instal·len LED de llum blanca, però la gran quantitat de llum blava que emeten és altament nociva per a la salut humana, ja que inhibeix la producció de melatonina, l'hormona que provoca la sensació de son i regula processos fisiològics nocturns. La llum blanca a la nit sembla innòcua, però és un agent contaminant.

No puc acabar sense recordar la millor referència al color blanc de la nostra literatura. Joanot Martorell, des de Gandia o potser durant el seu viatge a Anglaterra, pensà en el blanc per al nom de l'heroi de la seua novel·la, *Tirant lo Blanc*:

A mi dien Tirant lo Blanc per ço com mon pare fon senyor de la marca de Tirània, la qual per mar confronta ab Anglaterra, e ma mare fon filla del duc de Bretanya, e ha nom Blanca; e per ço volgueren que jo fos nomenat Tirant lo Blanc.

Imatges:

1. Orquídea albina *Cephalanthera austini*
2. Boda de la reina Victòria. Franz Xaver Winterhalter, 1847
3. Experiment de Newton. Grusche, 2015
4. Tirant lo Blanc. Primera edició castellana, 1511

EL BLANC,

començament

i final

Paula Ballesteros Caveró
*Enginyera de disseny industrial
especialitzada en estudis
cromàtics i fallera*

“El blanc sona com un silenci,
un no-res abans de qualsevol començament.

WASSILY KANDINSKY

LA PROMESA D'ALLÒ QUE ESTÀ PER COMENÇAR, el silenci abans de la música, la llum que es reflecteix cap a nosaltres. El blanc és un color carregat de simbolisme en totes les cultures del món, perquè el que està ben clar és que el blanc no passa desapercebut per a ningú.

“El primer color del món és el blanc.

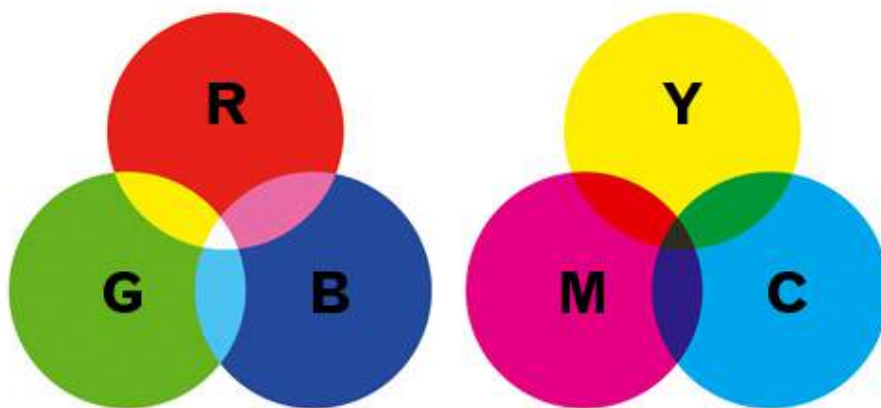
LEONARDO DA VINCI

Per a entendre la importància del blanc, cal introduir alguns conceptes bàsics de la **teoria del color**, que ens permeten comprendre les diferents formes de percebre i representar els colors en la realitat.

En primer lloc, trobem el **model sustractiu** (CMYK), utilitzat en medis físics com la impressió, la pintura o el paper. Es basa en l'absorció de la llum per part dels pigments, i els seus colors primaris són el cian (C), magenta (M), groc (Y), amb l'afegit del negre (K) per aportar contrast i profunditat. En aquest sistema, com més colors afegim, més fosc és el resultat. Quan es mesclen els tres primaris, s'obté un color marró fosc, i per això s'utilitza negre pur. Quan no hi ha pigment, el paper roman blanc.

En segon lloc, trobem el **model aditiu** (RGB), present en pantalles i tecnologies basades en la llum. Els seus colors primaris són el roig (R), el verd (G) i el blau (B). En aquest cas, com més colors afegim, més clar és el resultat. Quan es combinen els tres colors primaris, obtenim el blanc, i quan no hi ha llum, apareix el negre.

En resum, en el model sustractiu el color blanc representa l'absència de tinta al suport físic, el paper, i en el model aditiu el blanc representa la suma de tota la llum.

A l'esquerra, model aditiu (RGB), a la dreta, model sustractiu (CMYK)

El blanc ho té tot.
La seua bellesa és absoluta.
És l'harmonia perfecta.

COCO CHANEL

Tot i que el color blanc està present arreu del món, el seu significat varia molt segons **la cultura**.

A **Occident**, el blanc està associat a la puresa, el bé, allò sagrat i els nous començaments. Les núvies vesteixen de blanc el dia del seu casament, els nounats porten roba blanca, i la bandera blanca és símbol de pau. El paper en blanc és l'inici de qualsevol història, com també ho és el començament d'una falla...

El més curiós per a nosaltres és que, en canvi, a **Orient**, el blanc representa el final de la vida, el dol i la mort, entesos com un cicle de renovació. En països com la Xina, el Japó, Corea o l'Índia, s'utilitza tradicionalment en els funerals. Qui ha perdut un ésser estimat vesteix de blanc, i per mostrar el condol, s'usen flors blanques o sobres blancs. Aquesta tradició prové del fet que el blanc simbolitza el despeniment del cos i la puresa de l'ànima en el seu trànsit fora

del món terrenal. En religions com el taoisme o el budisme, la mort no és un final tràgic, sinó una nova forma d'existència. Per això, el blanc representa el retorn a l'essència, al buit, a l'origen, una visió molt pròxima a la que trobem en l'art abstracte. En aquest context, el blanc no és absència, sinó transcendència. Representa l'ànima alliberada, la puresa última i el pas entre mons. Lluny de la innocència que li atribuïm en la nostra cultura, el blanc oriental és saviesa, silenci i finalitat.

En l'**art** modern, el blanc ha sigut emprat sovint com a símbol del buit creatiu, o com una forma de ressaltar l'espai.

Un exemple clau és l'obra de Kazimir Malévich, *Quadre blanc sobre fons blanc* (1918), considerada una de les més revolucionàries de la pintura contemporània. Tot i que a primera vista pot semblar una obra espontània o irònica, no ho és en absolut. Malévich volia que fora el principi i el final de l'art. No hi ha res més que la superfície i el pigment, matèria pictòrica reduïda a la mínima expressió: un somni complert i, alhora, el sentiment de buit absolut.

A l'esquerra "Quadre blanc sobre fons blanc" (1918). A la dreta el seu autor Kazimir Malévich (1879-1935)

El blanc no és un color neutre, és el més ferotge de tots.
És el que crema més dins de l'ànima.

G.K. CHERSTERTON

Tot i que sovint passa desapercbut o ni tan sols es considera un color, el blanc potser és el més important de tots. Ho pot representar tot, o no representar res.

Com a part de la nostra cultura i tradicions valencianes, **el color blanc és imprescindible en la festa de les Falles**. El blanc és l'inici. Tot comença amb una idea de l'artista faller, que pren forma a partir d'un tros de suro blanc. És l'origen del monument que lluirà als carrers de la nostra ciutat durant els dies més importants de l'any. També és blanc el mono de treball de l'artista, que es va tacant de pintura i d'il·lusió a mesura que avança la construcció. Així, tot l'exercici faller es va omplint d'actes, emocions i vivències que es convertiran en records. El llibret faller també comença en blanc. D'aquell full naix una idea que acabarà sent versos, crítica, història, memòria i amor per la festa. Com qualsevol cosa en la vida, les Falles comencen en blanc i acaben en foc. Un foc que simbolitza la fi, sí, però també una nova oportunitat de començar de nou. Com la vida mateixa, les Falles tornen a començar cada vegada amb la mateixa il·lusió renovada. **Perquè la vida comença moltes vegades.**

EL BLANC,

com a punt de partida de les Falles

Carles Andreu-Fernández Piñero
*Membre de l'Associació
 d'Estudis Fallers i responsable
 de Distrito Fallas*

POT SEMBLAR MENTIDA en una festa tan plena de color com les Falles, però el color blanc és essencial en la mateixa. L'explicació la dona el fet que és una tradició molt creativa, i clar, abans de la creació no hi ha res, està tot en blanc. El problema ve quan està també en blanc la ment del creador, perquè aleshores ni creació ni res de res.

En efecte, tots veiem falles colorides al carrer, amb més o menys colors, però colorides. Però han tingut un inici blanc, i doble: per un costat, l'esbós s'ha dibuixat en un llenç en blanc, o en una pantalla en blanc si l'artista o dissenyador és més tecnològic. I sobre ell s'han plasmat els dibuixos del remat i les escenes que prendran les tres dimensions en el taller. Precisament en l'obra trobem l'altre blanc, el dels ninots abans de pintar. Si són de poliestiré (suro), eixe color ja el porten des que va arribar la matèria primera que els fa, i si són de cartó pedra, l'artista els dona una capa blanca per pintar damunt. Sempre hi ha excepcions, com les falles construïdes de fusta pura i dura, però no són molt nombroses precisament.

Altre element creatiu de la festa és el llibret. Com qualsevol obra literària, també comença la seua existència en la pàgina en blanc, que en els temps actuals es tradueix normalment en una pantalla d'ordinador en blanc, només amb els menús

i botonets del processador de textos que utilitze l'escriptor. En eixe espai, l'escriptor dels articles del llibret, o de les poesies a les falleres majors, ha de juntar lletres de manera que quede una redacció interessant i fàcil de llegir, ja que en altre cas només servirà per a fer el volum més gros perquè ningú ho llegirà (per cert, l'autor d'este article espera que el llija algú).

La pirotècnia també comença en blanc. La mascletà, el castell de focs artificials o espectacle similar, primer ha de plantejar-se en paper o en ordinador, per la qual cosa també comença en blanc. Sobre el no-res, els pirotècnics dibuixen l'esquema d'allò que volen pegar foc, que servirà de guia per al muntatge al carrer. El lloc on es munta també pot considerar-se que està en blanc, ja que no hi ha res de pirotècnia en ell, encara que potser sí hi haja algun paper o alguna caca de gos.

A més, la música fallera també ha tingut un principi en blanc. En efecte, els compositors de les peces que toquen les bandes de música durant les festes, com Josep Serrano, han hagut d'enfrontar-se a una partitura en blanc per a compondre, igual que Maximilià Thous amb el full en blanc per a escriure la lletra de l'Himne de l'Exposició Regional (ara de la Comunitat Valenciana). Tornant al mestre Serrano, la seua memòria es va quedar en blanc després de rebre l'encàrrec

del pasdoble El fallero, ja que se li va oblidar completament i va començar la seua composició a quatre dies de la seua entrega.

I per altra banda, no cal oblidar el tapís de la Mare de Déu dels Desemparats, a València. El blanc és un color que acostuma a utilitzar-se, tant com a fons del dibuix com per a detalls sobre altre color com el roig, donant així sensació de puresa a la figura religiosa gegant de l'Ofrena de Flors. No és un cas de blanc com a punt de partida, però és un ús destacable del color en la festa fallera.

També pot ser blanca alguna part de la indumentària tradicional valenciana femenina o masculina; sovint les calces o fins i tot el fons del vestit o del jupetí. Açò exactament no és el principi de res, sinó el punt i final del procés de confecció de la roba, però en este àmbit també tenim el blanc com a inici: el paper o la pantalla d'ordinador nets, esperant que la modista dibuixe un disseny, i segurament també els patrons de les peces que formaran la peça d'indumentària.

En definitiva, encara que es valoren més altres colors en les Falles, esta festa no seria res sense el blanc. Este color (o no-color) és el principi de moltes coses que, amb la creativitat i les ganes de passar-ho bé, es tornen ben acolorides.

COLOR BLANC

al taller faller

Toni Fresquet Gómez

Faller i articulista literari

EL BLANC ÉS EL COLOR que reflecteix totes les freqüències de llum de l'espectre visible, per la qual cosa científicament es considera la suma de tots els colors. És un color acromàtic que s'associa simbòlicament amb la innocència, la virginitat o la bondat.

El color blanc és el símbol principal de la llum divina. En moltes religions representa el Déu etern, els àngels o el Papa en la tradició cristiana. El *Feng Shui* situa al blanc com el color amb la màxima energia positiva per excel·lència. Este color representa el *yang*, la puresa i la claredat.

Al taller faller, el color blanc també és simbòlic i té els significats de donzelles i virginitat abans d'emprendre l'obra. Per tant, és el principal protagonista i l'origen de les meravelles que ens proporcionen els artistes fallers. És el principi de tot allò que va a succeir i és l'inici de l'absoluta creativitat. Les mans hàbils dels artistes treballen amb precisió per a donar vida a les estructures i figures que adornaran els carrers dels pobles de València durant les festes de les Falles.

Tot comença amb unes idees, uns conceptes i unes nocions que es traslladen a imatges i dibuixos en un paper o cartolina blanca. Són els esborranys del que serà el nou monument per a les properes falles. De nou el color blanc del paper: la inspiració i la motivació per a iniciar

el desenvolupament d'allò tan complex i diversificat com és la construcció artesanal d'un monument faller.

Tradicionalment el cartó dels ninots eren revestits amb pasta feta de cola de conill i panet blanc. La cola enduria el cartó i el panet era la base que donava cos, volum i consistència als ninots. Recorde en els meus inicis de treball al taller faller on calia mantindre calenta la cola i el panet en un foguer per a poder utilitzar-la, al mateix temps que aprofitàvem per a calfar-nos en eixos matins de fred i gelor d'hivern.

En un taller faller, el començament del procés d'elaboració, el paisatge buit sempre sembla com d'un blanc polar que enlluerna per tot arreu on abasta la vista. Ens podem recrear imaginant-nos que estem en els paradisos celestials del més enllà diví. L'evolució en les tècniques de treball accedí a canvis dràstics forçats per la necessitat de modernització i actualització en l'elaboració dels monuments, ja molt pressionats per les crisis econòmiques. La substitució del cartó pel suro i del panet pel gotelé i temple va suposar un avanç en temps i en costos econòmics. Però, amb tot, tant el suro com el temple segueixen sent blancs. La maledicció o la benvolença persistia i tot acabava sota el domini, de nou, del mateix color.

Per això és cert que el blanc és el color de la castedat i la innocència i, en este context, és el llenç perfecte per a la creativitat i la imaginació. Els ninots de cartó i suro es visten de blanc esperant a ser pintats amb colors vius i alegres.

La pintura acolorida té com a preludi i punt de partida el color blanc, ja que abans d'adornar els ninots amb colors vius, es pinten en primer lloc de blanc com a base per a rebre la policromia.

L'olor a pintura i a fusta ompli l'aire mentre els artistes treballen amb dedicació i passió. El blanc és el fons sobre el qual es dibuixen els somnis i les fantasies, i, al taller es converteix en art i màgia. La llum que entra per les finestres il·lumina l'espai, destacant el blanc com un símbol d'esperança i renovació. Els artistes fallers, amb les seues mans expertes, modelen i creen obres d'art que reflecteixen la cultura i la identitat valenciana. El blanc és el color que uneix la tradició i la innovació, és el punt de partida per a la creació de falles cada vegada més espectaculars.

En este espai, el blanc és un estat d'ànim, una manera de veure el món. És el color de la il·lusió i l'enginy. Responsable de la màgia de les falles. La tradició i la modernitat es donen la mà on el blanc és el fil conductor que les uneix a totes.

EL BLANC:

fil silenciós de les Falles

Marta Ferri

Filòloga de vocació i fallera

QUAN PENSEM EN LES FALLES ENS VENEN a la ment colors que esclaten al març, rojos, blaus i verds vibrants i desbordats que omplin el carrer com si el món despertara de sobte enmig d'un crit col·lectiu. Però, si ens fixem bé, descobrim que hi ha un color que precedeix tots els altres i que és el fil que cus totes les etapes de la celebració fallera. Eixe color és el blanc. El blanc és el primer sospir de les falles, l'espai pur on la festa encara no és festa, però ja comença.

El primer blanc apareix a casa, al vestidor, abans d'eixir al carrer. És el blanc de la roba interior fallera, els enagos, els camisons, els saragüells i les camises blanques. Són peces senzilles que no busquen lluir, però que sostenen tot el que després lluirà i custodien la part més íntima de la tradició. Aquest blanc és un preludi que recorda que la festa, abans de ser carrer, és un sentiment que es vesteix amb cura. El blanc de la indumentària converteix el gest de vestir-se en un acte de continuïtat amb la nostra història.

Des del blanc més íntim avancem cap al taller faller, on el blanc adquireix una altra forma. En el regne silenciós de l'artista faller, el monument naix del suro blanc, de la massilla clara i de les formes indefinides. Igual que la roba interior sosté el vestit, aquest blanc sosté tota la falla. El blanc del suro és l'esquelet de la festa, el lloc on la sàtira, la fantasia i la crítica, que després farà parlar al barri, comencen a prendre cos. Aquest blanc és el lloc primordial de la creativitat, l'origen mut de la sàtira i de l'humor que després esclataran a la plaça. És un blanc que imagina, un blanc que promet, un blanc que fa de fonament invisible de la festa.

I quan el monument ja té cos i la comissió comença a preparar-se per contar-lo, torna a aparèixer el blanc. El full en blanc del llibret, la pàgina que espera paraules, versos, històries i records. És un blanc de llibertat absoluta, però també de responsabilitat on es construeix la memòria anual. Cada crònica, cada explicació i cada record que quedarà fixat al llibret naix d'aquest espai blanc que convida a narrar la festa des de dins. El paper és com el suro sense pintar, un espai que demana ser omplit.

Quan el text ja s'ha escrit, arriba el torn de la música. I la música, com la paraula i l'escultura, també naix del blanc. Abans que la dolçaina esclate en un crit agut, abans que la xaranga anime el carrer, abans que faci avançar la comissió, existeix el blanc de la partitura. Una pàgina muda que conserva la música sense tocar-la, igual que el suro guarda la falla abans de pintar-la. Aquest blanc musical és la llavor de cada pasdoble i de cada ritme que acompanya la comissió.

El blanc no és només la base de la música, també és el punt anterior al soroll més faller de tots. Abans que l'esclat siga el protagonista, abans del tremolor que ens sacseja el terra i ens recorre el pit, hi ha el blanc de la pólvora. Un polsim clar, aparentment inert, que guarda dins la força que farà vibrar la plaça. Igual que la partitura guarda la música i el full guarda les paraules, la pólvora blanca guarda l'explosió. Aquest blanc pertany al moment més breu però més intens de tots dins del qual s'amaga el batec del poble.

I quan tot això ja te forma, arriba un altre blanc imprescindible que tanca el cicle. És el blanc de la carpa, una lona que es desplega als carrers. Des de fora sembla només un refugi temporal, però per dins és casa, punt de trobada i lloc on la comissió comença de veritat a fer festa. Sota aquell blanc naixen les converses, els sopars, les primeres nits llargues, la convivència i totes les escenes que anuncien que el calendari faller ja ha despertat. Però la carpa, encara que sembla el punt de partida de la festa, és només la porta visible. Aquest blanc va precedit de tot un univers de blancs silenciosos que fan possible que les falles continuen sent tradició.

Si observem tots aquests blancs junts, descobrim que no són punts aïllats. Cada blanc porta al següent. Són com estacions consecutives d'un mateix trajecte que ens guien fins a la festa plena. Des de la carpa que obri el calendari fins a la pólvora que el culmina trobem una trama contínua, un fil blanc que construeix l'essència de les falles.

Les falles no naixen del foc ni del soroll.
Naixen del blanc.

Del blanc que és el silenci abans de la música,
l'estructura abans del ninot,
l'espera abans del soroll,
la calma abans de l'esclat.

El blanc és on tot comença.
I per això, encara que no destaque, és el color que més mereix ser celebrat.

FLOR

i foc

Enrique Pellicer

Faller

LA LLUM DE VALÈNCIA, SUAU i daurada,
acarona el blanc de la flor del taronger.
És una promesa entre fum i trons,
que al març floreix per a cremar.

Cada pètal, càndid, sobre la branca fosca
mira els ninots que dansen en el foc.
És un vers efímer que la primavera escriu
quan la pólvora l'arromanga.

És un blanc de noccs, de brisa i de calma,
que escolta les mascletades sense por.
No és el blanc del dol, ni el del gel,
és el blanc, blanc que canta entre flames i flors.

I quan la brisa la ciutat travessa,
mou l'olor de pólvora i de tarongina:
L'ànima d'un poble, pacient i obert,
que crema el que fuig per millorar.

Perquè esta flor blanca, senzilla i petita,
sap que de la seua cendra naixerà el fruit:
la llum convertida en taronja i festa,
la dolça esperança que sempre torna a viure.

Salva Iñigo

La Murta en blanc

Chente Enguix

Blanc sobre blau

Enrique Pellicer

Alzira en blanc

Rubén Pastor Bautista

Carrers de blanc

Natàlia Colomer

El dia que Alzira es va vestir de blanc

Xavi Pérez

En blanc i sense partitures

Enrique Pellicer

Una paret blanca per fer

ALZIRA

en blanc

06

LA MURTA

en blanc

Salva Iñigo Luis

Associació mediambiental

Murta i Casella

LA MURTA, PARATGE UBICAT A LA SERRA del mateix nom, és un dels enclavaments botànics més importants de la Mediterrània per les seues característiques edàfiques i climàtiques. Arribada la primavera, els vessants i les planes es poblen d'una infinitat de flors de tots els colors, encara que predominen les de color blanc.

Algunes d'estes plantes destaquen per la intensitat del color blanc o per les característiques etnobotàniques que li confereixen un interès particular. Una d'estes plantes és la *Crataegus monogyna* coneguda amb el nom vulgar de garguller o arç blanc (cast. *espino albar*), nom que utilitzava el farmacèutic i botànic de Corbera, el senyor José Borja Carbonell en el seu llibre *Estudio Fitográfico de la Sierra de Corbera*, de mitjan segle passat.

D'este arbre, que assoleix els 5 metres d'alçària, se n'utilitzen les fulles joves en ensalades que fan un gust delicat d'anou. També es poden emprar com a substitut del té i les llavors torrades del café. Els fruits madurs es poden consumir crus i s'empren per a fer vi, melmelades, afegir sabor al brandi i obtindre una farina amb què preparar pa.

Sobretot les flors i també els fruits de l'arç blanc s'empren contra la insuficiència cardíaca (debilitat del cor) deguda a la inflamació o degeneració del múscul cardíac, contra les lesions valvulars o l'infart de miocardi recent. També està indicat en arrítmies (trastorn del ritme cardíac) i per a evitar l'angina de pit, ja que augmenta el reg sanguini en les artèries coronàries i en combat l'espasme. Té un efecte regulador sobre la tensió arterial, perquè li la fa descendir a qui la tenen alta, i en provoca l'ascens a qui pateix d'hipotensió. Resulta útil com a sedant del sistema nerviós simpàtic per a aquelles persones que pateixen de nerviosisme, manifestat per una sensació d'opressió en el cor, taquicàrdia, dificultats per a respirar, angoixa o insomni. És una de les plantes ansiolítiques (que eliminen l'ansietat) més efectives que es coneixen.

Segons les creences antigues, es deia que a les fades els agradava habitar en bosquets on hi hagueren arços. S'utilitzava en les bodes i en les festivitats dedicades a la fertilitat. Forma part de la triade d'arbres consagrada a les fades: roure, fleix i arç. Se'n diu que en els llocs en què troben estos tres arbres junts, amb un poc de sort, es poden veure fades.

Entre les moltes supersticions que se li atribueixen, n'hi ha una que diu que les branques de garguller portades a casa durant la nit de Sant Joan la protegiran de qualsevol classe de desastre natural. La tradició catòlica conta que va ser en un arç on la Mare de Déu va deixar assecar la roba del Jesuset i que, per això, li va ser concedit a eixe arbre el do de quedar protegit contra els llamps. En alguns llocs es pensava que la planta tenia la propietat de conservar la castedat i de prolongar el celibat, per la qual cosa les mares en col·locaven unes branques a les habitacions de les xiques en edat de freqüentar.

Altra de les plantes que trobem es el trencaqueixals o vidalba (cast. *hierba de los pordioseros*), planta tòxica, que en estat fresc és vesicant, produeix bampolles i ulceracions al contacte amb la pell. Per via interna és irritant i un purgant dràstic. Quan s'asseca, se'n perden les propietats i en alguns llocs s'utilitza per a aliment de les cavallerisses. Les tiges i les fulles picades s'usen com a substitut del tabac. Les fulles fresques s'empren per a rebentar els grans i també per a curar ferides i cremades. L'oli de la planta s'utilitzava contra la ciàtica i altres dolors de les articulacions i del costat, contra la retenció de l'orina i contra les pedres dels renyons.

Segons Diego Rivera i Concepción Obón en el llibre *Guía de Incafo de las plantas útiles y venenosas de la Península Ibérica y Baleares*, "en la antigüedad los mendigos vividores de los tiempos de la picaresca usaban estas plantas para provocar la misericordia de las buenas gentes. Restregándose las hojas contra la piel producían llagas espectaculares en piernas y brazos, que se quitaban cuando querían con sólo aplicarse hojas de acelga".

En el llibre *Estudio etnobotánico de la provincia de Castelló*, podem llegir: "Para ello se utiliza la parte aérea

de la planta picada, introducida en la caries de la muela —matando los gusanos—. Según la informacion recogida , este remedio provoca al final la ruptura de la misma muela”.

Però si hi ha una planta que destaca pel color blanc nuclear de les seues flors és el lli blanc, que arribat el moment, ressalten els vessants d'un blanc intens.

Segurament, l'arbrust més significatiu de la vall, que amb les seues flors blanques inunda la vall, és la murta.

L'Alhambra de Granada té un bell pati dedicat a la murta. S'hi conjuga el refinament de l'art àrab amb la verdor i la fragància d'este arbrust. Tant Dioscòrides, el gran metge i botànic grec del segle I dC., com Avicenna, el metge àrab del segle XI, ja recomanaven la murta per les seues propietats. Esta planta, que li dona el nom a la vall, impedeix el desenvolupament de gèrmens i, per tant, d'infeccions i de la putrefacció (antisèptica), inhibeix el desenvolupament de bacteris o els destrueix (antibiòtic) i disminueix la secreció i facilita la cicatrització de les ferides (astringent). Molt indicat en afeccions respiratòries per l'acció de la seua essència, en forma d'infusió, s'emptra contra diarrees, gastroenteritis, dispèpsia (digestió difícil i laboriosa de caràcter crònic) i infeccions urinàries. Aplicat en forma de gàrgares, s'utilitza contra la inflamació de la mucosa bucal (estomatitis) i faringitis. També s'usa en el flux vaginal anormal (leucorrea) en forma de llavades. Amb les fulles i fruits es prepara un vi aromàtic-astringent molt agradable al paladar. Les branques de murta, juntament amb les de llentiscle, constitueixen els components principals de les típiques enramades valencianes, consistents en l'elaboració d'una estora amb les seues branques en les entrades de les cases i llocs de pas, per a donar realç a festes i dies assenyalats.

En el llibre *Pedacio Dioscòrides Anazarbeo anotado*, del 1651, se'ns diu: “*El cocimiento de la simiente haze negro el cabello: la qual simiente cosida con vino, y aplicada en forma de emplastro, sana las llagas que se hazen en las partes extremas del cuerpo. El vino que se haze de la grana del Arrayhan... si se beve antes del otro vino, impide la borrachez*”.

BLANC

sobre blau

Chente Enguix

Faller i apassionat de la pólvora

ALZIRA, LA VALL DE LA CASELLA, FRONDÓS PARATGE que no deixa indiferent a ningú compta amb una construcció peculiar, l'Ouet. Paratge Natural Municipal des de què es publicà el 5 de novembre de 2004 en el diari oficial de la Generalitat Valenciana. La ubicació exacta entre les serres de la Murta i la Casella és: 39° 06' 42" N i 0° 19' 28" O.

L'Ouet, situat a 528 metres d'altitud sobre el nivell de la mar, ens permet albirar a simple vista les comarques de la Ribera Alta i Ribera Baixa, al que podem accedir gràcies a les diverses rutes senderistes des de les poblacions d'Alzira, Corbera, Llauri i Favara.

La ubicació no és casualitat. La seua construcció com a observatori forestal o lloc de vigilància contra incendis va ser

en la dècada de 1950. La seua forma singular, similar a la d'un iglú semiesfèric i el seu color blanc, ha aconseguit que el seu nom tan característic haja passat de generació en generació i el seu accés siga una de les rutes senderistes de la Comunitat Valenciana amb major encant i més fàcil per a recórrer amb xiquets i animalets. La deterioració per vandalisme i males pràctiques dels visitants van fer que l'Ajuntament d'Alzira en 2013 el rehabilitarà i de nou recentment gràcies a alguns membres de l'Associació Mediambiental Murta i Casella, que el passat 3 de maig van ascendir carregats amb pots de pintura i ferramentes, el retornaren al seu color blanc, per dins i per fora, color original de l'antic observatori forestal.

És una curiositat observar des de l'interior, els orificis de ventilació, finestres similars als ulls de bou, des de les que habitualment podem observar l'exterior a les embarcacions. També al nostre Ouet, no fa tant, es podia observar dibuixada a la paret interior, la informació dels cims i muntanyes pròxims, l'altitud i el nom, ja que en recórrer perimetralment la circumferència ens posicionava sobre estos detalls. Lamentablement, la inconsciència i la mala educació d'alguns visitants que amb grafitis ompliren les parets de l'interior, ens ha privat d'esta pintura tan bonica i útil que va ser realitzada amorosament per algun artista desconegut.

Albirem en dies clars muntanyes i serres de termes allunyats, com els de les comarques de la Costera, la Vall d'Albaida i la Safor, els pics que sobreixen per damunt de la nostra altitud, així com girant la vista cap al nord en dies clars observarem l'Albufera i fins i tot fins les grues del port de València. Pròxima imatge, la de les platges, el blau del mar Mediterrani i les lletres pintades de blanc que anuncien la turística població de Cullera. Més pròximes, i des de la part de darrere a la porta d'accés a l'Ouet, trobarem el Llom del Matxo Flac, les Orelles d'Ase, la Creu del Cardenal i el Cavall Bernat que formen part de la serra de Corbera i fins i tot, podríem connectar els dos punts crestejant. Això sí, la ruta sols està recomanada per a senderistes experimentats i d'alt nivell per la seua dificultat.

És curiós observar els diferents colors que des de l'Ouet, tan blanc, ens mostra la comarca de la Ribera Baixa amb els camps d'arròs, tonalitats tan diferents com el verd en ple creixement, el color d'argent baix el sol quan són inundats els camps ja siga en el temps de la sembra o el color ocre quan l'arròs està a punt de recol·lectar-se, i també una vegada collit, després de la sega en temps de guaret.

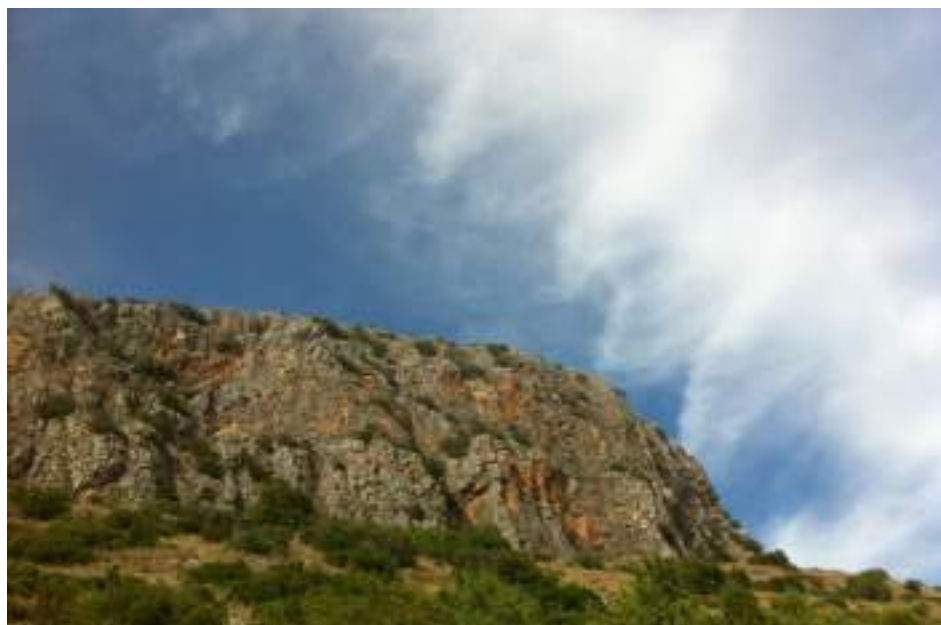
Per anar-hi podem accedir, a 10 km d'Alzira, des de l'aparcament de la Font Nova, a 170 m. d'altitud. Iniciem l'ascens en la PR-CV 303, una senda forestal fàcil, per la qual encara que poden circular bicicletes i en ocasions especials, vehicles autoritzats de quatre rodes, està limitat el seu accés per cadenes a l'altura del centre gastronòmic la Casella i seguir la pista forestal fins al terme de Simat, prop de la Font del Barber. Seguint les indicacions podrem guiar-nos, tant amb els postes que trobarem a les bifurcacions com a les fites que de tant en tant anirem trobant al nostre sender, 55 minuts seran suficients per arribar al nostre objectiu. I gaudir de l'espai.

Sols una petició voldria fer a qualsevol lector/ora d'aquestes pàgines: cuidem el nostre entorn, pensem quines coses podem fer per millorar-lo. Cuidar la natura és no deixar res que recorde que hem estat allí i recollir tot allò que puguem. Es tracta de millorar la natura amb la nostra presència.

ALZIRA

en blanc

Enrique Pellicer

Faller

ALZIRA DESPERTA ENVOLTADA DE BLANC. La llum de l'alba es filtra entre les muntanyes de la Murta i de la Cassella i acaricia el riu Xúquer, tenyint de puresa (innocència) cada racó del nostre poble. Les primeres llums del dia resplendeixen sobre els carrers, sobre les places i les façanes dels edificis com un mant de serenitat que anuncia l'inici d'una nova jornada plena de rutines, tradició i vida. Blanc és el mant de la Mare de Déu del Llac, protectora i guia dels alzirenys, que cobreix amb suavitat la fe i l'esperança de generacions, transmetent-nos la seguretat que Alzira, la nostra Alzira, sempre estarà beneïda per la seua patrona.

Blanca és la pólvora que esclata en les nostres festes, un esclat fugisser que il·lumina els carrers de foc i so, recordant-nos la passió i l'alegria que corre per les nostres venes. Blanc és el suro dels monuments fallers, silencis i pacient, que espera el seu moment de glòria, preparat per a convertir-se en foc i llum, en escenari efímer de creativitat i fantasia, que transforma la plaça en un lloc de contemplació i meravella.

Blanc és el vestit de saragüell, senzill i solemne, guardià de la nostra identitat i memòria, que ens connecta amb els avantpassats i les seues festes i amb la història que ha fet gran el nostre poble. Blanc és el color de la seda present en molts vestits de fallera, brillant, delicat i elegant, que reflecteix la llum del sol i els colors del cel, fent que cada moviment siga un ball de llum i bellesa. Blanques són les sinagües i la mantellina que amb devoció

vesteixen les dones quan es dirigeixen a l'ofrena, dibuixant a cada pas un riu de flors i de fe que serpenteja pels carrers d'Alzira, un fil que uneix el passat amb el present i el futur.

Blanc és el fum de les despertades, que s'escampa per l'aire i anuncia el començament de la festa. I entre eixe fum s'obre la música de la xaranga que ompli els carrers de ritmes, melodies i alegria, fent que la població es desperte amb somriures, amb batecs accelerats i amb l'esperança de viure un dia memorable. Blanc és l'esclat de la pólvora en les mascletades, que dibuixa figures efímeres al cel i recorda que cada instant és un regal de vida i tradició.

Blanca és la llum de les flors que decoren les façanes i els balcons, el color de les mirades dels xiquets i xiquetes que observen fascinats les festes, el reflex de la puresa en els ulls dels devots que acudeixen a pregar a la seua patrona. El blanc ens abraça en cada acte, en cada gest, en cada tradició. Ell és el fil invisible que unix devoció i celebració, història i futur, memòria i festa.

A Alzira, el blanc no és absència de color: és presència viva, és la veu del poble, la llum de san Josep, la flor de la murta, la força de la pólvora, la suavitat de la seda, la música que acompanya els nostres passos i que guia els nostres cors. Blanc ens defineix, ens fa únics i ens recorda que, en cada festa, en cada acte de devoció, en cada instant compartit, Alzira brilla com un llenç en blanc, disposat a omplir-se de vida, de tradició i d'esperança.

CARRERS

de blanc

Rubén Pastor Bautista
*Membre de la Comissió de
Toponímia de l'Ajuntament d'Alzira*

EL COLOR BLANC ESTÀ RELACIONAT, en general, amb la sanitat, la pau, les organitzacions i col·lectius socials o humanitaris, les lleis i drets fonamentals i els valors o virtuts universals. Si traslladem esta relació cromàtica al nomenclàtor de vies públiques d'Alzira obtindrem un llistat d'avingudes, places i carrers amb una íntima relació amb este color.

Així, el blanc està vinculat amb moltes de les avingudes, places i carrers de la nostra ciutat com són l'Auxili, Concòrdia, Consol (tot i que, en realitat, el nom fa referència a l'advocació mariana del mateix nom), Constitució, Democràcia, Dignitat Humana, Dret d'Associació, Dret de Manifestació, Dret de Reunió, Drets dels Animals, Drets Humans, Drets de la Infància, Empar, Esperança, Igualtat, Integració, Justícia, Lleialtat, Llibertat, Llibertat d'Ensenyança, Pau, Solidaritat, Voluntat Popular, Progrés i Unió (encara que, realment, estos dos últims fan referència a antigues societats constructores de la localitat). També inclourem els carrers dels col·lectius humanitaris com de la Creu Roja, Donants de Sang i de la Unicef; els carrers dels Calciners, Moliners i el de la Salineria pel color de la calç, de la farina i de la sal, respectivament; i, també, tots aquells carrers relacionats amb la sanitat com el carrer de l'Hospital i tots aquells amb noms de metges com el d'Alexander Fleming, Carles Martí Feced, Faustí Blasco, Francesc Bono, Francesc Llansol, Francesc Sociats, Jaume Ferran, Josep Estruch, Josep González, Josep Ros, Leopold Serra, Lisard Piera Azorín, Manuel Just, Miguel Rodríguez de Arellano i, també, el de Vicent Segura.

Per a acabar, he deixat a banda aquells vials que porten incorporat en el seu popi nom el color protagonista:

CARRER DE BLANQUINA MARCH. Situat al barri de la Vila-Sant Roc i aprovat el 22 de febrer de 2017. En record de Blanquina March i Almenara (València 1473 – la Llosa de Ranes 1508). Mare de l'humaniste valencià Joan Lluís Vives i March. El nom de Blanquina March es situà en este lloc en trobar-se el carrer a escassos metres del fossar on fou soterrada la protagonista.

CARRER DELS CURTIDORS O BLANQUERS. El carrer es troba a la barriada del Raval de Sant Agustí. El seu nom fa referència a l'ofici dels qui s'encarregaven d'adobar les pells dels animals. El gremi dels blanquers tingueren establert en este carrer el seu comerç. El 28 de maig de 2025 l'Ajuntament acordà aprovar la dualitat toponímica del nom oficial del carrer ja que, en veritat, la denominació de «curtidors» que aprovà l'Ajuntament el 24 de maig de 1979 prové d'una interferència lingüística no admesa.

CARRER DEL TALLAT BLANC. Situat a la urbanització del Respi-rall. El seu nom fou aprovat el 25 de juny de 2014. Fa referència a la muntanya del terme municipal d'Alzira de 243 metres situada a la serra de la Murta. És una paret vertical natural coneguda pels escaladors, orientada al sud, que presenta una característica tonalitat blanquinosa que li dona el seu característic nom. La muntanya dona la benvinguda al visitant que vullga endinsar-se en la vall de la Casella pel camí del Cara-Sol des d'on es pot contemplar fàcilment amb tota la seua majestuositat.

RONDA DE LA PERLA DEL XÚQUER. Vial situat al polígon industrial Riu Verd. El seu nom fou aprovat el 25 de febrer de 2025. La «Perla del Xúquer» és l'apel·latiu afectiu amb el qual és coneguda la ciutat d'Alzira com, entre els catòlics alzirens, la seua patrona la Mare de Déu del Lluch. El color perla sabem que és un to de blanc trencat o cremós, caracteritzat per una suau lluentor iridescent que imita l'aparença de les perles naturals.

EL DIA QUE

Alzira es va vestir
de blanc

Natalia Colomer

*Graduada en filologia clàssica
i fallera*

No és habitual que València estiga en silenci, ni que renunciï als seus colors per a vestir un color tan pur i fràgil com el blanc. Som terra de foc i pólvora. Però va haver un dia en el que la nostra ciutat va amanèixer transformada en una ciutat silenciosa, freda i completament blanca.

L'11 de gener del 1960, Alzira es va despertar baix un mantell de neu que esborrava les calçades que va alterar tot el ritme de la ciutat. Els xiquets van ser els primers en llançar-se als carrers, deixant les primeres petjades sobre aquell blanc acabat de caure. Aquell blanc convidava a jugar, però també impossava una clama rara, com si la ciutat contingués la respiració.

La neu a Alzira va arribar fins als 10 centímetres i els camps, normalment verds i humits, es van convertir en un mar uniforme de blanc. Els tarongers suportaren un pes que no era el seu i per als que vivien del camp, aquell espectacle era tan bell com inquietant i, a la vegada, inesborrable. La ciutat es va paraitzar, els carrers estaven

buits de cotxes, els edificis, com el Gran Teatre d'Alzira, sofriren danys i les emergències tenien més feina que mai. Aquella sorpresa amb la que havien amanegut no era tan bonica com semblava. I és que València no ha estat mai preparada per a aquella blancor.

No era la primera vegada que el blanc conqueria València. En 1885, 1946, 1954 i 1957 la neu ja havia visitat la ciutat, transformant per unes hores la seua naturalesa mediterrània. Però cap nevada és igual i cadascuna va deixar el seu propi record blanc.

Pot ser per la excepcionalitat, aquell blanc ha perdurat en la memòria d'aquells que ho van viure. *Tot estava blanc*, com si aquella frase sola ja explicara l'impacte emocional del moment. Perquè el blanc no va ser sols un color, va ser una sensació, el silenci, la lentitud, una ciutat irrecognoscible.

La nevada de 1960 va ser un instant únic en el que València es va vestir de blanc abans de que any rere any es torne a vestir del roig del foc per a les falles. Del blanc que tot ho cobreix al foc que ho devora tot. Pot ser per això recordem aquell matí: perquè sols per un dia, Alzira, i València, no va cremar, sinó que va brillar.

EN BLANC

i sense partitures

Xavi Pérez

*Músic i regidor de Patrimoni de
l'Ajuntament d'Alzira*

ENCARA RECORDE COM SI FORA AHIR aquell dissabte de l'estiu de 1988, quan la Banda de la Societat Musical d'Alzira tenia un concert al poliesportiu de la població de Gilet. L'ambient era fantàstic: hi havia una lleugera brisa de llevant, la gent ja començava a ocupar les cadires i nosaltres estàvem darrere de l'escenari acabant de preparar les coses i de repassar els últims compassos... o almenys, això feien els altres. L'expectació es palpava perquè la Banda d'Alzira venia de participar en el Certamen de València a la Secció Especial A. Jo, en canvi, estava a punt de viure un dels moments més angoixosos de la meua vida musical.

Tot va començar quan estàvem descarregant els instruments del furgó. Jo, com sempre, vaig agafar els plats amb molta cura —no són qualsevol cosa!— i els vaig col·locar al seu lloc a l'escenari.

Després vaig obrir la caixa de les carpetes per a comprovar que tot estava en orde, però la carpeta no hi era. Al principi vaig pensar que l'hauria deixada amb algun company, o que potser estava dins de l'autobús. Vaig començar a buscar desesperadament, fundes i faristols, però res. En aquell moment em va caure com una poalada d'aigua freda per tot el cos: les partitures s'havien quedat al Musical.

Vaig notar com em pujava la calor a la cara. El cor em bategava fort. Intentava recordar de memòria com començava la primera peça, però tot el que em venia al cap era un silenci desconcertant. Just aleshores va aparèixer el director, don Ramón Herrero, amb la seua batuta a la mà i el seu estil sempre seriós.

—Què passa? Tens cara d'haver vist un fantasma?
—em va dir.

No sabia ni per on començar. Al final vaig confessar:

—Crec que m'he deixat les partitures al Musical.

Don Ramón em va mirar uns segons, amb aquella mirada que travessa l'ànima. Després va fer una respiració profunda i, per sort, només va dir:

—Bé, doncs hui tocaràs de memòria. Esperem que els plats sonen al lloc correcte.

Els companys que estaven al voltant no van poder evitar riure. Un dels companys, David, em va dir entre bromes:

—Tranquil, si t'equivoques, sempre pots fer veure que era un efecte especial.

Jo intentava somriure, però per dins estava fet un sac de nervis. Quan el concert va començar, em vaig preparar vigilant el director com si la meua vida depenguera de cada moviment de la seua batuta. I així va ser: cada vegada que alçava la mà dreta, jo preparava els plats; cada mirada, cada gest era una pista per a endevinar el moment exacte.

La primera peça va passar prou bé —o això vaig voler creure. Però en la segona, amb l'obra "Homenatge a Sorolla", de Bernat Adam Ferrero, en el segon temps vaig fer la meua gran errada, em vaig quedar en blanc. Vaig entrar un compàs abans. Xannnnn! El so dels plats va ressonar per tot el poliesportiu, tan fort que fins i tot alguns del públic es van girar. Jo vaig voler amargar-me sota el faristol: "tierra trágame". El director em va mirar de reüll, amb un somriure entre irònic i divertit, i va continuar dirigint com si res.

Després del concert, els comentaris no es van fer esperar.

—Cacauet, hui has fet una versió molt avantguardista, eh? —va bromejar el clarinetista.

—Això sí, t'has guanyat el premi al solo més inesperat del dia —va afegir el trombonista.

Fins i tot el director, quan ja estàvem desmuntant, se'm va acostar i em va dir amb un mig somriure:

—No et disgustes, aquestes coses passen. Però la pròxima vegada, abans d'agarrar els plats, comprova que tens les partitures.

Aquell dia vaig aprendre la lliçó. Des d'aleshores, abans de cada assaig o concert, revise tres voltes que porte tot el que necessite. I, malgrat el mal tràngol, he de reconèixer que aquell concert el recorde amb afecte: em va ensenyar que, fins i tot en els moments més caòtics, sempre hi ha lloc per a l'humor i per a seguir endavant amb la música.

Al Musical, quan vaig arribar, les partitures estaven allí, a la carpeta, amb aquella mirada agressiva que només poden tindre uns papers que saps que has deixat on no tocava.

UNA PARET

blanca per fer

Enrique Pellicer
Faller

VUIT-CENTS ANYS QUASI han passat
des que el Rei en Jaume va entrar
amb quatre gats i un cavall cansat,
l'Illa del Xúquer a conquerir.

Diu el bon rei des del més enllà:
“Alzira, ma casa on és ara?
Que en torre alçada jo somiava
i ara sols veig runa i ni paraula clara.”

La Conselleria es fa la sorda,
l'Ajuntament plora i recorda
mentre els permisos van de volta
com fulls d'acta que mai no es col·loquen.

El conseller Rovira, ben alt,
diu que no és moment d'alçar cap pal
i l'alcalde Domínguez ja no sap
si invocar Déu o al rei medieval.

Jaume, des del cel, tot indignat
cria: —“Quina burla m'heu muntat!
A Poblet tinc tomba i pau eterna,
però a Alzira em feu una espera moderna!”

“Si no feu la meua casa reial,
torne a cavall amb esperit triomfal
i us faré jurar en plaça major:
que acabeu l'obra abans de Nadal!”

Així parla el vell Conqueridor,
amb ploma, coratge i un toc d'humor
espera que Alzira desperte al so
del martell, del pic i la pala
i la calç blanca del seu record.

DE TOTS

els colors

Macarena Tabacco

Poeta i catedràtica de secundària

prolopro

SI FA MÉS DE 50 ANYS EL LLIBRE BLANC de l'educació va marcar un abans i un després en la docència espanyola; en el segle XXI, és una sola paraula, la **inclusió**, la que ha suposat un canvi radical dins del panorama educatiu. Error o encert, la veritat, és que ha traçat una nova ruta, un nou llibre amb propostes tan variades que el llibre ha pres color i ens deixa este índex com a carta de presentació.

CAPÍTOL UN: La mitja taronja. I és que encara que potser va ser la dislèxia la primera dificultat d'aprenentatge que vam haver de gestionar en les avaluacions, va ser el TDAH —Trastorn de Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat— el primer que va arribar fins a les proves PAU. Encara que, potser siga, perquè hi ha logopedes, que assenyalen que per ser els dos trastorns del neurodesenrotllament solen aparèixer junts. Menció especial mereix el roig en esta història, color més temut en l'àmbit de la docència, color de les fatídiques correccions i, per tant, el color que s'associa a la disortografia. Però no, no, tu, profe, no marques les errades i, en tot cas, fes-ho en un to que no assenysale molt, aprofita el blau turquesa, que és el color en el qual es tinyen els edificis el dia de la dislèxia —8 d'octubre— que engloba tant a la disortografia com a la discalculia.

El dia del TDAH és el 27, també d'octubre, i avui fins i tot en la universitat dispo- sen de més temps per a realitzar els exàmens.

CAPÍTOL DOS: Fer-la blava. I és que, com si no hi haguera més colors, el blau és també el color no sols de la immigració —pel color de la mar i del cel— sinó també de l'autisme i de tot el seu ampli espectre. I no, no, res a veure en classe, que no és el mateix no poder tindre una comunicació satisfactòria perquè es desconeix o es tenen dificultats amb la ferramenta clau —la llengua— que no poder comu- nicar-se perquè el mode d'interactuar socialment es veu d'una altra manera. I així, mentre necessites més temps per als primers i els TEA potser necessiten adaptaci- ons; els nouvinguts, durant els primers mesos, només són capaços de veure, sentir i callar. Bo, i de fer més i més exercicis en fotocòpies de qualsevol llibre —d'espanyol o valencià per a estrangers— que has buscat prèviament amb l'única finalitat de sentir-te un poc millor, que ja saps que només amb eixe mètode ni s'ensenyen ni s'aprenen les llengües.

CAPÍTOL TRES: Una oliva és or, dos plata i la tercera... I és que els colors metàl·lics —or, plata i bronze— són els colors de la discapacitat física, psíquica i sensorial i, segurament en aquest cas, necessitem un pla de suport individualitzat segons la discapacitat, el grau i l'aula en la qual impartisques classe. Que, per a fer les aules també hi ha directrius: s'ha d'intentar que hi haja el mateix número de xics i xiques; els repetidors s'han de repartir entre tots els cursos del nivell; l'alumnat ACIS, amb adaptacions curriculars individualitzades significatives, també solen estar compartits i així, amb sort, fins als 20/25 alumnes.

CAPÍTOL QUATRE: No sé si en aquest cas **val més tornar-se roig que groc**. Que en aquest cas, el roig és el color dels trastorns greus de conducta. I, per desgràcia, hui també podem trobar a les nostres aules alumnat disruptiu, agressiu i desafiant entre altres trets violents. Segons el grau, fins i tot poden arribar a estar acompanyats d'una PT en totes les classes. Per contra, el groc és el color de les altes capacitats i això també comporta adaptacions, però en aquest cas cap a l'altre costat, en aquest cas amb continguts més elevats; que a veure si per baixar el nivell del temari per a la resta, aquests alumnes es van a despenjar, que l'avorriment ja no està de moda, que l'alumnat ha d'estar continuament estimulat, motivat, alerta... I això també depèn de tu!

CAPÍTOL CINC: (Llaja's irònicament) **Al lila l'amor s'hi enfila**. El lila, el violeta o el porpra no és només el color de la violència de gènere; en els centres educatius també és el color de l'assetjament escolar. Principalment, per això dels "Punts Violetes", que ofereixen suport a les víctimes d'agressions. Estos temes els sol portar la coordinadora d'igualtat i convivència, però difícilment hui dia no trobar a la teua aula algun alumne que no haja patit la xacra del *bullying*, encara que siga en un grau molt baix, i és que les xarxes socials no ajuden gens en estos àmbits.

CAPÍTOL SIS: **I per si érem pocs, va parir la burra**, i ací arriba la bandera LGBTQ+ amb tots els colors de l'Arc de Sant Martí. I tu respectes totes i cada una de les cultures, opcions, trastorns, actituds i fins i tot opinions del teu alumnat. De fet, aplaudixes que es puga parlar de tot amb civisme i en llibertat; però no s'imaginen el difícil que és no sols ensenyar, sinó també educar i fins i tot parlar atenent a tot el teu alumnat de manera individualitzada i sense ofendre en tres hores a les setmana, que són de les quals disposem el professorat de llengües. "Miracles a Lourdes", m'ha dit sempre el meu pare, però potser també ens falta un poc de sentit comú que, almenys, és curiós veure com Llengua i Literatura té menys hores en 2n Batxillerat que Pintar un mural i... saben vostés quina va per a Selectivitat?

Encara com que **el verd és el color de l'esperança** i el del meu nom, que la vida no és blanca ni negra, tampoc l'educació. Que el temps ho posa tot al seu lloc i arribarà un altre llibre blanc —o de qualsevol altre color—, que Espanya sap de reformes educatives. Encara com, que per al professorat per vocació no hi ha problema ni repte que ens lleve les ganes d'ensenyar, millorar i fins i tot continuar aprenent d'aquesta diversitat que, actualment, ocupa les aules.

/2/

SENTIMENTS

FALLERS

La nostra
comissió

SILVIA VICENT I SARRIÓ

Presidenta 2026

Un any més, ens reunim per a celebrar amb emoció i orgull les nostres estimades Falles, una festa que representa l'essència de la nostra cultura, la força de les nostres tradicions i l'esperit de comunitat que ens uneix. Este llibret és el reflex de tot el que som: art, passió, història i, sobretot, persones compromeses amb mantindre viva l'herència que ens distingix.

Vull aprofitar aquestes primeres línies del nostre llibret per a expressar la meua gratitud a totes i cadascuna de les persones que, d'una manera o altra, heu participat i col·laborat en la seua elaboració, dedicant temps i il·lusió perquè hui siga una realitat. El vostre esforç és la base de la nostra cultura fallera.

Així mateix, el meu reconeixement, va també per a tots els comerços i empreses anunciants que ens heu brindat el vostre suport econòmic. Sense la vostra inestimable col·laboració, la publicació d'aquest llibret no haguera sigut possible. La vostra fidelitat és un impuls vital per a la nostra Falla.

Abans d'explicar-vos el que per a mi són dos pilars fonamentals en la falla, vull expressar el meu més sincer agraïment tant a la comissió fallera com a la junta directiva, per la confiança dipositada i per voler comptar amb mi per a formar part d'aquest projecte tan especial.

És un honor poder col·laborar amb vosaltres i aportar el meu granet d'arena a la nostra gran família fallera.

Ara ja, vull destacar dos aspectes que omplin d'orgull la nostra comissió. D'una banda, l'entusiasme de la joventut que s'ha unit en gran nombre a la nostra falla. La seua energia, il·lusió i frescor són el motor que impulsa les nostres tradicions cap al futur. Gràcies a ells, els nostres costums no només es conserven, sinó que es reinventen amb noves idees i una vitalitat contagiosa que assegura la continuïtat del nostre llegat faller.

D'altra banda, és impossible no fer menció del paper fonamental de la dona en la nostra falla. Al llarg dels anys les dones han sigut pilars essencials en l'organització, la creativitat i la vida diària de la nostra comissió. Enguany, eixe treball incansable i eixa dedicació culminen en una fita molt especial per a tots: tinc l'honor de ser la primera dona presidenta de la nostra falla. Un assoliment que no és només personal, sinó un reconeixement a totes les dones que han contribuït amb el seu esforç i passió a engrandir la nostra festa.

Amb la força de la nostra història, l'impuls de la joventut i el lideratge de tantes dones valentes, mirem al futur amb esperança i determinació. Que estes Falles siguin un homenatge a tot el que hem aconseguit juntes i una inspiració per a continuar construint, any rere any, la falla que som i somiem.

Zayda, Neus i Celes, ha arribat, per fi, el moment tan esperat. Gaudiu del vostre somni, que la vostra alegria serà la nostra. Bones Falles per a tots i totes!

PER A ZAYDA

Fallera Major de Caputxins

Quan arriba març a Alzira
i el vent duu olor de flor,
les llums encenen els somnis
i el foc desperta el cor.

Zayda, morena i alegre,
amb mirada de color castany,
porta en el somriure l'aire
del sol d'un abril d'antany.

Entre sedes i flors blanques
camina amb aire distingit,
blanc com la llum que acarona
l'esperança d'un nou matí.

Els Caputxins t'axalcen reina,
amb orgull i devoció
perquè en tu vibra la festa
i la nostra tradició.

Quan la dolçaina tremola
I la pólvora fa el crit
Zayda és flama que dansa.
És alegria i esperit.
Les nits s'omplin de rialles,
el barri vibra i s'encén
i el teu nom, fallera nostra,
ressona amb força i sentiment.

Portes l'elegància al gest,
la puresa en el teu parlar
I en el cor portes Alzira,
la ciutat que saps estimar.

Quan la falla crema al cel
i el foc tot ho torna nou,
Zaida mira, somriu i pensa:
"darrere el fum, renaix l'amor".

Perquè ser fallera és vida,
és art, és cor i és passió.
I tu, Zayda, ets l'essència
d'una flama i d'una il·lusió.

E. Pellicer

“ZAYDA FERRER LLUCH”

Hi ha instants en la vida que no s'obliden mai. Moments que marquen un abans i un després, que ens retornen emocions tan nostres, tan falleres, tan profundes! Hui, per a mi, és un d'eixos dies. Hui, com a fallera major que vaig tindre l'honor de ser l'any 2023, torne a pujar a l'escenari que conec bé... però amb el cor encara més ple. Perquè hui no vinc a parlar de mi: vinc a parlar d'ella, de la meua germana.

La meua vida fallera sempre ha anat lligada a la teua, Zayda. Des de menudeta has estat en totes les meues comissions, vivint la festa amb la mateixa passió que respirem els qui l'estimem de veritat.

Sempre has sigut fallera de cor, d'ànima i de tradició. Una xiqueta que somiava en ser Fallera Major... i una dona que hui veu eixe somni fet realitat.

És fàcil parlar del teu amor per la festa, però és més fàcil encara parlar del teu coratge, perquè per a arribar fins ací no has tingut un camí fàcil. T'has presentat a Fallera Major amb dos fills als braços: una xiqueta de dos anys i un xiquet de bolquers amb pocs mesos. Qui fa això? Ho fa una dona valenta, una dona que estima la seua falla, que estima la seua ciutat i que no coneix la paraula "impossible".

Als teus 39 anys, Zayda, has demostrat que els somnis no tenen edat, que el calendari no marca les il·lusions i que la maternitat no frena una passió arrelada al cor. Al contrari: t'ha fet més forta, més completa, més tu.

La Falla Caputxins pot estar ben orgullosa. Perquè hui no sols presenta una Fallera Major. Hui presenta una dona que viu la festa uns dies... i la somia els altres tres-cents seixanta.

Sé que ho donaràs tot: a cada acte, cada somriure. I esta comissió, la teua comissió, podrà estar tranquil·la, perquè eres d'eixes falleres que no passen desapercbudes, d'eixes que deixen petjada, d'eixes que es recorden sempre.

Zayda, germana, amiga, companya de vida i de festa: gràcies per fer-me part d'este moment. Gràcies per demostrar que la força també pot ser tendresa. I gràcies per portar el nom de Caputxins amb elegància, amb orgull i amb la dignitat que la banda mereix. Que enguany siga tan teu com tu ho eres de la festa. Que res et frene, que res t'apague, que res et lleve el somriure.

Perquè hui, per fi, Caputxins té la Fallera Major que sempre havies dut dins. Enhorabona Zayda! I que visquen les Falles, que visca la germanor, i que visca la nostra Falla Caputxins!

CAPUTXINS

EN BLANC:

un viatge per

les

places

d'Alzira

Els fallers de Caputxins s'han vestit de blanc per a l'ocasió, lluint les seues sinagües, cancons, bruses blanques i els calçotets tradicionals, la roba interior típica de la indumentària fallera. Amb esta elegància i respecte per les nostres tradicions han recorregut Alzira per a fotografiar-se en algunes de les places més emblemàtiques de la nostra ciutat: espais plens d'història, identitat i vida quotidiana.

Amb aquesta iniciativa, volem que tots els alzirenys redescobrisquen el valor d'aquests racons que, encara que formen part del nostre paisatge diari, guarden relats que mereixen ser coneguts.

Gràcies als textos elaborats per **Rubén Pastor**, que ha plasmat per escrit la història i el significat de cadascun d'aquests llocs, compartim un viatge per places que honoren persones estimades, celebren tradicions, recorden episodis del nostre passat i reflectixen l'evolució d'una Alzira que creix sense oblidar les seues arrels.

Des de la plaça Sant Judas Tadeu fins a la plaça Societat Musical d'Alzira, passant per espais carregats de simbolisme com la plaça Héro-es de Mauthausen o la plaça Constitució, cada fotografia és un homenatge a la història i a la gent que dona vida a la nostra ciutat.

Aquest recorregut fotogràfic és un reconeixement al llegat d'Alzira i a les persones que, generació rere generació, han mantingut viu l'esperit faller. Que aquestes imatges servisquen com a record de la importància de preservar la nostra història i de transmetre-la amb orgull i respecte als qui vindran després.

Plaça de 4.184 metres quadrats situada a la colònia de vivendes del mateix nom (oficialment, Colonia Laboral Ana Sanchis). La plaça i el barri porten el nom d'Anna Sanchis Perpiñà (Alzira 1881–1940), dona de Josep Suñer Orovig amb el qual contragué matrimoni l'any 1905 i mare de Josep, Alfred, Lluís i Rafael Suñer Sanchis, els tres primers industrials i l'últim metge. Fou la fundadora, amb el seu home, de la indústria Cartonatges Suñer. Tant el nom de la plaça (Anna Sanchis), com el dels altres carrers de la colònia (Josep Suñer Orovig i Arts Gràfiques), foren proposats per l'industrial Lluís Suñer, fill d'Anna Sanchis; l'Ajuntament aprovà oficialment les propostes l'1 d'abril de 1960. Finalment, la plaça s'inaugurà l'1 de desembre de 1960 pel llavors ministre de la Vivenda. En l'encreuament d'esta plaça amb els carrers de les Arts Gràfiques i del Personal Gràfiques Suñer planta el seu monument la comissió fallera que du el nom de la barriada fundada l'any 1962.

Plaça de 10.705 metres quadrats situada al barri de la Muntanyeta de Sant Salvador. El seu nom –aprovat el 25 de juny de 2008– fa referència a l'antiga ubicació en esta parcel·la de l'empresa Cartonatges Suñer. Els germans Suñer alçaren la seua indústria Cartonajes Suñer Hermanos SRC –fundada en 1921– en bona part del lloc on es situa l'actual plaça després de l'incendi que, en la matinalada del 17 d'octubre de 1945, desfeu les instal·lacions de l'empresa al carrer del Doctor Ferran. Eixes instal·lacions del barri de la Muntanyeta de Sant Salvador foren utilitzades des de l'any 1946 –amb les seues corresponents ampliacions fetes al llarg del temps– fins els primers anys del segle XXI en què l'empresa, ara ja amb el nom de Lawson Mardon Suñer, adquirí uns terrenys a la partida rural de Fracà on construï les actuals instal·lacions que foren inaugurades el 2 de desembre de 2003. Els treballs de derrocament de les desmantellades instal·lacions de la factoria s'iniciaren el 21 d'abril de 2005. Només se salvà del derrocament general de la factoria l'antiga portalada d'accés a la fàbrica. L'actual plaça s'inaugurà oficialment el 22 de gener de 2009.

Plaça de 2.939 metres quadrats situada al barri de la Vila-Sant Roc. Esta plaça porta el nom de la cantant i actriu Concha Piquer. Concepció Piquer López (València 1906 – Madrid 1990) fou una de les figures més rellevants de la copla, interpretà diverses composicions clau de la cançó espanyola i visità Alzira en diferents ocasions. L'any 1955, la Germandat de Cavallers de la Mare de Déu de la Murta nomenà Cambrera Honorària Perpètua a l'artista que el 25 de març d'eixe any tingué el gest de remetre un donatiu de mil pessetes per a la restauració de la capella on es localitzava la imatge al temple de Santa Caterina. Piquer, tot i que era valenciana, està soterrada al cementeri madrileny de Sant Isidre. El 6 de maig de 2006, Concha Márquez Piquer descobrí la placa que retola la plaça amb el nom de sa mare. El descobriment d'eixa placa fou anterior a l'aprovació oficial del nom pel Ple de l'Ajuntament el 31 de maig de 2006. Entre 1986 i 2006 este espai portà el nom de plaça de la Rambla.

Plaça de 2.453 metres quadrats situada al barri de la Vila-Sant Roc. El seu nom actual –des del 24 de maig de 1979– fa referència a la Constitució Espanyola de 1978. Esta plaça que es troba situada al cor de l'antiga Vila, a intramurs, fou la que sempre ha ostentat històricament la capitalitat de les places de la ciutat, i això comportà que durant diversos segles fora coneguda amb el nom de plaça Major. Una vegada iniciat el segle XX eixa màxima jerarquia es traslladà de manera progressiva cap a la plaça més important i popular del raval de Sant Agustí, a extramurs. Fou, principalment, després de la Guerra Civil espanyola quan el barri de la Vila caigué en l'oblit, mentres que el creixement urbà s'estengué de manera imparable a l'altra banda del pont de Sant Bernat que travessava fins a l'any 1967 l'ara desaparegut braç o meandre del riu Xúquer que durant segles envoltà la Vila fins que s'urbanitzà entre els anys 1958 i 1968. Oficialment, esta plaça ha portat molts noms al llarg de la història; són un exemple: plaza Mayor, plaza Mayor de Santa Catalina, plaza de Santa Catalina, plaza de la Constitución (per la de 1812), plaza Real, plaza de Isabel II, plaza de la Constitución (per la de 1837), plaza de Alfonso XII, plaza de la República i plaza de los Mártires.

Plaça de 2.876 metres quadrats que es troba en el barri de l'Hospital-Caputxins. Corbeil-Essonnes és una comuna o ciutat francesa de 55.000 habitants, situada en el departament d'Essonne en la regió de l'Illa de França. Està ubicada a 28,3 quilòmetres del centre de París. La comuna de Corbeil-Essonnes fou creada en 1951 per la fusió de les comunes de Corbeil i Essonnes i també cal dir que l'Ajuntament de la comuna està situat a Corbeil. Les ciutats d'Alzira i de Corbeil-Essonnes es troben agermanades. Així, el 9 de març de 1991, es firmà a Corbeil la Carta d'Agermanament entre les dos ciutats i el 18 de març d'eixe mateix any es firmà la Carta a Alzira. El 25 de setembre de 1993 s'inaugurà a la ciutat francesa una plaça amb el nom d'Alzira i, per reciprocitat toponímica, El Ple de l'Ajuntament d'Alzira aprovà el 26 de juliol de 2000 que esta plaça porte el nom de Corbeil-Essonnes. Casualment, en esta ciutat francesa es firmà el Tractat de Corbeil l'any 1258 entre Lluís IX de França i Jaume I d'Aragó.

Plaça de configuració triangular de 1.164 metres quadrats situada al barri de la Malva. L'origen real i primigeni del nom de la plaça prové del cognom Dolç – també documentat com Dols i Dolz– exemple semblant al que ocorre en els carrers o places alzirenyes de Casassús, Bonet, Peris, Blasco, Xulbi, Costa, Sarcos o Albornós. En tots estos casos el vial porta el cognom d'algun personatge o família rellevant que residia en el carrer. Esta plaça ja apareix documentada en els registres de reclutament de 1762 amb el nom d'este popular antropònim. Així i tot, la plaça ha patit diversos canvis en la seua retolació al llarg dels anys: entre 1915 i 1931 fou la plaza del General Dulce, entre 1931 i 1939 la plaza de los Capitanes Galán y García, entre 1939 i 2022 la plaza del General Dolz, entre 2022 i 2025 la plaça de Dolz i a partir del 2025 la plaça de Dolç.

Plaça de 5.337 metres quadrats situada al barri de les Basses. La mateixa porta el nom de l'actriu Elisa Ramírez Sanz (Alzira 1943) des del 25 de maig de 2005. En els seus inicis Elisa fou locutora a les dos emissores locals de ràdio La Voz de Alcira de la COPE i Radio Alcira de la SER. Però Elisa sentí des de molt menuda la vocació d'interpretar, cosa que la portà a debutar al teatre amb la Companyia de Carmen Echevarría i Paco Sanz i seguidament passar per les companyies teatrals de José Sazatornil i de Lili Murati amb la que debutà a Madrid. En cine, el seu moment de màxim esplendor fou a finals de la dècada dels seixanta, quan interpretà pel·lícules com *La Revoltosa* (1968), *La Celestina* (1968), o *El hombre que se quiso matar* (1970). Elisa ha treballat molt per a la televisió i ha interpretat unes tres-centes obres en els anys en què actuà per a eixe medi. Teatre, cine i televisió es troben en el bagatge de la reconeguda artista alzirenya distingida amb importants premis. En 1971 rebé l'Escut d'Or de la ciutat, en 1985 la Insígnia d'Or i, finalment, el 28 de maig de 2005 inaugurà la plaça que porta el seu nom.

Plaça de 2.700 metres quadrats situada al barri del Parc que porta este nom per acord del Ple de l'Ajuntament d'Alzira del 22 de febrer de 2017. Inicialment, el Ple de l'Ajuntament acordà el 23 de febrer del 2005 que s'assignara un vial de la ciutat a quatre alzirenys víctimes de l'holocaust nazi, encara que després este reconeixement es feu extensiu a tots els alzirenys deportats a camps de concentració nazis durant la Segona Guerra Mundial, ja que, segons els registres oficials, foren un total de huit els alzirenys que foren víctimes d'esta cruel repressió. El nom aprovat de «Mauthausen» és per tractar-se del camp de concentració que més alzirenys registrà. En resum, el nom aprovat és en memòria dels huit alzirenys empresonats en els camps de concentració nazis de la Segona Guerra Mundial. A Mauthausen (Àustria): Avel·lí Abril Escudero (1915-1942), Francesc Boluda Diez (1914-?), Agustí Flores Iborra (1906-1943), Josep Maria Fuentes Mascarell (1899-1941), Bernat Lairón Hidalgo (1910-?) i Rafael Sivera Escrivà (1923-?); a Dachau (Alemanya): Francesc Peris (1915-?); i a Buchenwald (Alemanya): Fermí Roman Hernández (1911-1985). El 13 d'abril de 2019 s'inaugurà en esta plaça un monòlit amb els noms dels huit herois alzirenys.

Xicoteta plaça de 720 metres quadrats situada al cor del barri homònim. La plaça ja apareix documentada en els registres de reclutament de 1762 amb el seu nom actual. Possiblement, al tractar-se la malva d'una planta que creixia de manera habitual per esta zona, la mateixa acabà per donar nom a la plaça i a la vegada a tot el barri. Cal assenyalar l'anècdota del Ple de l'Ajuntament alzireny quan acordà l'11 de desembre de 1980 el canvi de nom de la «plaza de la Victoria» pel de «plaça de la Malva», en creure –no es demanà informació– que el nom feia referència a la victòria de les tropes sublevades del general Franco en la Guerra Civil. En realitat este nom, estava associat al triomf l'any 1860 del regne d'Espanya sobre el sultanat del Marroc en la Guerra d'Àfrica (1859-1860) i amb este nom figurava documentada la plaça des de l'any 1862. En esta plaça planta el seu monument la comissió fallera del susdit nom, fundada l'any 1983.

Esta plaça triangular de 1.858 metre quadrats pren el seu nom de la Cooperativa de Vivendes de la Sagrada Família d'Alzira. Les vivendes construïdes per la cooperativa són encara conegudes popularment com els Pisos del Capellà. El rector Josep Vilar Esteve (1929-1989) es feu càrrec de la parròquia alzirenya de la Sagrada Família l'any 1962. El nou rector, amb l'ajuda d'alguns membres d'Acció Catòlica de la parròquia, impulsà la construcció de vivendes socials per a treballadors molt prop del barri de l'Alquerieta – concretament, en els terrenys on es trobava el conegut Hort de Gorreta– i es constituí la societat Cosafa –Cooperativa de la Sagrada Família– per a la gestió i construcció d'eixes vivendes que es construïren entre 1963 i 1965. El 2 de maig de 1967 se li donà el nom de la Sagrada Família a la plaça més important del nou barri urbanitzat i, conseqüentment, el nou barri també seria conegut amb el mateix nom. La creació i construcció del nou barri de la Sagrada Família possibilità la definitiva unió física del popular barri de l'Alquerieta a la ciutat. En esta plaça planta el seu monument la Comissió de la Falla Sagrada Família fundada l'any 1967 (en origen i fins a 1974, Falla El Tro).

Plaça de configuració triangular de 1.500 metres quadrats situada al barri homònim i que porta este nom en honor de sant Judes Tadeu (Paneas, Palestina, segle I aC – Suanis, Iran, ca. 62 dC) que fou un dels dotze apòstols de Jesús de Natxaret. Judes Tadeu és considerat un dels sants més invocats popularment; patró de les causes perdudes, difícils o desesperades i la seua festivitat és el 28 d'octubre. Els orígens de la seua veneració a Alzira es remunten un poc abans de 1751 ja que es troba documentada en este barri una ermita al sant en eixe any de nova construcció. És tanta la veneració i popularitat del sant a la ciutat que inclús ha aconseguit que el popular i tradicional barri alzireny del Pont de Xàtiva siga conegut en l'actualitat amb el seu nom. Poc abans de Nadal és costum dels fidels acostar els dècims i participacions de loteria al sant. La parròquia de l'Encarnació posseïx una relíquia del sant des del 28 de febrer de 1999. A la plaça planta el seu monument la Comissió de la Falla Sant Judes, fundada l'any 1981, encara que es pot remuntar en els seus orígens (1952) a la Falla del Pont de Xàtiva i/o dels carrers de Colón, Salvador Santamaria i adjacents. El nom de la plaça fou aprovat pel Ple de l'Ajuntament el 2 de novembre de 1976.

Plaça de 2.386 metres quadrats que es troba situada al singular barri del Camí Vell. El nom de la plaça fa referència a l'actual agrupació musical que porta el nom de la ciutat. Fruit de l'afició a la música dels alzirenys i alzirenyes, la ciutat ha comptat al llarg de la seua història amb diferents agrupacions musicals; però ha sigut, sens dubte, la Societat Musical d'Alzira l'entitat que s'ha convertit en referent de la música a la nostra ciutat, per la seua història, la seua trajectòria i per haver-se convertit en senyal d'identitat de la ciutat amb els seus quasi seixanta anys d'existència. Durant tots estos anys la «Soci» ha aconseguit els màxims guardons en els més importants certàmens tant a nivell nacional com internacional. Cal recordar també la Banda Jove de la Societat Musical d'Alzira, fundada en 1988 i que està integrada pels músics més jòvens que formen part de l'escola de música de l'agrupació, conformada per uns cinc-cents alumnes. La Societat Musical d'Alzira fou guardonada l'any 1996 amb la Insígnia d'Or de la ciutat. El nom de la plaça fou aprovat pel Ple de l'Ajuntament el 6 de desembre de 1979. Entre els anys 1973 i 1974 la plaça portà el nom de plaza de la Luz i entre 1974 i 1979 s'anomenà plaza del Almirante Carrero Blanco.

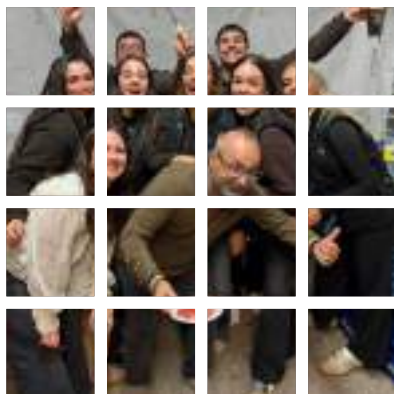
Plaça de 1.209 metres quadrats que es troba situada al barri del Crist. El 30 de desembre de 1242 –vespra de sant Silvestre– Jaume I conquerí Alzira pacíficament per capitulació i la incorporà d'eixa manera a la civilització cristiano-occidental en un episodi important per a la conquesta i creació del nou Regne de València. El sobirà afavorí extraordinàriament la vila amb la concessió d'infinat de privilegis i no feu donació d'Alzira a cap dels seus cavallers, sinó que la conservà vinculada a la Corona. El seu rang de vila reial li donà vot en les Corts del Regne de València. L'actual societat, cultura i identitat alzirenya –i també valenciana– no haguera sigut possible sense les bases instaurades per Jaume I. En commemoració, se celebra tots els trenta de desembre a la vesprada –Dia de la ciutat d'Alzira– una processó cívica amb la devallada de la senyera pròpia de la ciutat pel balcó principal de la casa consistorial. Una vegada de tornada a l'Ajuntament té lloc un ple extraordinari per al lliurament de les Insígnies d'Or amb l'Escut de la Ciutat en què s'homenatja anualment, des de l'any 1993, aquelles persones físiques o jurídiques relacionades amb la ciutat i que s'han distingit per la seua trajectòria i per contribuir al progrés econòmic, social, cultural i esportiu de la ciutat. El nom actual d'esta plaça fou aprovat pel Ple de l'Ajuntament el 25 de setembre de 2019. Entre els anys 2014 i 2019 este espai portà el nom de plaça Major de Santa Maria.

HIMNE

De la Falla Caputxins

Autor: Alfredo Cándido Moreno

Amb la música de "Paquito el Hocolatero"

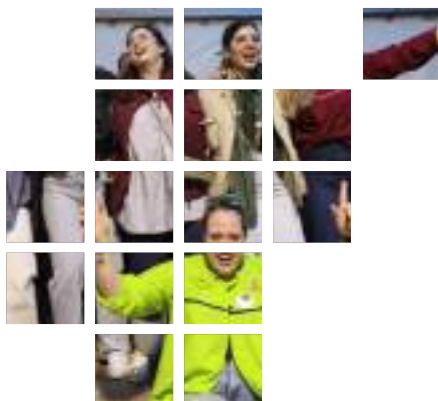
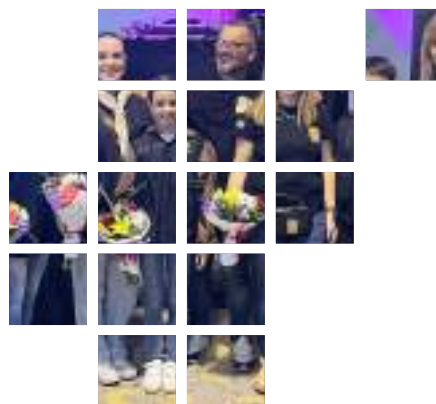
La Falla de Caputxins
va vestint-se d'alegria
amb l'aire de la festa
i l'olor a bunyolà.

Al pas de la comissió
que porta el seu estendard,
tots els fallers van cantant-li
a sa Fallera Major.

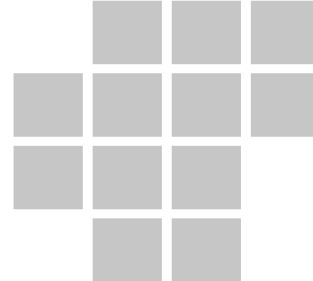
A la meitat del carrer
la nostra falla hem plantat,
a la meitat del carrer
on la veu el veïnat,
esperant la mascletà,
esperant la mascletà.

Ai! Falla de Caputxins
Ai! Que solera que tens
Ai! Falla de Caputxins
La comissió hui t'enveja
per lo bonica que tu estàs,
ara que estem en les festes
de Sant Josep
de Sant Josep.

I quan s'acaba la festa,
el barri pensa en la cremà
i en el calor de les flames
d'esta festa valenciana,
i nostra Falla Caputxins
nostra Falla Caputxins...
Visca la Falla de Caputxins!

COMISSIÓ GRAN

FALLERA MAJOR

Zayda Ferrer Lluch

PRESIDENTA

Silvia Vicent Sarrión

VICEPRESIDENT 1 - VICEPRESIDÈNCIA FESTEJOS

David Costera Pastor

DELEGACIÓ DE FEST.

Francisco Gomis Ripoll

Jordi Garcia Bohigues

Luis Pérez Artés

David Usedo Aguilar

Fran Ferri Garrigues

Enrique Plaza Carretero

DELEGAT DE XARANGA

Ernesto Orts Grimaldos

DELEGADES PROTOCOL

Rosa Cándido Romeu

Carolina Costa Ferrer

DELEG. ACTES OFICIALS

Maite Giménez Ortiz

Martha Cándido Pastor

DELEGADA PRESENTACIÓ

Xelo Polo Carrasco

DELEGADES FEMENINA

Sonia Filgueira Sanchís

Susana Vilar Juan

DEL. INFANTILS

Maria Jose Garcia Bohigues

Jessi Gómez Corral

Marta Gisbert Borrás

Cristina Ferri Engo

VICEPRESIDENT 2 - VICEPRESIDÈNCIA ECÒNOM.

Rafael Sifre Balaguer

SECRETÀRIA

Begoña Gómez Gregori

VICE-SECRETÀRIA

Carmen Maria Muñoz Serrano

TRESORER

Daniel Pla Revert

VICE-TRESORER

Sebastián Denia Pastor

COMPTADOR

Fernando Comíns Micó

VICE-COMPTADORS

Fernando Comíns Tello

Montiel Micó Cuñat

DELEGATS DE CASAL

Juan Carlos Ferrer Dolz

José Gírbés Sáez

DEL. MONUMENT

Cristina Giner Morant

Enrique Pellicer Rubio

Raúl Rentero Monerri

Christian Martorell Baldrés

Juan Cogollos Filgueira

José María Vicent Cháfer

DEL. DE CENS I RECOMP.

Kike Iborra Maseres

DELEGATS DE LOTERIES

Lorenzo Grande Pérez

VICEPRESIDENTA 3 - ACTIVITATS DIVERSES

Naima Araujo Blasco

ADJUNTS A LA VICEPRESID

David Ramírez García

David Sáez Hidalgo

Olga Ferri Giménez

Fany Oliver Castany

Jose David Rubio Pérez

Rosa María Gómez Lozano

DEL. CAVALCADES

Raquel Sanmartín Vázquez
Patricia Montalva Díaz
Alicia Martínez Orón
Natalia García Higuera

DEL. DE DESFILADES

Rafael López García

DEL. ESPORTS

Celes Orosia Castillo

VICEPRESIDENT 4 - VICEPRESIDÈNCIA JOVENTUT

Alberto Cogollos Filgueira

DELEGACIÓ JOVENTUT

Carles Martínez Pelufo
Paula Vicent Cháfer

DELEGADES RALLY

Sonia Palomares Santamaria
Alicia Garrigues Estela

DELEGADA D'INDUMENTAR.

Isabel Vergara Gil
Mari Carmen Cháfer Viñals

DEL. PIROTÈCNIA

Juan Cogollos Tarragó

DEL. DESPERTÀ I CREMÀ

Javier Benavent Montagud
Alejandro Benavent Vilar

VICEPRESIDENTA 5 - VICEPRED RRPP I ATÍPICS

Jose Rentero González

DELELGAT J.L.F.

Amparo Chaveli Peris
Pilar Martínez Parreño

DEL. CULTURA I LLIBRET

Paula Ballesteros Cavero
Natalia Colomer Carretero

DEL. XARXES SOCIALS

Claudia Gomis Sanmartín
Marta Martínez Pelufo
Marian Pérez Giménez

DEL. VETERANS

Agustín Costa Cuenca

DEL. PUBLICITAT I ATIP.

Marta Ferrer Lluch

DEL. BIBLIOT. I ARXIV.

Jose Maria Vicent Sarrión

DELEGAT D'INFRAESTRUC

Manolo Ferri Carbó

DELEGAT D'INCIDÈNCIES

Vicente Sanmartín Vázquez

VOCALS

Adrián Albuixech Núñez
 Xavi Arze Alarcón
 Luci Aznar Martínez
 Amparo Benavent Montagud
 Chelo Bezares Miralles
 Brian Tobias Brítez Benítez
 Carla Briz Vivar
 Mónica Cámara Ferrer
 Carlos Camarasa Hidalgo
 Sabina Camarasa Martínez
 Noelia Candel Martínez
 Nuria Carbonell Palomares
 Angeles Carreres Montero
 Noelia Casterá Ferrer
 Carolina del Carmen Cháfer Martínez
 Esther Chaveli Peris
 Alvaro Colomer Carretero
 Angela Comes Martí
 Montiel Comins Micó
 Jose Conesa Sifre
 Hugo Córcoles Sarió
 Jorge Córcoles Sarió
 David Costa Oltra
 Ana de la Concepción Chordá
 Vicente de la Concepción Chordá
 Salvador Dolz Garrigues
 Salvador Durá Collado
 Jorge Espada Sansaloni
 Toni Ferrer Carmona
 Teresa Ferrer García
 Paula Ferrer Lluch
 Arian Ferrer Moya
 Alba Ferrer Polo
 Fernando Ferrero Madueño
 Alex Ferri Carbó
 Francisco Manuel Ferri Carbó
 Marta Ferri Giménez
 David Fita García
 Javier Forés González
 Lucia Frutos Pereto
 Elba Maria Gallart Mairena
 Raul Gallart Pérez
 Paula Galvez Herrera
 Pablo Garcia Fernández
 Carmen Garcia Perdiguero

Ana María Garrigues Hurtado
 Mari Carmen Garrigues Martínez
 Paula María Gil Esteve
 Macarena Giménez Andrés
 Maria Antonia Giménez Catalá
 Josep Giménez Garcia
 Joel Giménez Monserrat
 Raquel Giménez Olivares
 Gracia Gimeno Almiñana
 Enrique Gimeno Torres
 Ruth Gírbés Palomares
 Sara Gírbés Palomares
 Alejandra Maria Gomis Sanmartin
 Jose Manuel Grande Pérez
 Laura Grande Peris
 María Grande Peris
 Idaira Grande Vallés
 Borja Gregori Albuixech
 Josep Gualico Climent
 Francisco Javier Iborra Segrelles
 David Jiménez Vives
 Manuel Llácer Peris
 Pilar Llinares Furió
 Estefania Llopis Montero
 Noelia Llorens Clar
 Dolores Lluch Alcover
 Agustín Lluesa Caballero
 Mari Carmen Lopez Perez
 Indira Mairena Rios
 Bernat March Benavent
 Andres Martin Alcañiz
 Joana Martínez Camarasa
 Pau Martínez de la Concepción
 Joel Martínez Graciano
 Susi Martínez Molina
 Maria Martínez Morant
 Carles Martínez Pelufo
 Ana Isabel Martínez Pérez
 Christian Martorell Baldrés
 Irina Mompó Ferrer
 Borja Monleón Argente
 Sonia Monserrat Córcoles
 Soraya Moreno Sarió
 Cristian Moreno Serrano
 Claudia Moya Clari
 María Isabel Muñoz López
 Maria Amparo Navarro Climent

Merche Nebra Sospedra
 Ana Oltra Llopis
 Claudia Orosia Cándido
 Laura Panadero Tortosa
 Amparo Pascual Peris
 María José Pau Sánchez
 Yolanda Pelufo Montalva
 Tamara Pérez Albelda
 Luis Pérez Artés
 Ivan Pérez Ferrer
 Vicente Pérez Pérez
 Marc Pérez Porta
 Iker Peris Garcia
 Isabel Pla Oliver
 Laura Pla Oliver
 Enrique Plaza Carretero
 Cristina Polo Motilla
 Graciela Pons Fustel
 Jose Antonio Pous Luis
 Vicente Presencia Gresa
 Mireia Presencia Rosell
 Carolina Ramírez Costa
 Daniela Ramírez Costa
 Gabriel Andres Rios Dosanti
 Mayte Ripoll Matilla
 Elena Rodríguez de Luengo
 Maria Gracia Rosell Sanjuán
 Jose David Rubio Pérez
 David Sáez Gómez
 Paloma Sáez Gómez
 Mónica Santoyo Valls
 Vicente Enrique Sanz Carrió
 Carla Selfa Collado
 Manuel Sempere Pau
 Lucia Sifre Expósito
 Bernat Signes Lapeña
 Manuel Soler Moreno
 Carmen Teresí Caballero
 Enrique Tormo Incerti
 Noa Tortosa Malo
 Oscar Torres Lambiez
 Angela Ull Garcia
 Reyes Vallés Mompó
 Manuel Vázquez Naranjo
 Alba Maria Vila Puig
 Alba Zacarés Lino

RECOMPENSES 2026

//JUNTA LOCAL FALLERA//

FLAMA D'ARGENT

Carla Briz Vivar
Alberto Cogollos Filgueira
Juan Cogollos Filgueira
Jorge Córcoles Sarió
Cristina Ferri Engo
Ruben Ferri Garrigues
Mari Carmen Garrigues Martínez
Susi Martínez Molina
Alba Maria Vila Puig

FLAMA D'ARGENT I MURTA

Angeles Carreres Montero
Zayda Ferrer Lluch
David Ramirez Garcia

FLAMA D'OR

Naima Araujo Blasco
Paula Ballesteros Caveró
Martha Cándido Pastor
Carolina Costa Ferrer
Paula Maria Gil Esteve
Pilar Martinez Parreño
Maria Isabel Muñoz Lopez
Reyes Vallés Mompó

FLAMA D'OR I MURTA

Cristina Giner Morant
Mireia Presencia Rosell

FLAMA D'OR I MURTA I BRILLANTS

Fernando Comins Tello
David Costera Pastor
Laura Pla Oliver

//FALLA CAPUTXINS//

INSÍGNIA D'OR

Fernando Comins Tello

INSÍGNIA D'ARGENT

Francisco Manuel Ferri Carbo
Alicia Garrigues Estela
Ana Oltra Llopis

INSÍGNIA DE COURE

Sebas Denia Pastor
Jose Girbes Saez
Fanny Oliver Castany
Carmen Teresi Caballero

· BLANC DE FOC ·

Palacio i Serra

MONUMENT GRAN

ARTISTA: PALACIO I SERRA

CATEGORIA SEGONA

EXPLICACIÓ: ENRIQUE PELLICER

BLANC DE FOC

Introducció

Tot vestit de blanc, com si volguera enganyar el foc, s'alça el nostre monument de Caputxins orgullós i provocador.

Però al bell mig, vigilant-ho tot amb cara de satisfacció, està Neró, l'emperador més piròman de la història.

Ell, que va fer cremar Roma mentre tocava la lira, ha arribat a Alzira i ha dit:

Açò sí que és una festa! Ací el foc no castiga, ací el foc s'aplaudix!

El blanc, color de la innocència i de la pau, es converteix en el llenç perfecte perquè el foc pinti la seua bogeria.

Les figures, elegantment blanques, saben que el seu destí és brillar només un instant... i després fondre's entre les flames, com un somni que s'esvaeix entre la música i la pólvora.

I és que a Alzira, el foc no destrueix, al contrari renaix, purifica i fa festa. Perquè al remat, tot bon faller, sap que del blanc al foc hi ha només un pas...

I que, quan tot crema, també crema la sàtira, la rialla i l'esperit viu d'un poble que sap riure's de tot i amb tots fins i tot de Neró!

L'Imperi Blanc d'Alfons

De blanc va Alfons, lluent, triomfant,
amb llorer al cap... i aire de galant.
Es creu el Neró del govern local,
tocant la lira en ple municipal.

Promet projectes clarament divins,
però no li'n passen ni els més mínims!
Entre segells, informes i papers que cremen,
se li torren tots els llores que té.

Diu que el blanc és color de puresa,
d'idees netes i gran fermesa,
però quan el pla no passa del full,
li puja el fum... i la sang li bull.

Crema Alfons, d'ira i de glòria,
amb tanta promesa i tan poca història.
Ni amb aigua de València ni amb oració pia,
no li apaguen el foc ni la mania.

De tant voler ser Neró guanyador,
li queden cendres... i algun rumor.
I mentre la falla el mira rient,
pensa: *què ens valguen els Reis d'Orient!*

Romanç de l'Institut Jaume en Blanc

A Alzira hi ha un bell institut,
ple de promeses i mals passos,
que començà amb grans paraules...
I s'ha quedat en blanc.

L'actual cau a trossos lents,
entre goteres i trastos,
els alumnes ja estudien
Arqueologia dels plàstics.

El nou, tan ben anunciat,
tan modern i tan exacte,
descansa al sol entre plànols
i amb un silenci de contracte.

La constructora va fer mutis,
com fum d'un dia a l'altre,
deixant un eco solemne:
ja tornarem... si hi ha tracte.

L'ajuntament ho contempla,
sense pressa ni escarafall,
multar seria pitjor...
millor deixar-ho en blanc.

I l'alumnat sense aules noves,
buscaven lloc a les alcoves
i aprengueren una lliçó:
com quedar-se en blanc.

Les sancions s'esvaeixen
entre papers i despatxos,
i mentre el calendari somriu
cap allà al dos mil vint-i-tant.

Així va Alzira ressonant
entre pols i desencant
algun dia diran
*"Ací s'alça l'institut Jaume,
promés, parat i mai complet*

El pont de Xàtiva

Diu l'alcalde, preocupat:
*He preguntat, he insistit,
però encara no han licitat,
ni resposta he rebut, ni un crit.*

El pont nou de Xàtiva és fum,
fum i aire blanc molt bonic.
Però de l'obra ni un perfum,
ni un plànol, ni un totxo antic.

Cinc milions van prometre,
amb un termini ben clar.
Però el temps com l'aigua entra,
i vola i vola per a escapar.
A finals d'any —diuen— estarà!
Però ningú no ho té molt clar.
que a Alzira, si fan un pont,
tarden més que un convent.

Si l'obrin a l'agost que ve,
faré festa al carrer,
però em fa l'efecte a mi
que no el veurem, ni allí.

I si el pinten tot de blanc,
com la lluna del barranc,
serà un pont de fantasia,
fet d'aire i poesia.

Vindrà el ministre molt content,
a tallar un llaç, no un ciment,
Dirà ja està fet, senyors!
Mentre sonaran els tambors.

Faran fotos, quatre aplaudiments,
i marxarà tot en bons propòsits.
I el poble, amb humor fi,
Dirà: *"el pont... ja vindrà, sí!"*

En l'Alzira convertida en Ciutat 30, on els semàfors han passat a la història i tot es resol a colp de rotonda i paciència, destaca la figura del nostre infatigable Vicente de la Concepción, regidor d'Esports. Un home que, com Hermes, sembla estar a tot arreu al mateix temps: partit, cursa, o exhibició; sempre en moviment, sempre somrient, sempre "present".

I és precisament eixa omnipresència esportiva, les obres eternes i les solucions improvisades que tots coneixem, les que el nostre monument faller ha volgut retractar amb humor, sàtira i molta gràcia. Per això, en un lateral del monument, amb una torxa olímpica en la mà i tota la seua energia característica.

HERMES "La flama del canvi"
enmig d'Alzira, ciutat exemplar.
On tot vol ser verd, tranquil i eixamplar.
Els semàfors han dit *prou, ja està bé!*
I s'han jubilat sense mirar enrere.

Els focus callen, la llum s'apaga,
i el poble mira... i s'amaga.
Uns diuen és progrés!, amb entusiasme valent,
Altres pensen *ací moriré innocent*.
I mentre els tècnics pinten el carrer
amb ratlles blanques de pau en guerra.
S'alça corrent, com si fos vent,
Hermes, el déu més impacient.

Amb sandàlies d'or i torxa en mà,
travessa els passos de vianants ací i allà.
No sap si pot o no pot creuar,
Però com és déu... ningú el farà multar.

Ell duu la flama del canvi ardent,
i encén consciències —o això diu la gent—.
Predica la nova mobilitat,
On el color sobra i la calma és santedat.

Darrere, els regidors, amb gran emoció,
es fan selfies en cada senyaló.
És per la sostenibilitat! exclamen contents,
Mentre un iaio toca el clàxon a tres-cents.

El turista, pobre, ja no sap què fer:
si travessar, o pregar primer.
I un xiquet, jugant a ser agent,
pinta més ratlles -blanques- evident.

La falla mostra, amb humor i retranca,
una ciutat que de tanta blancor s'estanca.
Sense semàfors, ni color ni banc,
ara tot, tot, serà pintat de blanc.

I Hermes-Vicent, veloç, al final somriu,
pensant que el món gira... però amb estil.
Amb foc, pintura i una mica de sort,
Alzira canvia tant, que fa esport.

Hermes-Vicent es planta,
regidor de mil esports,
que per tot arreu sempre s'alça.

Amb la torxa en la maneta,
com si foren Olimpíades,
fa lluentor i bona cara,
rei de festes i activitats.

Corre, vola i fa presència,
si hi ha esport, allí està ell,
com un déu de l'omnipotència,
sempre amb un somriure dolcet.

El poliesportiu diu que és un èxit,
quatre anys per a rematar!
I encara li queda un airet
de “quasi està per inaugurar”.

El Palau dels Esports, ai mare!
Que encara té goteres al sostre;
i ací “passen coses”, ja ho sabem,
i la solució... posar cabassos baix d'on plou.

Que si un pegat, que si un apanyo,
pareix que tot està en condicions,
però l'aigua, cabuda, cau de nou,
i els cabassos fan de falses solucions.

Però Hermes-Vicent és ferm,
i en forma s'ha volgut ficar:
Per a Falles cal muscular,
que el pasacarrer fa suar!

I diumenge rere diumenge,
zumba per ací i per allà.
Cal que tot el poble s'entrene
per al ritme faller anual.

Així el ninot el retrata,
amb gràcia, broma i color,
que en Falles tot es perdona
si es gasta broma, humor i caloreta.

La passarel·la blanca i la bruixa torrada

Ja l'han feta, sí senyor,
la passarel·la amb color,
Tota blanca, tota fina,
com si fora una vitrina.

Un any i nou mesos sencers
han passat, ai! Quins quefers!
Plans, permissos, molt disseny,
per al final... fer "crac" també.

Diuen que és fusta d'Elondo,
roure africà, molt fondo,
que aguanta peus i tempestes,
Però ací dura... poquetes festes.

Ja cruix la fusta, ja trona,
la gent passa i s'enfona
Tan dura com el formigó?
Mira, ja fa forat al cantó!

I al costat, prop del mur vell,
una bruixa amb llarg cabell
balla al foc, tota elegant,
cremant fusta... i l'ajuntament.
Fum blanc puja, ben clar,
És el senyal celestial!
Diu l'alcalde, amb gran figura:
Ja està feta la cultura!

Però el poble, amb mig somriure,
mira el pont que ja fa riure:
Si això és resistència africana,
Que tornen la fusta... i la gana!

"Quan tot queda en blanc"

En este monument, la flama i el blanc s'enfronten: el foc del treball i la passió contra el buit del desordre.

La nostra regidora, Gemma Alós, apareix com la deessa Hestia, vestida de blanc immaculat, símbol de puresa i decisió.

Ella, amb serenitat divina, ha hagut de posar ordre on regnava el caos, com qui encén de nou el foc sagrat del casal.

Gràcies a la seua mà ferma, el blanc ja no és buidor... sinó llum que torna a donar vida a la festa. Perquè si alguna cosa queda clara, és que sense Hestia-Gemma, les Falles es quedarien en cendra abans de cremar.

Quan la flama s'apaga i el casal fa olor a fum,
apareix Gemma Alós, amb el foc dins del pulmó.
Com Hestia divina del temple i del foc,
ha vingut a posar ordre... i a fer net el lloc.

Perquè en la Junta Local, mare quina traca!
amb Paqui al davant tot va a la babalà.
Vestits mal cosits, agulles per terra,
i un blanc que domina, com neu en la serra.

Convoca reunions on ningú no compareix,
els presidents fugen, ningú sap on és.
Ella es queda en blanc, la mirada perduda,
com si la ment se li haguera fos en l'escuma.

El blanc de les sinagües, el blanc en la ment,
el blanc en l'acta i en tot el reglament.
Tot blanc, tot buit, sense vida ni flama,
fins que Gemma diu: *Açò ho encenc jo amb gana!*

I amb pas decidit i mirada segura,
posa foc al desordre i talla l'estructura.
Perquè en Falles, diu ella, fa falta passió,
no tanta reunió... ni tanta confusió!

Ara el poble aplaudix content i en pau,

perquè la flama torna i el blanc se'n va.
 Que Gemma és com Hestia, amb foc i cervell,
 i enmig del desfici... ella encén el pinzell.
 Ja han acabat el Palau de Justícia, quina meravella!
 Que més que un temple d'aplicar les lleis
 pareix el vagó perdut de la locomotora que tenen davant.
 Un afegit d'última hora,
 Un "enganxa-i-tira" sense gràcia ni harmonia.

I ara, per rematar-ho, tot tan blanc, tan llustrós, tan impolut,
 que pareix que l'hagen fregat amb lleixiu de luxe.
 Tan blanc està, que als jutges ja no els vindrà bé
 la toga negra de tota la vida,
 i la canviaran per una blanca, ben blanca,
 com si anaren a una boda de categoria
 o a la comunió del fill del ministre de torn.

I allà està el palau, plantat, tapant les muralles,
 pobres veteranes que porten segles vigilant
 i que ara veuen com un bloc modern
 els roba la vista, el sol i fins i tot la dignitat.
Ai, filla meua, qui ho anava a dir!
 Murmuren les pedres, resignades.

I de qui és la criatura?
 Ah, misteri nacional:
 que si va ser el govern d'ahir,
 que si és el d'avui,
 que si a un se li va ocórrer el plànol
 i a l'altre li'l va donar per rematar-lo.
 Total, que ningú firma l'engendre,
 però tots el fan bo i el justifiquen.

L'Ajuntament, encantat,
 que per a foto mai falta postura.
 Els jutges, més contents encara,
 que estrenen caseta i color de cerimònia.
 I mentrestant, el veïnat mira
 i es pregunta si tot això era necessari.
 o si ens han colat un altre "regalet"
 amb l'excusa de modernitzar la ciutat.

Finalment el palau ja està,
la locomotora continua,
les muralles aguanten.
I nosaltres, com sempre,
A vore què passa ara,
que en esta tragicomèdia urbana
encara queda brasa per a cremar,
com a bona falla de març.

Fallers i falleres!

Ací vos portem la història del nostre escuder blanc,
Enrique Montalvà, escuder de l'alcalde-Neró, és clar!
Ho arregla tot... segons ell, és clar!
Les bosses de fem fora del contenidor?
Indecent! Però ell ni cas,
mentre Alzira brille com el seu escut.
I la disputa amb Mar Chordá? Airós com sempre!
Prepareu-vos per a riure, perquè tot està "perfecte"...
O almenys això diu ell!

Montalvà, escuder bo i valent,
de l'alcalde-Neró sempre al corrent.
Escut blanc en mà, tot ho arregla al moment,
Però el fem fora... ¡quina indecència, gent!

Ell diu: *multaran, ja ho veuran*,
I ni cas se li fa, com si no res passara.
Els camins d'Alzira, plens de clots abans,
ara blancs i llisos gràcies a les seues mans.

I si amb Mar Chordá va haver una disputa,
paraules al vent, però ell surt amb ruta.
airós i segur, sense cap ferida,
com si el poble no tinguera vida.

Blanc el seu gest, blanc el seu pensament,
Però a vegades està lluny del raonament.
Tot ho fa bé, diu ell que tot està resolt!
Però la crítica li passa com si res no fos molt.

Visca Enrique Montalvà, escuder exemplar,
A qui el poble mira i no pot deixar de parlar.
Escut blanc, somriure, orgull sense parar,
Tot ben arreglat... o almenys ho fa creure que està.

Cacauet, el troglodita d'Alzira, i el seu primer foc

El regidor Xavier Pérez, de renom Cacauet,
troglodita modern, amb somnis al cap,
intenta encendre el primer foc, espurna inicial,
però el vent de la burocràcia bufa fatal.

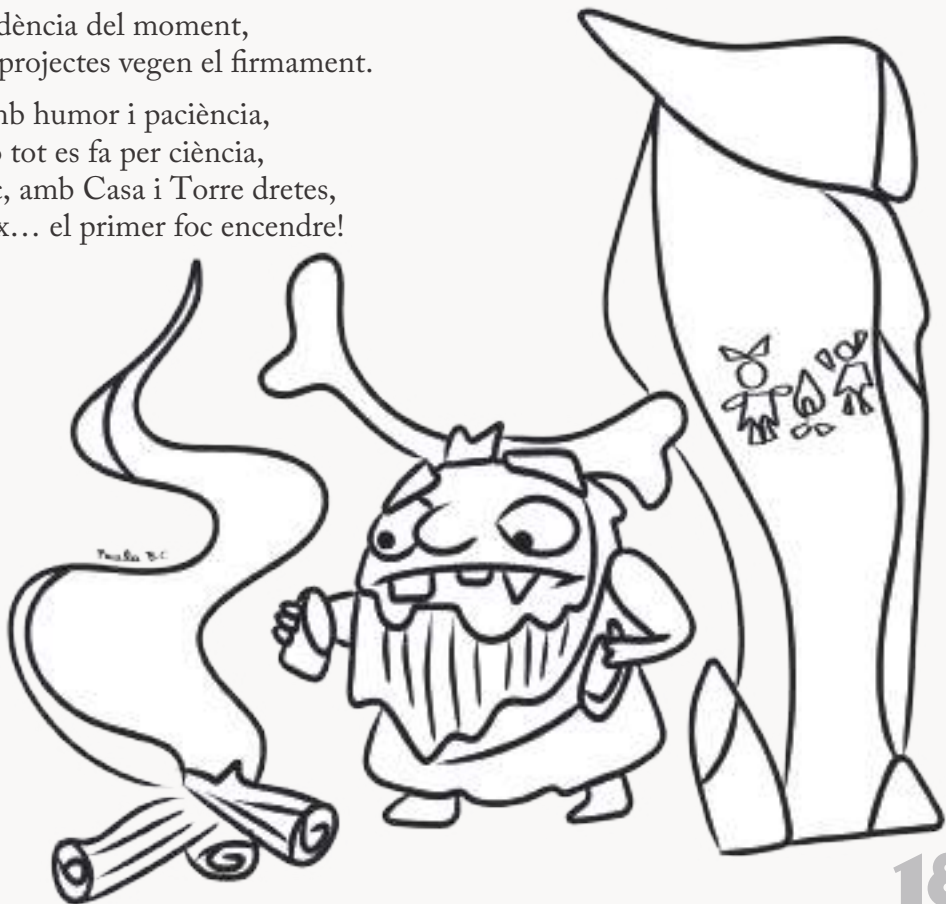
La Casa de Jaume I, joia de reis i història,
V i olia reviure-la, donar-li glòria.
Però els plans i projectes es van quedar al calaix,
atrapats en papers, sense aprovar, sense camí.

I la Torre dels Coloms, a la Murta amagada,
somiava tocar el cel... però va acabar en tinta passada.
Els coloms sospiren, els murs es bufegen,
i Cacauet, en blanc total, una altra vegada es queden.

Les muralles d'Alzira van haver de repintar-se,
perquè les seues idees no aconseguien presentar-se.
Brotxa a la mà i paciència infinita,
el troglodita mira el seu foc... i la flama l'evita.

Entre fum imaginari i espurnes que no prenen,
cacauet segueix i la seua ambició estén.
En blanc total, la tendència del moment,
esperant que els seus projectes vegen el firmament.

Així, el troglodita, amb humor i paciència,
aprén que a Alzira no tot es fa per ciència,
encara somia amb foc, amb Casa i Torre dretes,
I mentrestant, segueix... el primer foc encendre!

Els coeters fan fum blanc

A Alzira tot és blanc, fins i tot les façanes i els somnis,
Israel, coeter de la Cultura, llença art i premis com confits.
Premis literaris que exploten com coets al cel clar,
i l'art al carrer que fa lluir la ciutat de manera singular.

Andrés, coeter d'Economia, no es queda enrere,
superàvit i diners que ballen sense veure,
i els alzirenys miren el blanc paper, amb un sospir:
Els impostos pugen, i vosaltres els manteniu, i
a nosaltres... a plorar i a riure.

Tots dos coeters, llencen focs i coets sense parar,
Alzira s'ompli de blanc, de llum i d'alegria a rebentar.
Tot perfecte, tot en ordre... almenys a la vista,
que els coets de coeters brillen, i el poble paga...
i ningú no diu ni piu!.

A Alzira hi ha tres coeteres
que al ple sempre van darrere:
Virtuts, d'Educació, amb llibres i molta intenció,
Amelia, de Serveis Socials, amb discursos sentimentals,
i Lara, de Salut Pública, molt serena... quasi estàtica.

Però totes tres, sense excepció,
són coets que no fan explosió.
Venien per a tronar, per a fer soroll i volar,
però sols fan pfsss en provar... i allí mateix s'han de quedar.

Virtuts alça un coet escolar, però no arriba a despegar;
Amelia, amb causes socials, té coets tan tous com els seus canals;
i Lara, en Salut, li ix el petard mullat... i no vol ni encendre's.

Tres coeteres d'Alzira, blanques com la pólvora vella,
que brillen poc i fan tan poca llum d'estrella
que el poble, amb humor fi, comenta baixet al banc:
Amb estes coeteres... tindrem festival blanc.

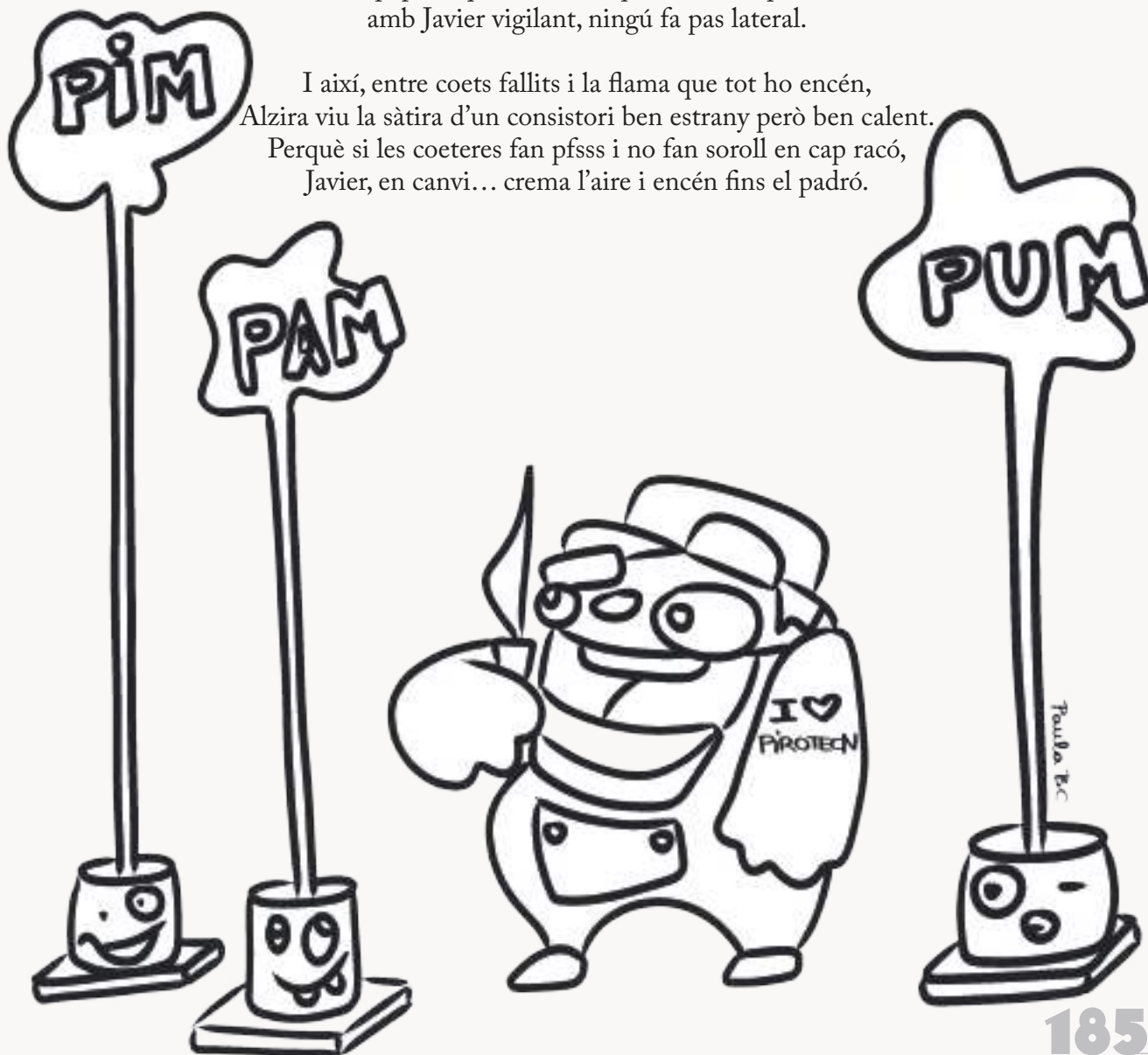
I enmig d'esta festa muda, sense trons ni color,
l'Ajuntament espera un dia que alguna faça valor.
Però ara, en la gran pirotècnia local,
les tres coeteres... fan fum, però no fan senyal.

I enmig de les coeteres sense pólvora al sac,
apareix Javier Fernández, que de fum... no en fa ni clac.
És el regidor de Personal, una llama ben encesa,
un foc viu i colossal que imposa molta pressa.

Controla nòmines, horaris i tot el personal,
i qui s'hi acosta massa... corre, com si fóra un ritual.
És una flama gegantina que crema en mirar-la,
i els treballadors, en vore'l vindre, diuen:
Millor no apropar-se massa!

Ell és foc, és espurna, és calor que no perdona,
i en el despatx municipal, més d'un té ja la corona.
Que si papers, que si firmes, que si arribar puntual...
amb Javier vigilant, ningú fa pas lateral.

I així, entre coets fallits i la flama que tot ho encén,
Alzira viu la sàtira d'un consistori ben estrany però ben calent.
Perquè si les coeteres fan pfs i no fan soroll en cap racó,
Javier, en canvi... crema l'aire i encén fins el padró.

"Els regidors flameta... que mai arriben a cremar"

En l'Ajuntament d'Alzira
hi ha un silenci monumental.
Si parlen, ningú els escolta,
Si miren... tot és igual.

José Luis porta la vara
com qui porta un fanal:
llumeta feble, prou discreta,
que ni vol il·luminar.

Palacios diu *bon dia*,
Ríos diu *ja ho faran...*
I el poble, en cada plenari,
es queda esperant... esperant.

Després ve la comitiva,
la resta del personal:
Benjamín ben quiet,
María Luisa formal,
Álvaro amb cara de brisa i
Rubén, més igual...
I tots junts fan un ballet
d'immobilisme oficial.

Arriba el millor, atenció!
És la metàfora local:
eixes flames del monument
que un segonet volen brillar,
Fan fuuuu... i s'apaguen tan ràpid,
que no arriben ni a escalfar.

I sempre ix el bomberet,
puntual i professional,
que apaga tota espurneta
no fora cas a "innovar".

La Falla diu *Això és política?*
Això és govern municipal?
Si no tenen ni la gràcia
d'una traca de categoria!

Tot és blanc, blanc plastificat,
blanc de no embrutar-se mai,
blanc que no vol compromisos,
blanc de no treballar.

Ací crema la crítica,
que no la poden parar
perquè per a dirigir un poble
cal més color i cal "pintar".

I mentre ells fan de flameta
que no arriba mai cremar,
Alzira espera valentia...
I un regidor que
s'encenga de veritat.

Plantat en la falla, blanc com de comunió,
Miguel Vidal és flama... però flama de decoració.
Ni parla ni es mou, queda tot apagat,
com llumeta tímida sense esclafit forçat.

El bomber, al costat, vigila amb devoció:
Si este parla... agarre la màniguera, per precaució.
I el partit, ja en brases, li fa ombra al raconet,
Que ni encén ni escalfa... però queda molt boniquet.

A Alzira riuen, entre festa i ironia:
A vore si hui Miguel flameja...
encara que siga mig dia.

A Alzira, VOX és tota una falla:
Ricardo lladra i Rosana calla.
Ell és incendi, bocamoll sense fre,
ella, flama freda, de blanc perfecte.

El bomber els mira, atent a lliscar,
Que si ell s'escarota, nyas!
L'apaga amb molt de gust.
Un és ràbia, l'altra, quietud total,
Blancs van junts... contrast total.

En este viatge satíric per
l'Alzira més fallera hem vist
com el blanc de les pro-
meses i el foc de la realitat
s'enfronten constantment.
Emperadors improvisats,
obres eternes, ponts que no
arriben, instituts a mig fer,
regidors déus del moviment
i passarel·les que cruixen
formen una ciutat tan caòti-
ca com divertida.

Al final, entre fum, coets i
rialles, Alzira demostra la
seua millor virtut: sap riure's
de tot... fins i tot d'ella
mateixa.

PROGRAMA DE FESTES 2026

DISSABTE 13 DE SETEMBRE DE 2025

Nomenament de les Falleres Majors per al exercici 2026 ZAIDA FERRER LLUCH i NEUS PÉREZ FERRER

DISSABTE 18 D'OCTUBRE DE 2025

A les 20:00 hores, al Gran Teatre, Acomiadament de les Falleres Majors d'Alzira de 2025 ANA MARÍA JUSTO MOLINA i VALÉRIA LÓPEZ MIRA

DISSABTE 25 D'OCTUBRE DE 2025

A les 20:00 hores, Al Saló Noble del Ajuntament d'Alzira, proclamació de les Falleres Majors d'Alzira LLUCH COMÍNS PERIS i ALBA FURIÓ JIMÉNEZ

DIVENDRES 31 D'OCTUBRE DE 2025

A les 17:00 hores, HALLOWEEN, cercavila a casa de les famílies col.laboradores i després berenar al cau de la falla.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE DE 2025

A les 20:00 hores, Al Gran Teatre d'Alzira Exaltació de la Fallera Major d'Alzira, LLUCH COMÍNS PERIS i imposició de bandes a la seua Cort d'Honor i les Falleres Majors de les diferents comissions de la ciutat.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE DE 2025

A les 12:00 hores, Al Gran Teatre d'Alzira Exaltació de la Fallera Major Infantil d'Alzira, ALBA FURIÓ JIMÉNEZ i imposició de bandes a la seua Cort d'Honor i a les Falleres Majors infantils de les diferents comissions de la ciutat.

DISSABTE 15 DE NOVEMBRE DE 2025

A les 19:00 hores, OKTOBERFEST, al cau de la falla.

DISSABTE 22 DE NOVEMBRE DE 2025

A les 14:00 hores, Al Casino carreters, Dinar de Germanor i lliurament d'insígnies pròpies de la comissió.

DISSABTE 29 DE NOVEMBRE DE 2025

A les 19:00 hores, al Gran Teatre, Lliurament de recompenses de Junta Local Fallera.

DISSABTE 19 DE DESEMBRE DE 2025.

A les 23.00 hores, Nadalenques a les nostres Falleres Majors ZAIDA FERRER LLUCH i NEUS PÉREZ FERRER.

DISSABTE, 17 DE GENER DE 2026.

A les 18:00 hores, al Gran Teatre, presentació de nostres Falleres Majors, ZAIDA FERRER LLUCH i NEUS PÉREZ FERRER.
Després sopar i ball a la Sala Rex Natura.

DIMECRES, 20 DE GENER DE 2026

A les 20:30 hores, A l'auditori de la Casa de la Cultura, presentació del Llibret de la Falla per a l'exercici 2026 "BLANC".

DIJOUS 26 DE FEBRER DE 2026

A les 20:00 hores, en la la Plaça Major Lliurament de premis Ninot indultat i posteriorment inauguració de l'Exposició del Ninot a la Casa de la Cultura.

DISSABTE 28 DE FEBRER DE 2026

A les 17:30 hores, Assistència a l'acte de la Crida.
A les 22:30 hores, Sopar de la Crida.

DIUMENGE 1 DE MARÇ DE 2026

A les 10:30 hores, Festa Infantil i Globotà Junta Local Fallera.
A les 19:00 hores, Gala de la Cultura al Gran Teatre.

DIVENDRES 6 DE MARÇ DE 2026

A les 23:30 hores Nit d'Albaes a Nostres Falleres Majors.

DISSABTE 7 DE MARÇ DE 2026

A les 09:00 hores, Esmorzar i preparació de la Cavalcada Multicolor.
A les 14:00 hores, Dinar.
A les 17:00 hores, Concentració al cau per a la Cavalcada Multicolor.

DIUMENGE 8 DE MARÇ DE 2026

Des de les 09:00 hores, Dia del "PORC", tot el dia porc.

DEL 9 AL 13 DE MARÇ DE 2026

A les 22:00 hores, setmana gastronòmica.

DILLUNS 16 DE MARÇ DE 2026

DIA DE "LA PLANTA"

A les 10:00 hores, Esmorzar al cau.
A les 11:00 hores, Ajudar als artistes a muntar la falla.
A les 14:00 hores, Mascletà a la plaça del regne
A les 14:30 hores, Tradicionals cassoles d'arròs al forn.
A les 21:30 hores, Sopar dels frares.
A les 23:30 hores, Gran ball de la planta al cau amb discomòbil.

DIMARTS 17 DE MARÇ DE 2026

A les 08:00 hores, Despertà a les Falleres Majors, i al barri.
A les 09:30 hores, Esmorzar al cau.
A les 11:00 hores, Passacarrers i visita a les comissions.
A les 14:00 hores, Mascletà a la plaça del regne
A les 14:30 hores, Dinar al cau.
A les 18:00 hores, Concentració al cau per anar arreplegar els premis.
A les 22:00 hores, Sopar i ball, al cau amb discomòbil.

DIMECRES 18 DE MARÇ DE 2026

A les 08:00 hores, Despertà a les Falleres Majors, i al barri.
A les 09:30 hores, Esmorzar al cau.
A les 11:00 hores, Passacarrers i visita a les comissions.
A les 14:00 hores, Mascletà a la plaça del regne
A les 14:30 hores, Dinar al cau.
A les 17:30 hores, Concentració al cau per a l'ofrena.
A les 22:00 hores, Sopar i ball, al cau.

DIJOUS 19 DE MARÇ DE 2026 - SANT JOSEP

A les 08:00 hores, Despertà de Sant Josep.
A les 09:30 hores, Esmorzar de Sant Josep al cau.
A les 11:00 hores, Passacarrers i visita a les comissions del sector.
A les 14:00 hores, Mascletà de Sant Josep
A les 17:30 hores, Concentració al cau per al pasdoble.
A les 20:00 hores, Cremà de la Falla Infantil.
A les 22:30 hores, Sopar de Sant Josep.
Quan vinguen els bombers Cremà de la Falla.

**La comissió de la Falla Caputxins,
es reserva el dret de modificar
aquest programa.**

/3/

SENTIMENTS

MENUTS

**El llibret dels
Caputxinets
i Caputxinetes**

ÍNDIX DEL LLIBRE DELS CAPUTXINETS I DE LES CAPUTXINETES

/194/ CELES, PRESIDENT INFANTIL

/196/ NEUS, FALLERA MAJOR INFANTIL

/198/ PARAULES PER A NEUS

/202/ A LA CORT INFANTIL

/203/ ELS NOSTRES CAPUTXINETS/ES

/208/ COMISSIÓ INFANTIL

/209/ RECOMPENSES INFANTILS

/210/ ESBÓS DE LA FALLA INFANTIL

/211/ EXPLICACIÓ DE LA FALLA INFANTIL

CELES OROSIA CÁNDIDO

President infantil 2026

Benvolguts fallerets i falleretes i a tot aquell que està dedicant part del seu temps per a gaudir d'aquest meravellós llibre d'enguany.

És un gran honor per a mi poder dirigir-me a tots vosaltres com a president infantil de la Falla Caputxins. La falla en la que vaig nèixer i en la que he anat creixent i he anat aprenent a voler el món de les falles tant com ho ha fet la meua família.

Com molts ja sabreu pel meu segon cognom que vinc d'una gran família fallera i sobretot caputxina i per a mi es una responsabilitat molt gran poder representar a esta gran comissió com tots els seus fallers i les falleres es mereixen. Espere fer-ho de la millor manera possible i sobretot poder estar a l'altura de ser un gran acompanyant de la simpàtica Neus, la nostra fallera major infantil per al present exercici. Els dos junts segur passarem un any genial i intentarem fer que tots els xiquets i xiquetes de la nostra comissió ho passen al màxim de bé en tots els actes que tenim per davant. Segur que amb l'ajuda de Silvia, la nostra presidenta i de Zayda la nostra fallera major passem un any ple de grans moments.

Sobretot des d'ací vull convidar-vos a tots a viure unes falles plenes de diversió i alegria però sobretot amb unió, la unió que sempre ens ha caracteritzat i ha fet gran la nostra comissió. Una comissió plena de famílies i xicalla que som el futur més alegre i viu d'aquesta gran festa.

Amb estima fallera, el vostre president infantil.

Joseph

NEUS

Veu blanca de Caputxins

Neus, fallera de somriure dolç,
floreta blanca de llum i goig.
La teua rialla encén els dies
com desperta el sol les alegries.

Eres com nota d'un cant d'infant,
clara, pura, com el blanc radiant.
Amb cada melodia que traus del cor
Alzira vibra d'alegria i color.
T'agrada cantar i quan ho fas,
el vent s'atura i el temps se'n va.
Les flors del riu s'alcen contentes,
i les falles ballen com flames lentes.

Entre caputxins i cendra fina
batega un poble que t'il·lumina.
Cada veí, cada mirada,
sap que ets l'orgull d'una jornada.

El blanc, color de la teua essència,
parla de pau i d'innocència.
Com una flama de llum serena
que mai s'apaga, que mai es fa lletja.

Desfiles amb la teua banda,
el vent juga amb la teua falda.
El cor de la falla tremola i canta
i l'alegria encén la festa.

Pólvora al cel, pasdobles i riures.
La música et porta com fulla lleugera,
i entre ninots, flors i carícies,
Neus, tu ets la veu més sincera.

Fallera Major Infantil, estimada
de Caputxins, flama encesa i clara.
Ets el somni que a tots inspira,
la dolçor d'una Alzira que t'admira.

Brilla, Neus, com estrella al firmament
amb el cor net i el cant valent.
Que la festa et dure sempre alada,
com la llum blanca d'una matinada.

E. Pellicer

Enrique Salom

NEUS PÉREZ I FERRER

Hi ha amors que naixen abans que les persones. I un d'ells és l'amor de la meua filla Neus per les falles. Perquè tu, Neus, ja eres fallera abans d'obrir els ulls per primera vegada. Des que estava embarassada, ja et duia als passacarrers, a les reunions, a les despertades, a la vida de la nostra Falla Caputxins. I potser per això, hui, quan et mire, entenc que eres fallera de naixement, fallera de cor i fallera d'essència.

Des que eres molt menudeta has tingut clar què t'agrada: els coets, la música, els amics, els divendres de falla, els jocs en el patí, les rialles, els actes... Cada detall de la festa et fa brillar els ulls. I jo, com a mare, no puc estar més orgullosa de veure't créixer amb tanta il·lusió i tanta estima per la nostra tradició fallera.

Hui, Neus, eres la Fallera Major Infantil de Caputxins.

Quantes vegades t'he vist jugar amb la banda, somiar amb els vestits, preguntar-ho tot, viure cada acte com si fóra màgic? I ara la màgia és teua. És el teu torn, és el teu any, és el teu moment.

Ser fallera major infantil és molt més que lluir un vestit o portar una banda. És aprendre que la festa també és responsabilitat, és cultura, és respecte i és alegria compartida. I sé que ho

faràs com eres tu: amb bondat, amb tendresa i amb un somriure que contagia felicitat. Perquè si hi ha alguna cosa que et definix, Neus, és la teua llum. Una llum que no fa ombra: la reparteix. Una llum que fa festa, que fa família i que fa falla.

Com a mare, este moment m'emociona profundament. Perquè jo, que vaig ser Fallera Major en 2023, sé molt bé el que significa este somni. I ara tinc el privilegi de veure'l complit en tu... i no hi ha res més bonic al món.

Que visques plenament cada acte, cada instant i cada record. Que estigues envoltada dels teus amics, de la teua comissió i de totes les persones que t'estimen. I que esta banda siga per a tu l'inici d'una vida fallera tan intensa com la que ja portes al cor.

Neus, fallera major infantil de Caputxins: que siga un any meravellós, brillant i inoblidable.

I que visca la teua llum, que visca la nostra festa... I que visca la Falla Caputxins!

CONCLUSIÓ

Hi ha històries que no es contenen: se senten. Hi ha tradicions que no s'hereten; es respiren. Hi ha famílies, com la nostra, que no entenen la vida sense el batec de les falles, sense el perfum de la pólvora, sense l'escalfor d'un bra-ser i sense l'emoció d'una banda creuant el pit.

Hui, Caputxins, m'heu donat un regal immens: ser la veu que escriu un trosset d'esta història. La nostra història. La d'un llinatge faller que ha crescut amb la música, amb coets i amb les abraçades d'una comissió que ja forma part de la nostra sang.

La meua vida fallera, com la de tants, està feta de llums i ombres, de records que abracen i de noms que no s'esborren mai. En 2023 vaig tindre el privilegi de ser Fallera Major, i aquell any, compartit amb el meu fill com a President Infantil, va ser com tancar un cercle d'amor i tradició.

La meua filla gran, Irina, ja portava dins la llavor fallera: Fallera Major Infantil en 2008 i 2009. I el meu marit, Iván, aquell home noble i etern, aquell faller des del bressol, va ser sempre el nostre motor: qui animava, qui impulsava, qui creia. Hui no és ací... però hui és. Perquè hi ha presències que no necessiten cos. I sé que ens deu mirar amb els ulls plens d'orgull. La seua mare, Ángeles, va ser primera Caputxina Major. El seu pare, faller fins que la vida li va dir prou. Ells també han deixat llum en este camí.

I la nostra mare, Loli... Ella no és només pilar, és arrel, és força, és memòria. Primera presidenta de poble a la Comunitat Valenciana, als anys 90. Confeccionadora de somnis, d'ornaments, de seda i d'identitat. Entre les seues mans es cusen els vestits... però també es cusen les vides. Mamà: tot el que som, naix un poc de tu.

I enmig de tota esta història que ens precedix, hui arriben elles.

ZAYDA – FALLERA MAJOR

Zayda, germana meua, dona de llum i coratge, hui et mire i veig la culminació d'un somni sembrat fa molts anys. Sempre has volgut ser Fallera Major. Sempre ho has dut dins... fins i tot quan no ho deies.

Hui, als 39 anys, amb dos fills de bolquers, ben menudets als braços, amb nits sense dormir i dies plens de vida, has demostrat que els somnis no entenen d'edats ni d'obstacles. Tu eres valentia, eres persistència, eres la prova viva que allò que s'estima amb força, arriba. Caputxins tindrà en tu una Fallera Major que no sols lluirà un vestit: lluirà una història. La nostra història.

NEUS – FALLERA MAJOR INFANTIL

I tu, Neus, floreta menuda, somriure que il·lumina qualsevol racó. Tu vas arribar al món ja sabent què era una falla. Quan encara no havies vist el sol, ja havies sentit la música, els petards, la vida de comissió.

I quan vares nàixer, simplement vas continuar un camí que ja era teu. Hui portes la banda de Fallera Major Infantil, i res et descriu millor. Tens una llum que no fa ombra. Una llum que contagia. Una llum que fa festa. Enguany, Caputxins veurà créixer en tu un record que t'acompanyarà sempre.

Zayda i Neus.

Una Fallera Major i una Fallera Major Infantil.

Una germana i una filla.

Dues generacions, una essència.

Quin privilegi presentar-vos juntes. Quina emoció saber que la vida ha volgut unir els vostres somnis, com va unir el meu amb el del meu fill aquell 2023.

Celebre no sols el vostre càrrec... sinó la nostra herència.

Celebre els que som, els que hem sigut i els que ens miren des de dalt.

Celebre la família, la festa i la comissió que ens ha vist créixer.

I ho dic amb el cor obert i els ulls humits

Que visca Alzira Fallera,

que visquen les falles.

Que visquen les dones fortes.

Que visca la memòria que ens sosté.

Que visca la Falla Caputxins.

I que visquen les nostres Falleres Majors 2026: Zayda i Neus.

A LA CORT D'HONOR INFANTIL

Com un jardí de flors blanques
que al sol d'Alzira s'obri al vent
així sou, xiquets i xiquetes,
puresa, riure i sentiment.

Quan desperta el poble a l'alba
i la dolçaina sona al carrer,
la vostra alegria encén els cors
com la pólvora del primer dispar.

Entre mascletades i flors de foc,
riu la festa en cada mirada.
Els ulls brillen com estrelles
a la nit del foc esperada.

Sou la llum de Caputxins,
la joia del poble sencer
que vos mira amb orgull i tendresa
quan la flama s'alça del terror.

Les mans menudes s'alcen al vent
amb rams de flors i esperança.
Amb el cor bategant al compàs
de la música i la dansa.

Els ninots, amb somriures de foc,
guaiten des de cada racó
mentre el vostre pas alegre
fa créixer l'emoció.

Vestits de seda i or
amb pentinats de tradició.
Porteu l'ànima fallera
dins del vostre cor menut i fort.

Caputxins és casa vostra,
terra de flama i germanor,
on cada mirada vostra
és un vers, un somni, un color.
I quan arribe la Nit de foc
i la Falla s'alce en llamps i flames
florireu com flors blanques i pures
en l'etern jardí de celebrar.

Perquè ser de la Cort Infantil
és molt més que un honor preciós:
és viure la festa amb l'ànima,
amb pólvora, llàgrimes i cor.

Així sou, xiquets i xiquetes,
brillants com flames i com estrelles.
Un jardí de flors blanques i vives
que embelleix les nostres Falles belles.

E. Pellicer

Ada
Chillarón Pla

Adrián
Elorza García

Aitana
Ferri Ferri

Aitana
Montero García

Alex
Martínez Montalvá

Alma
Ferri García

Alonso
Cogollos Filgueira

Andreu
de la Concepción Garrigues

Els nostres Caputxinets i Caputxinetes

Ángela
Martí Comes

Carlos
Rubio Martínez

Carlos
Sala Muñoz

Carmen
Gómez Navarro

Cesc
March Pérez

Cristian
Montero García

Daniel
Pla Gil

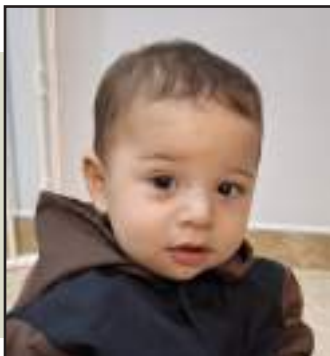

Emma
Ferrero Ferrer

Els nostres Caputxinets i Caputxinetes

Estrella Maria
Sanmartín Murariu

Ferran
Ferrero Ferrer

Gerard
Calatayud Gómez

Hugo
Usedo Gisbert

Iker
Llácer Muñoz

Julia
Sempere Candel

Laia
Ferri Ferrer

Marc
Rodenas Gálvez

Els nostres Caputxinets i Caputxinetes

Maria
Marcilla Boluda

Martina
Denia Cándido

Martina
Iborra Presencia

Mateo
Denia Cándido

Máxim
Signes Nebra

Murta
Calatayud Gómez

Naima
Orts Truyol

Noel
Llorens Chaveli

Els nostres Caputxinets i Caputxinetes

Pablo
Pla Gil

Paola
Damiá Mompó

Pau
Iborra Presencia

Paula
Gómez Navarro

Sabela
Llácer Muñoz

Susi
Vallés Martínez

Vega
Aparicio Grande

Vera
Ferri Ferrer

Victoria
Rubio Martínez

COMISSIÓ INFANTIL

FALLERA MAJOR
Neus Pérez Ferrer

PRESIDENT
Celes Orosia Cándido

DELEGAT DE JLF
Alonso Cogollos Filgueira

VOCALS

Vega Aparicio Grande
Gerard Calatayud Gómez
Murta Calatayud Gómez
Ada Chillarón Pla
Paola Damiá Mompó
Andreu De La Concepción Garrigues
Martina Denia Cándido
Mateo Denia Cándido
Luca Dura LLopis
Adrián Elorza García
Olivia Espada Francés
Emma Ferrero Ferrer
Ferran Ferrero Ferrer
Laia Ferri Ferrer
Vera Ferri Ferrer
Aitana Ferri Ferri
Alma Ferri García
Jose Maria Gallart Mairena
Carmen Gómez Navarro
Paula Gómez Navarro
Martina Iborra Presencia
Pau Iborra Presencia

Iker Llácer Muñoz
Sabela Llácer Muñoz
Noel Llorens Chaveli
Cesc March Pérez
María Marcilla Boluda
Angela Martí Comes
Alex Martínez Montalva
Claudia Mateu Pascual
Edu Mateu Terol
Aitana Montero Garcia
Cristian Montero Garcia
Naima Orts Truyol
Daniel Pla Gil
Pablo Pla Gil
Marc Rodenas Gálvez
Carlos Rubio Martínez
Victoria Rubio Martínez
Carlos Sala Muñoz
Estrella María Sanmartín Murariu
Julia Sempere Candel
Máxim Signes Nebra
Hugo Usedo Gisbert
Susi Vallés Martínez

RECOMPENSES 2026

INFANTILS

// JUNTA LOCAL FALLERA //

COET D'ARGENT

Naima Orts Truyol

COET D'OR

Andreu de la Concepcion Garrigues

Vera Ferri Ferrer

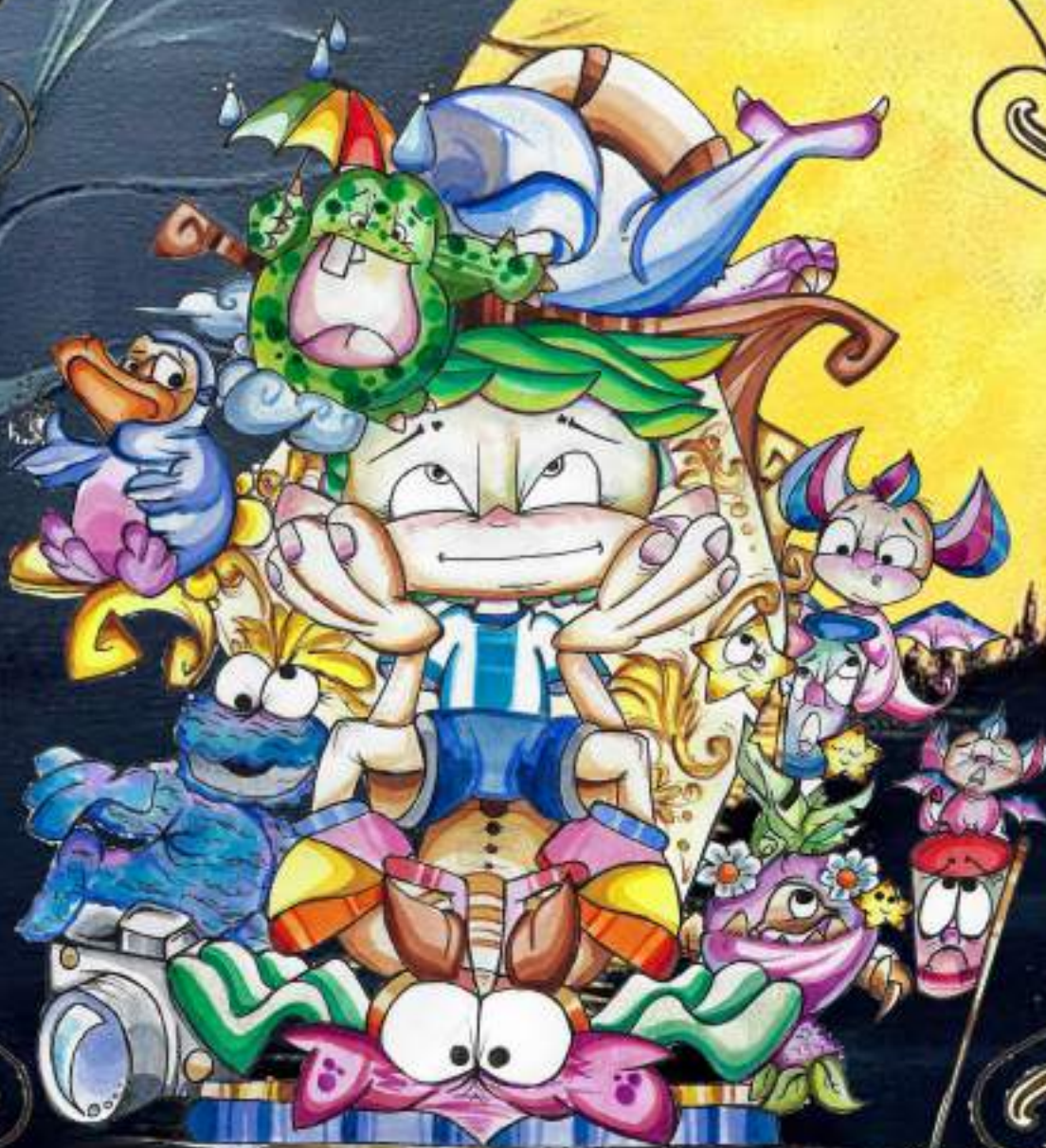
Sabela Llacer Muñoz

Daniel Pla Gil

Estrella Maria Sanmartin Murariu

EN BLANC

Falla Caputxins

· MONSTRUOSAMENT ACOLORIDA ·

Sergi Guijarro Pastor

MONUMENT INFANTIL

ARTISTA: SERGI GUIJARRO PASTOR
EXPLICACIÓ: NATALIA COLOMER

CATEGORIA SEGONA

MONSTRUOSAMENT ACOLORIDA

Introducció

“

La falleta que enguany anem a plantar
en les pròximes línies vos la intentem explicar.
Un monument menut, però molt gran
que com a tema “monstruosament acolorida” durà.

L'explicació d'aquesta falla naix d'un somni encés, profund i net,
el somni tendre i valent d'un xiquet inquiet anomenat Josep.

”

Josep i la seua mascota són el centre de la falla,
i amb els seus ulls veurem unes falles de món encantat;
monstres que arriben a la ciutat sense voler provocar temor,
perquè, sent un somni màgic, s'enamoren de la festa i del seu color.

El somni comença un setze de març encantat,
quan Josep obri una maleta de dins l'armari del pare,
i d'allí van eixint monstres de colors,
cadascun amb gustos, emocions i temors.

L'armari, monstre de teles i brodats,
volia la mantellina que lluí la germana enfilada.
Si no la recuperem amb agilitat,
la nostra fallera no podrà desfilar amb dignitat.

L'escarabat amant de tot allò brillant,
va arreplegant adreços i pintes sense pensar,
i les falleres, sense complements, no poden lluir el seu encant,
quin caos al barri! Quin desordre més monumental!

Coco corre cap a la càmera, tot emocionat,
vol fer-se fotos, però deixa un gran enredat.
Amb crits i rialles els visitants espanta,
i sense ells, la festa tristament s'apaga.

Un monstre florit, coquet i divertit,
es vesteix de flors, amb encant infinit.
La nostra ofrena de roses vol interrompre,
però Josep, valent, no el deixa desfilir.

Els dragonets juguen amb foc i pólvora,
a la plaça Major creen una nova història.
Coets per ací, mascletaes per allà,
la festa corre perill, però no s'acabarà.

Dos més inquiets s'agafen instruments,
i fan sonar la música en cada carrer.
El poble vibra, la festa sona,
tot el mon balla, riu i se sent a la zona.

Però un se li escapa a Josep, i és ben complicat:
el monstre del Temps, amant del cel engrisat,
s'endinsa en la cremà quan el foc ja ha esclatat,
crea el caos i no saben com frenar-lo al seu pas.

Però Josep, valent, amb cor noble i decidit,
lliura la batalla fins l'últim sospir,
i tanca un a un els monstres en la maleta del destí,
salvant les Falles, la festa i el seu poble unit.

I així el somni es tanca, màgic i encantat,
un conte de Josep, xiquet inquiet i enamorat,
que lluita per la seua ciutat, per l'esperit faller mai apagat,
i ens recorda que fins i tot amb monstres...
la nostra festa sempre haurà de ser celebrada.

GUIA DIDÀCTICA

JAUME I A ALZIRA

El 2026 commemorem, és a dir, recordem solemnement, el 750 aniversari del rei a Alzira. La ciutat viu aquesta data amb nombrosos actes com exposicions i xarrades que ens recorden la figura del gran rei.

I tu, que en saps de Jaume I i Alzira?

Segur que enguany t'han contat coses sobre Jaume I, per exemple:

- Què celebrem el 30 de desembre?
- Com fou la conquesta d'Alzira?
- Per què es diu que Alzira és la clau del Regne?

POSA NOM A LES IMATGES

JAUME I VIOLANT

Amb les lletres dels noms dels reis tindràs prou per a escriure el nom de tots els xiquets i xiquetes de la falla?

J _____
A _____
U _____
M _____
E _____

V _____
I _____
O _____
L _____
A _____
N _____
T _____

Per exemple: J: Joan, Jordi.....

EL REI EN JAUME XIQUET

POTS ORDENAR LA BIOGRAFIA DEL NOSTRE REI?

1- Fou el 2 de febrer de 1208 quan nasqué el rei Jaume I, fill de Pere el Catòlic i Maria de Montpeller.

2- I amb tan sols sis anys fou reconegut com a rei, es va confiar la seua educació als templers que a Montsó li inculcaren un esperit religiós i guerrer.

3 - Tres anys després convocà Corts a Motsó, i va exigir als seues nobles que li juraren fidelitat, ja que sols intrigues i conspiracions li havien demostrat.

4- Son pare, per assegurar-se la pau a les terres del Lenguadoc, als tres anys amb la filla de Simó de Monfort el prometé, l'arrancà dels braços de sa mare i se l'endugué.

5- Dotze ciris s'encengueren per triar el seu nom. Va ser sa mare qui a les dames de confiança els ho manà, i fou el de Jaume el darrer que s'apagà.

6- El rei massa jove era un titella en mans dels seus barons: l'involucraren en les seues pròpies querelles i rivalitats i el van fer participar en batalles on fou traït pels seus aliats.

7- 1213 va ser un any que Jaume no oblidarà: primer a Roma moria la seua estimada mare, i mesos després, en la batalla de Muret, quedà orfe de pare.

8- El papa proposà el casament amb Elionor de Castella per assegurar al regne un descendent, encara que Jaume només era un adolescent.

Solucionari

1 és 1; 2 és 5; 3 és 6; 4 és 3; 5 és 2; 6 és 7; 7 és 4; 8 és 8

PASSAPAROLA AMB EL REI

A - Lloc on va morir el rei en Jaume I.

B - Nom de les illes que va conquerir el rei abans d'arribar a València.

C - Jaume I el.....

D - Mes en què entrà a Alzira.

E - Nom de la primera esposa del rei.

F - Nom de les lleis pròpies atorgades pel rei a València.

H - País de procedència de la reina Violant.....

J - Jaume I fou a les corts de Lleida el 1214, entrant com a rei.

M - Nom de la ciutat on va nèixer el rei

N - Dia en què entrà a València

O - Nom de l'animal que l'ajudà en la conquesta de la capital del Regne

P - Lloc on està soterrat Monestir de...

Q - El rei entrà a Alzira el 30 de desembre de mil dos-cent..... dos

R - Animal simbòlic que porta al casc el rei

S - Nom de l'enemic de son pare que acabà amb la seua vida i custodià el xiquet Jaume, de Montfort.

T - Ordre religiosa que educà el rei a Montsó...

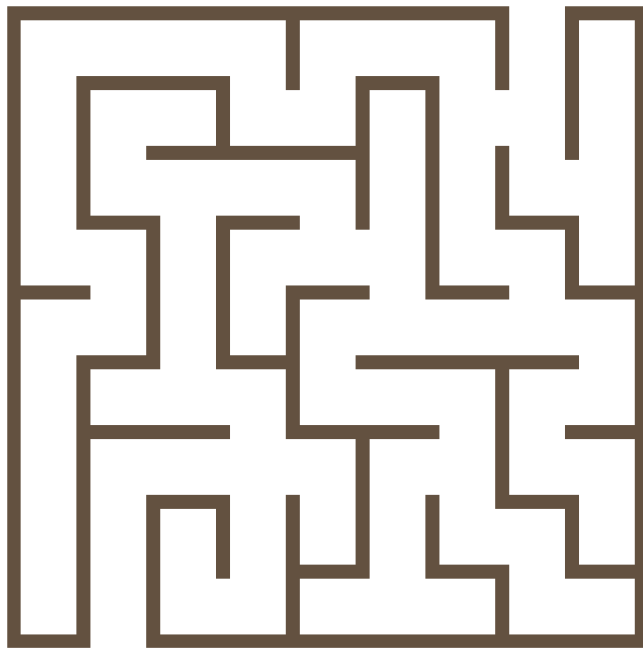
U - El rei va fer..... de la força militar per assegurar la seua autoritat

Solucionari

a) Alzira; b) Balears; c) Conqueridor; d) desembre; e) Elionor; f) Furs; h) Hongria; i) Jurat; m) Montpeller; n) Nou d'Octubre; o) oroneta; p) Poblet q) quaranta; r) rata penada; s) Simó; t) Temple; u) us

EL LABERINT DE JAUME I

AJUDA A JAUME I
A ARRIBAR FINS
A ALZIRA

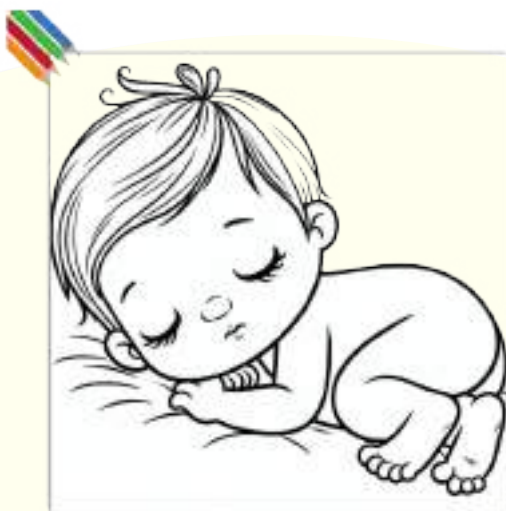
COLOR BLANC

EXPLICANT ELS COLORS DE LA LLUNA

LLUNA BLANCA?

Heu escoltat aquesta cançoneta bona per a dormir xiquets?

La lluna, la pruna,
vestida de dol.
Son pare la crida,
sa mare la vol.
La lluna, la pruna,
i el sol matiner.
Son pare la crida,
sa mare, també.
La lluna, la pruna,
germana del sol.
Son pare li canta,
sa mare l'adorm.

Si de xiquets cantàvem la lluna de majors ens té corpresos. Qui no admira la Lluna? Quantes nits la busquem al cel nocturn? Quantes vegades ens ha impressionat?

La Terra només té un satèl·lit natural, la Lluna que orbita la Terra a 384.400 quilòmetres de distància. La Lluna ens sembla grisenca-blanca perquè reflecteix la llum del Sol a l'espai fosc. El color platejat prové dels materials de la superfície lunar però, a voltes, té un color diferent. Teniu curiositat per saber per què aquesta roca flotant sembla blanca, groga, blava o taronja en diferents èpoques de l'any?

El veritable color de la Lluna, i manté durant tot l'any, és el gris perquè la superfície lunar és principalment magnesi, ferro, feldespat i altres minerals, que creen una fina pols grisa.

La Lluna reflecteix la llum del Sol, que rebota a la Terra i fa que es pugi veure la Lluna. El color que una persona veu quan mira la Lluna depèn de les ones de llum que arriben als seus ulls, i aquesta llum pot variar a causa de la contaminació de l'aire o de la posició de la Lluna a l'horitzó.

LLUNA BLAVA

Les llunes blaves són molt rares solen aparèixer quan la llum de la lluna viatja a través d'una atmosfera plena de pols i fum.

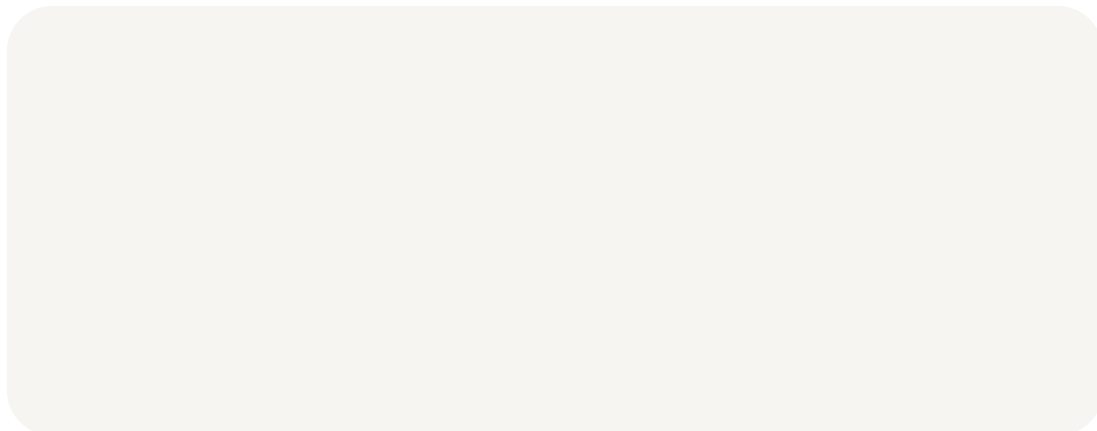
LLUNA ROJA

Aquest fenomen conegut com a "lluna de sang" és el resultat d'un eclipsi lunar total, quan la Terra es troba entre la Lluna i el Sol, bloquejant la major part de la llum que viatja cap a la Lluna. La llum que arriba a la Lluna passa primer per l'atmosfera terrestre.

LLUNA GROGA

«Lluna de la collita» ja que es produeix a finals d'estiu o principis de tardor. Una lluna de la collita normalment es produeix quan el nostre veí polsós es troba a prop de l'horitzó, cosa que significa que la llum que es reflecteix a la Lluna ha de viatjar a través de més atmosfera per arribar als nostres ulls.

I a tu, de quin color t'agrada la Lluna? Et deixem espai per a que ens la dibuixes i pintes:

REPASSEM

- La Lluna és grisa perquè.....
- El color de la Lluna pot canviar per.....
- La Lluna roja és la Lluna de.....
- La Lluna groga és la Lluna de.....

SOPA DE LLETRES

ALIMENTS DE COLOR BLANC

- ARRÒS
- LLET
- COLIFLOR
- NATA

- MELÓ
- BORLES
- SUCRE
- IOGURT

L	L	E	T	Y	B	L	A	N	C
T	R	S	C	O	S	I	N	A	O
D	F	A	O	G	U	G	M	B	L
A	U	L	N	U	C	J	B	B	I
B	M	R	A	R	R	O	S	N	F
F	O	D	E	T	E	R	R	G	L
O	E	R	N	Y	A	N	B	R	O
C	S	R	L	R	M	E	L	O	R
U	M	H	Z	E	B	E	B	B	A
S	A	T	A	N	S	C	A	E	S

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Alfred Aranda i Mata

COMPLETA LES ORACIONS AMB LA PARAULA ADIENT:
ENTREPÀ, PROFESSORA, CARTA, NIT, NOVEL·LA, ESQUIMALS,
CONTRACTE, PEL·LÍCULES.

- a) Quan m'ha preguntat la m'he quedat en blanc.
- b) He passat la en blanc pensant en tot el que ha corregut.
- c) Si no has llegit la *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, te la recomane.
- d) Les primeres es filmaven en blanc i negre i eren mudes.
- e) Ni se t'ocórrega firmar en blanc elcontracte de lloguer.
- f) M'he menjat un de blanc i negre a mos redó.
- g) M'han donat blanca per a demanar el que vulga.
- h) Saps que els distingeixen setanta varietats de color blanc?

M'HE QUEDAT
EN BLANC

Donar
carta
blanca

LOCALITZA EN AQUESTA SOPA DE LLETRES
NOMS DE SETZE COSES QUE SÓN O SOLEN SER
BLANQUES.

B	R	O	M	E	R	A	S
O	U	D	E	N	T	S	U
C	F	A	R	I	N	A	C
A	U	N	E	U	C	L	R
L	L	E	N	Ç	O	L	E
Ç	L		G		C	O	L
	E	N	U	V	O	L	
	T		E	N	A	T	A

INDICA QUINES EXPRESSIONS UTILITZES SI ET
TROBES MALAMENT:

- Estar trencat de color.
- Estar més blanc que la paret.
- Estar blanc com la cera.
- Estar negre com un tió.
- Estar més roig que una tomaca.

Solucionari de la sopa de lletres

neu, llet, núvol, farina, sucre, full, llençol, ou, bromera, merengue, calç, sal, col, nata, coco, dent.

CAPUTXINETS I CAPUTXINETES

ACÍ TENIU L'ESCUT DE LA NOSTRA FALLA. S'ANIMEU A PINTAR-LO I DONAR-LI COLOR?

CONTE PER A NEUS

XIQUETA DE COLORS

Diego Gómez

De tots és ben sabut que existeixen fòrmules per començar i acabar els contes... Però n'hi ha tantes que sempre acabem utilitzant-ne dues o tres, només.

- Vet aquí que una vegada...*
- En un país molt llunyà hi havia...*
- Temps era temps, quan els animals parlaven...*
- Una vegada fa molts anys...*
- Això era i no era, i bon viatge tinga la cadenera.*
- Rondalla ve, rondalla va, si no és mentida veritat serà...*

Esta podia ser la història del **Monstre de Colors** que no sap què li passa. S'ha fet un embolic amb les seues emocions i necessita l'ajuda de la seua amiga per desfer-ho.

O també l'aventura del **pirata Ulisses el Barba-Roja**. Un pirata que tenia tanta gana que un dia va decidir menjar-se totes les estrelles. Però com s'ho farà per arribar al cel? I què en dirà la lluna de quedar-se tota sola?

I perquè no la **del Ratolí Pérez**, el qual arreplega tots les dents blanques dels xiquets i xiquetes per arreglar els “col·millos” (incisives de marfil) dels elefants ferits i també per omplir de somriures a les nostres falleretes com **Neus**.

O el conte de la **BlancaNeus** que volia preparar una sopa de verdures de molts colors per convidar als seus amics de la falla, però hi ha una safanòria cabuda que no vol compartir el seu color i sabor.

I la història de **la fàbrica de les paraules falleres** on hi ha un país on la gent quasi no parla. Tot és en blanc i negre. En aquest estrany país, s’han de comprar i embassar les paraules per poder-les pronunciar. Al final un jove molt espavilat i brillant, les paraules plenes de colors, per a la seua amiga fallereta va trobar.

I **Celes** per a **Neus** va triar:

NEUS

VALENCIANA, VALENTA
ALZIRENYA, ARTISTA,
LIBÈL·LULA PERFECTA, LLUNA
BÒNICA

ENTUSIASTA, ELEGANT, EN-
CANTADORA

ARC DE SANT MARTÍ RADIANT
INTEL·LIGENT, INQUIETA,
PLENA D’ALEGRIA I AMISTAT

L’AMISTAT que uneix a totes les
personetes de la Comissió Infantil de
la falla Caputxins. Criatures que porteu
una rosa als llavis per conquerir un món
més feliç i en pau. Un riu ple de colors
que omplira la nostra Alzira fallera.

I...

-Conte contat, conte acabat.

-I van ser feliços i van menjar tots anis-
sos.

-Aquest conte s’ha acabat i si no és
mentida és veritat.

-I és un gos i és un gat, i aquest conte
s’ha acabat.

-Conte contat ja s’ha acabat, de la xe-
meneia al terrat.

-Conte contat, conte acabat, qui no
s’alci té el cul foradat

Gràcies **Neus**. Gràcies **Celes** per no
deixar en blanc aquest conte i om-
plir-ho de somriures.

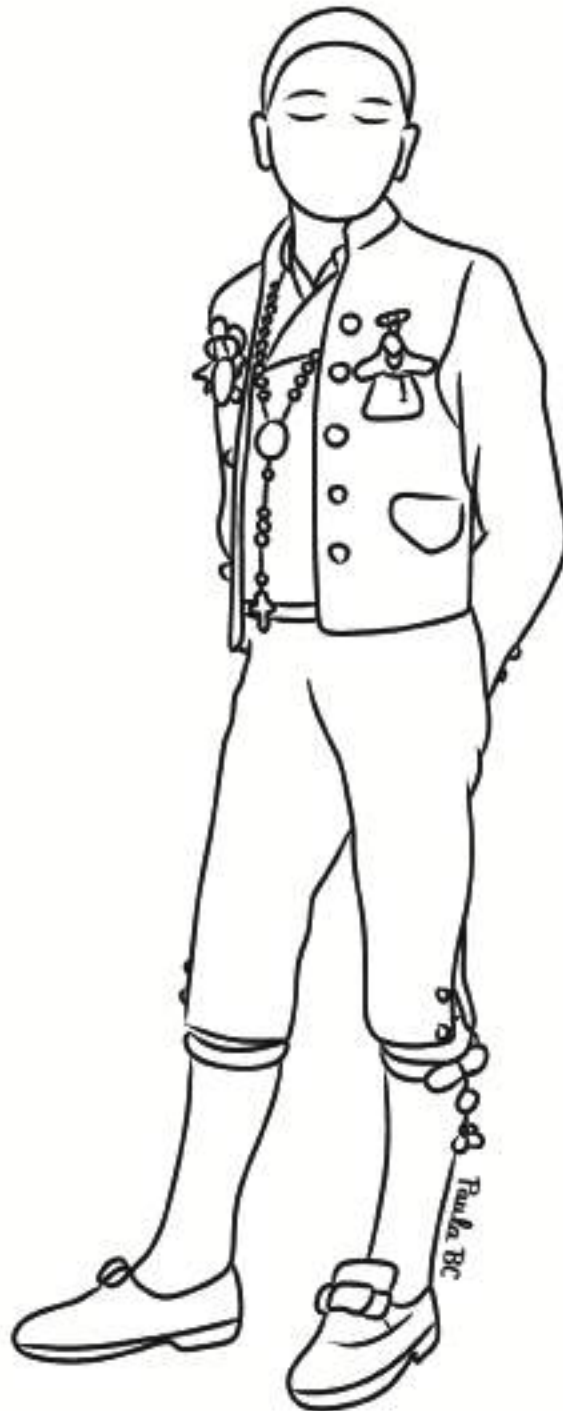
Endavant la falla Caputxins i Visca els
seus xiquets i xiquetes fallers i falleres.

CAPUTXINETS I CAPUTXINETES

ACÍ TENIU
A NEUS. LA
PINTEU?

S'ATREVIU A PINTAR A CELES?

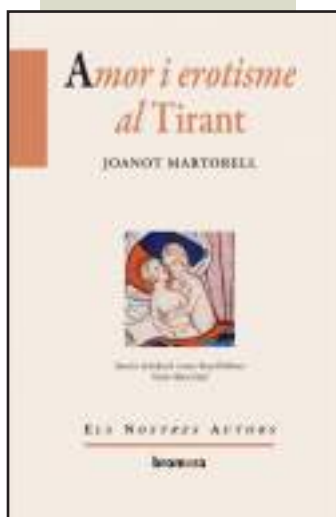

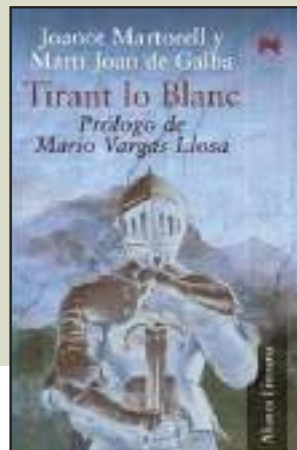
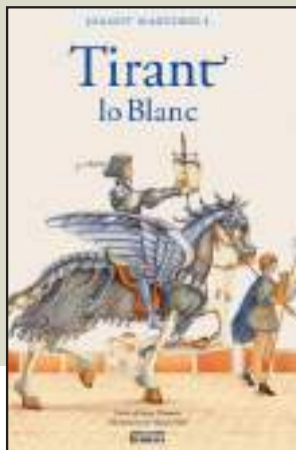
ACTIVANT LA PART LECTORA

Pura Santacreu

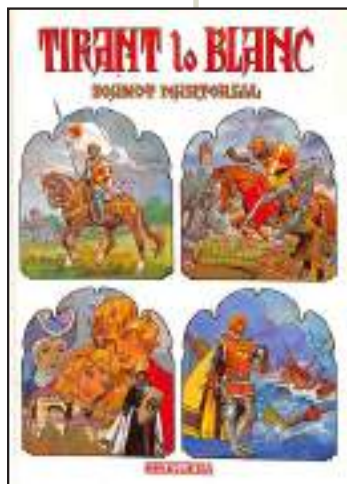
LECTURES RECOMANADES SOBRE TIRANT LO BLANCH

Atenció! Mireu quantes opcions
tenim per a conèixer la millor
novel·la de tots els temps: versió
actual, estudis sobre l'obra, versió
infantil, teatralitzada... i tantes i
tantes i per a totes les edats.
No tenim excusa!

O, si voleu, també teniu les aventures del cavaller
Tirant lo Blanch en còmic:

Tant en llibre com en còmic, la lectura és amena,
divertida i molt entretinguda. Heiiii els teniu a la
biblioteca del col·legi o a la de la ciutat... Ja ho he dit:
No tenim excusa.

CONTEM UN CONTE

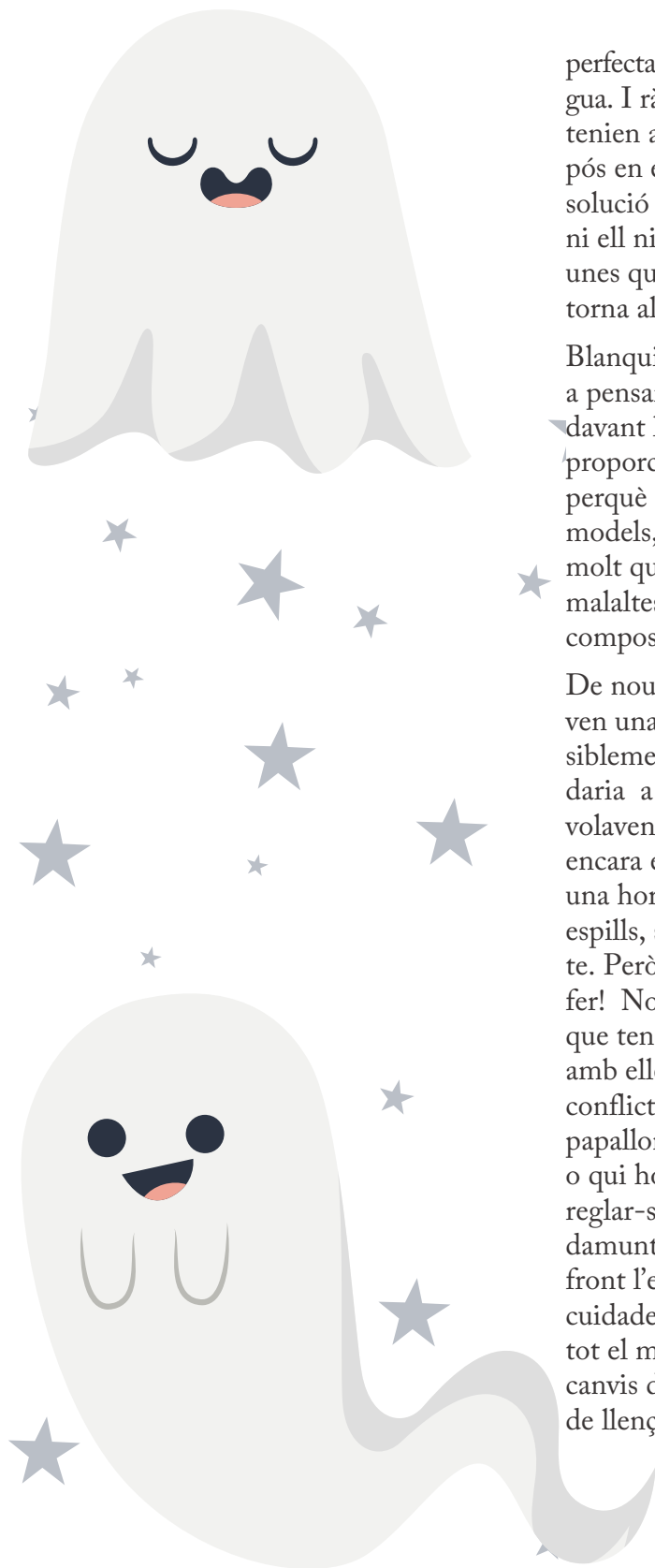
Pura Santacreu

BLANQUINÓS, REI DELS FANTASMES BLANCS

EN EL PAÍS DELS FANTASMES BLANCS tot anava rebolicat, tot! La tristesa s'apoderava dels fantasmes, fantasmots i fantasmetes. Tots sabien que no tenien reflex als espills i això els tenia preocupats i fins i tot enfadats. Sobre tot al rei Blanquinós IV, rei orgullós de travessar parets i murs però avergonyit per no poder-se mirar bé en un espill. La reina, molt previsor, havia ordenat amagar tots els espills i miralls per a no recordar aquest fet. Però tots observaven els buits de les parets i això els augmentava el malestar. El rei no trobava una solució, buscava i buscava i mira que tirava hores a l'estudi calfant-se el cap!

Els llençols blancs que els tapaven anaven bé per a no entropessar-se però només els tapava. Uns als altres es deien com de ben bonics es veien però els faltava això: comprovar-ho. El Consell Superior Fantasmal es va reunir en sessió extraordinària i votaren la proposta de la reina Blanquina d'anar als límits perillosos del regne on passaven coses extraordinàries i intentar trobar ajuda o alguna cosa, animal o planta, que ajudara a resoldre el problema i calmar al seu espòs.

Blanquina caminava i caminava i no arribava mai. Però en girar un pi enorme que estava al mig del camí observà una cosa curiosa. Hi havia un insecte amb ales, una dalt de l'altra, raríssim que a males penes podia volar. Amb una antena amb ulls i una pateta. Molt rar! Continuà mirant-lo i, ohhh! L'insecte en posar-se sobre les aigües estancades d'una bassa es convertí en allò que tots coneixem com una papallona en reflectir-se

perfectament completa i bella en la superfície de l'aigua. I ràpidament pensà que sobre un espill dels que tenien a palau també es veuria igual i que el seu espós en estudiar aquets tipus de papallona trobaria la solució al problema que tenia de no veure's reflectit, ni ell ni cap fantasma. Pensat i fet. Blanquina agarra unes quantes mitges papallones amb tota precaució i torna al palau.

Blanquinós en veure la troballa de l'esposa comença a pensar com aprofitaria això i anava ideant postures davant l'espill; filtres i pocions que les papallones li proporcionaven... Les papallones acabaren rendides perquè el rei les acaçava i les posava a treballar de models, cosa que les obligava a estar molt quietes, molt quietes i de tant aguantar la postura acabaven malaltes. Quan això passava Blanquinós perdia la compostura, s'enfadava i bramava molt. Pobretes!

De nou reunit el Consell considerant que necessitaven una solució, es posaren a pensar tots junts. Possiblement el polsim de les ales de les papallones ajudaria a fer-se visibles. Ho intentaren. Les papallones volaven sobre ells i elles deixant caure el polsim que encara els quedava a sobre. I va resultar! Durant una horeta el rei i qui volgué provar foren visibles als espills, s'observaren ben bé i arreglaren el seu aspecte. Però s'acabà el polsim i amb ell les imatges! Què fer! No podien acabar amb les mitges papallones que tenien, no podien agarrar-ne més o acabarien amb elles. Blanquinós i Blanquina van ajudar en el conflicte posant juntes totes les parts implicades: les papallones es quedarien al palau ben cuidades, el rei, o qui ho necessitara les cridaria quan haguera d'arreglar-se en situacions especials i elles es col·locarien damunt dels seus muscles i així els farien visibles front l'espill. Després tornarien al seu lloc i estarien cuidades i protegides com acordà el Consell en ple. I tot el món fantasmal content i tranquil sense por als canvis d'humor del rei Blanquinós. (I els fabricants de llençols!).

ACTIVITATS

Et proposem un repte: pots dibuixar l'espècie de mitja papallona del conte?

Què et sembla la solució del conflicte proposada del Consell? En tens una més bona?

**Eres més de buscar solucions i raonar o
d'enfadar-te molt?**

**T'enfades molt quan ningú no et fa cas, és a
dir, sembles invisible per a tots?**

BLANQUES CURIOSITATS

Pura Santacreu

MIG EN BROMA, MIG SERIOSAMENT, ací teniu algunes curiositats sobre el blanc com a color i significació. Esperem que a casa les llegiu junts, majors i menuts, les comenteu, busqueu més informació...

- Blanc/blanca, la paraula

-Sabies que la paraula blanc ve de l'alemany? La paraula prové del llatí vulgar *blancus*, arplegada de l'alemany. Actualment tenim **blanc** en la nostra llengua, en occità i francès; **blanco** en castellà; **bianco** en italià i **branco** en gallec. En el llatí també estava la paraula *blankaz* amb el significat de blanca, brillant, encegador.

-Els romans tenien dues paraules per a blanc; *albus*, un blanc llis, (la font de la paraula *albino*); i *candidus*, un blanc més brillant. Un home que volia un càrrec públic a Roma portava una toga blanca il·luminada amb guix, anomenada *toga candida*, origen de la paraula *candidat*. La paraula llatina *candere* significava brillar, ser brillant.

-Algunes llengües tenen una gran varietat de termes per al blanc. Diuen que els esquimals tenen dèsset varietats de blanc i no són els únics!

-Sinònims de blanc, per si ja en teniu prou: clar/a, diàfan/ana, immaculat/ada, impol·lut/uta. Incontaminat/ada, límpid/ida, net/a, polit/ida, pulcr/pulcra, pur/a, virginal. Pàl·lid/ida, esblai-mat/ada, esblanqueït/ida, lívid/a. Alba, albi/ina, blanquínos/osa, lletós/osa, nevat/ada... i en queden molts més tants com varietats de colors té el blanc.

Ixen blanques!

-En el joc d'escacs ixen primer les peces blanques. Així com també al tauler que és escaquejat, són de la mateixa manera, anomenades “caselles blanques” la mitat de les 64 que el componen. La regla que diu que les blanques comencen el joc és del segle XIX, en 1889 concretament, de la mà de Wilhelm Steinitz, el primer campió mundial.

Sucre blanc o sucre negre?

-Per a obtenir sucre blanc, el sucre natural de la remolatxa se sotmet a un procés de refinament que elimina impureses i color. Aquest procés inclou la molta, la rentada i la purificació. El resultat és un sucre de gra fi, amb un color blanc brillant i un sabor dolç. És que el procés de producció de tots dos sucres, blanc i negre, és exactament el mateix, i només difereix en la seva última etapa. En aquesta, és quan se separa la sacarosa cristal·litzada (obtinguda de l'evaporació de la mescla d'aigua i sacarosa) de la melassa. En el cas del sucre negre aquesta separació no es produeix, d'aquí el seu color de la melassa i el perquè conté més vitamines i minerals que el sucre blanc. No obstant això, és en una quantitat tan insignificant, que no té valor des del punt de vista nutricional.

De blanc religiós

-En les antigues civilitzacions mediterrànies, el color blanc s'associava amb la llet materna. A Egipte era el color que s'usava per a vestits dels sacerdots i sacerdotesses de la deessa **Iris**, deessa de la maternitat i fertilitat, que representava el poder femení.

-Al Talmud jueu, la llet era una de les quatre substàncies sagrades, juntament amb el vi, la mel i la rosa.

-Dels grecs destaca el mite de la creació de la Via Làctia, on està el nostre sistema solar: l'heroi Hèracles, sent un xiquet de bolquers, va ser alletat per Hera, esposa de Zeus, qui en descobrir-ho, va llançar lluny el xiquet provocant que un poc de la seua llet esquitxara i creara la galàxia amb totes les seues estrelles.

-A la Roma antiga, les seguidores de Vesta anaven amb túniques blanques com a símbol de puresa.

-Amb el cristianisme continua la tradició d'associar el blanc a la puresa i innocència: els hàbits blancs de les monges novícies, els vestits de comunió, o els de casament... I, sobre tot, Crist ressuscitat porta una túnica blanca.

Blanca és nom de dona

-Amb tots els significats de la paraula blanc és fàcil suposar que també pot ser un important nom de dona: Blanca, Bianca (italià), Blanche, Blanchette (francès) de l'idioma celta Genoveva tenim Jennifer i Gwendolin, i Càndida del llatí passa a l'anglès Candy; en anglès i irlandès Finola o Fiona. Tenim també Clara, Alba o Neus. També hi ha noms

de flors que s'usen com a nom de dona i també associats al blanc: Jazmín o Yasmine; Camil·la, o Margarida, Maggie, Lily, Greta, o Margot (Daisy en anglés). Trobem Rosalba, o rosa blanca. D'home n'hem trobat un, Albin.

I el blanc polític?

- A Roma usaven una toga blanca llisa, coneguda com a *toga virilis* en els actes d'estat importants. En temps de l'August, cap home romà podia presentar-se al fòrum sense una toga.

-Votar en blanc significa no posar cap papereta en el sobre o una papereta en blanc. Si votes en blanc significa que no estàs d'acord amb cap partit. El teu vot compta i es repartix entre els partits restant, quasi sempre al que més vots té.

-El blanc en guerres i política significa rendició. Una bandera blanca és senyal de no poder continuar en els combats. En la Segona Guerra Mundial, els americans davant la capitulació dels exercits alemanys demanaren que posaren llençols blancs en les finestres de les cases. El 8 de maig de 1945 tota Alemanya tenia llençols a les finestres acabant així la guerra.

Blanc Fantasmal!

-Els fantasmes en la mitologia popular de moltes cultures, consideren que són esperits que es manifesten entre els vius de manera perceptibles gràcies al llençol blanc amb que s'emboliquen. Si? No? En l'Europa medieval, el blanc era el color del dol abans que canviara al negre. En Xina, el blanc ha estat durant molt de temps i encara està vigent.

-La roba que usen els fantasmes (si és que usen alguna) sol ser la roba que la gent normal faria servir o amb la que seria enterrada en el moment de la invenció d'aquesta fantasia. Possiblement açò del blanc vinga de quan eren soterrats amb sudari, llenç amb que cobrien el cap del mort en senyal de respecte. I també hem de pensar que amb el pas del temps els colors forts se suavitzen i van perdent-se.

Però anem a tirar d'imaginació. Quina de les següents respostes considereu més idònia per a que vagen de blanc els fantasmes?

- 1.- Si poden s'amaguen en els armaris de la roba.
- 2.- Poden dormir tot el dia en els llits sense ser vistos.
- 3.- Poden anar sempre molt nets perquè es renten en la llavadora.
- 4.- Tot van igual i així s'amaguen fàcilment.

Solució: la que més t'agrada...he. he. He!

/4/

RECORDS
D'UN ANY

Nomenament

Novembre Fest

Nadalenques

Dia del Porc

Dia de l'Apuntà

Dia de l'Estropeat

Festa Rociera

Presentació

La Crida -----

Lliurament de recompenses JLF

Presentació del Llibret

Plantà

Premis

Falles

LA FLAMA eterna

Naix del silenci de la nit,
quan el fred de l'hivern encara besa les pedres humides de la ciutat.

És una espurna menuda, una llumeta viva i impacient,
que desperta cors i somnis amagats darrere dels balcons tancats.

La flama fallera s'alça, invisible al principi,
com una promesa que espera el seu moment per a brillar.

En ella es cou l'art i la passió,
la mà de l'artista que transforma el cartró en vida,
la rialla dels xiquets que juguen entre taules i serradura,
el murmuri dels casals on la germanor és la millor flama de totes.
Cada clau, cada pinzellada, cada acord de dolçaina
porta el batec antic d'una festa que vol oblidar qui és.

Perquè la flama no sols crema; també uneix, també il·lumina.

Quan arriben els dies grans, Alzira es desperta com una reina.
Els carrers s'omplin de colors, d'olors, de música,
i la ciutat esdevé un poema de pólvora i alegria.

La flama viu en cada mirada que s'alça cap al cel,
en cada espurna que es fon amb el crit d'un VISCA!

És un foc que no fa mal,
un foc que purifica i que parla el llenguatge antic del poble.

I arriba la nit de la Cremà, la més dolça i amarga de totes.

La flama, com una dansa de llum, abraça el monument amb tendresa,
i en aquell abraç crema l'esforç, la il·lusió i el record.

Les figures, que abans foren somriures, esdevenen cendra i vent
i el cel es pinta d'un roig d'emoció i de comiat.

En eixe instant, el temps sembla aturar-se:
tota Alzira respira al mateix ritme,
amb el cor obert, amb els ulls plens d'espurnes i de llàgrimes.

Però la flama no mor.
Renaix en cada fallera, que amb orgull,
manté viva la tradició que li han deixat els seus majors.

Perquè la flama fallera es eterna,
és símbol, és memoria, és promesa,
és l'esperit que ens recorda que tot allò que s'acaba
és també allò que comença de nou.

I any rere any,
entre fum, música i germanor,
Alzira, torna a nàixer , encesa, bella i viva,
sota l'etern miracle de la seua flama.

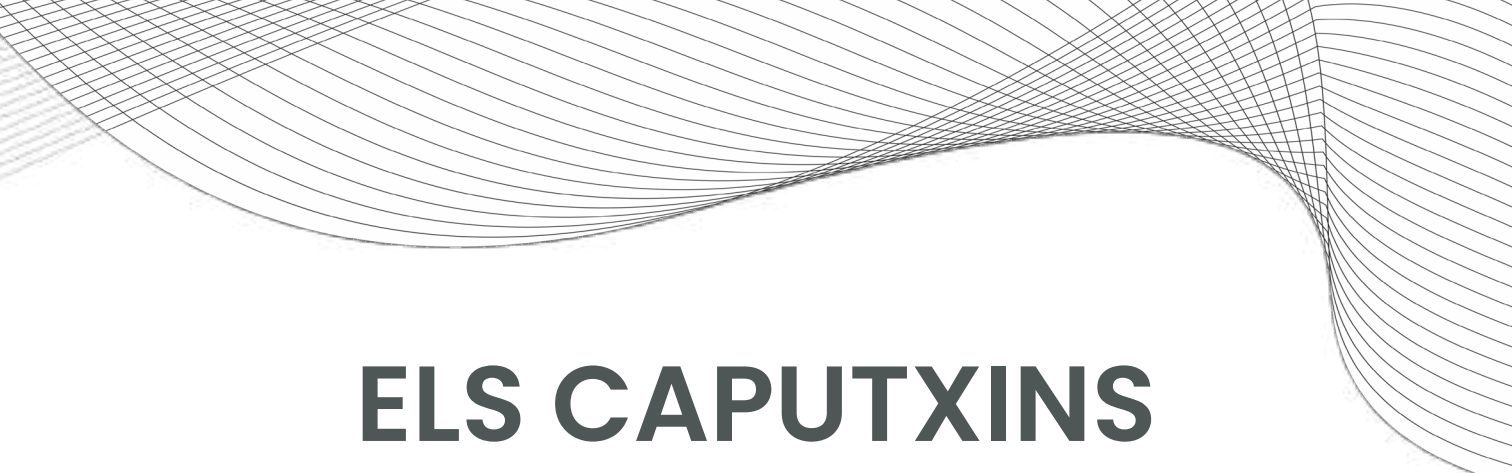
Xelo Bezares Miralles

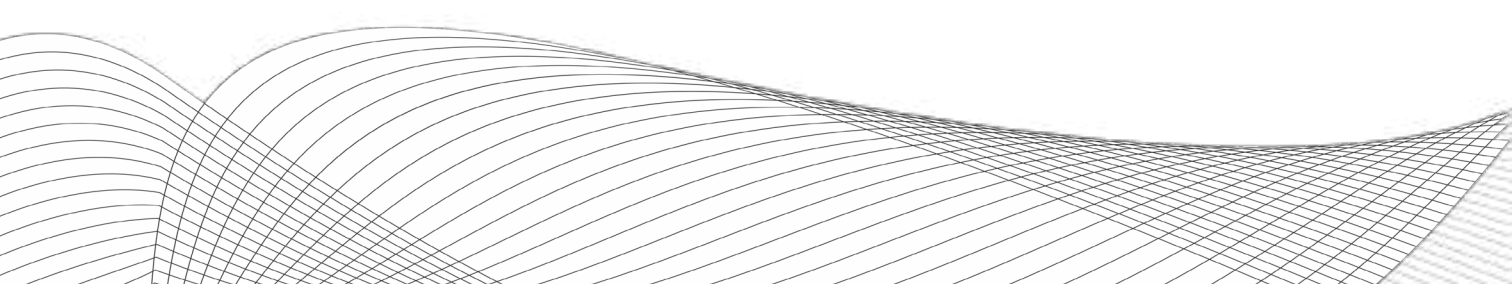
/5/

GUIA COMERCIAL

ELS CAPUTXINS

Volem agrair,
immensament,
l'estimada
col·laboració de totes
les empreses que
formen esta guia
comercial, i a tots els
que han fet possible
l'edició d'aquest llibre
de Falles

NO SON OFERTAS SON NUESTROS PRECIOS

el ahorro para la familia

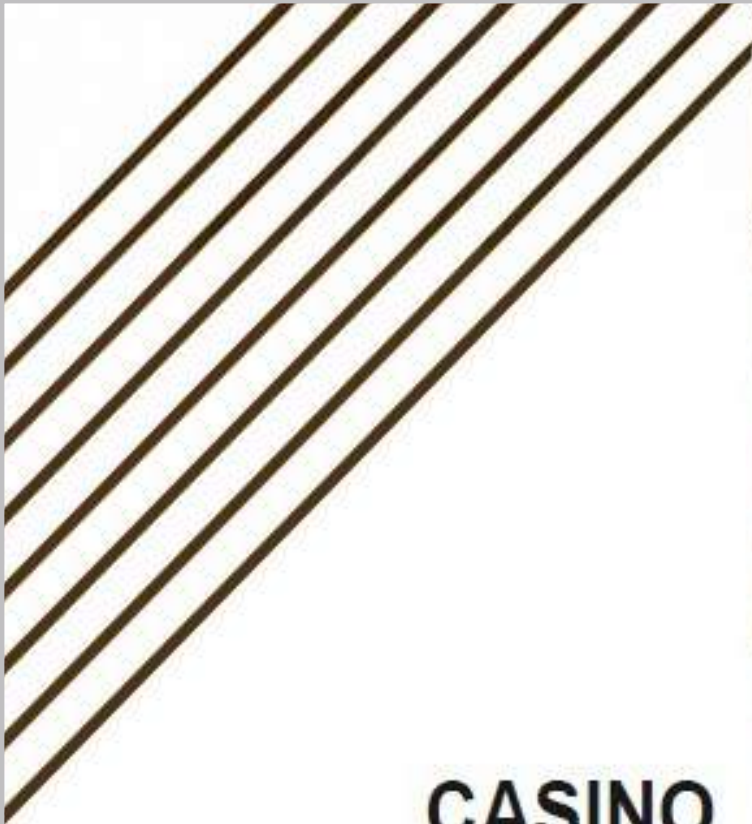
Alzicasa

AGENCIA INMOBILIARIA

Av. Sants Patrons, 2 - Baix
46600 ALZIRA (Valencia)
Tel. 96 241 90 64

Cr. Sant Francesc d'Assís, 20 - Baix
46740 CARCAIXENT (Valencia)
Tel. 96 394 87 78

www.alzicasa.com

CASINO CARRETEROS

BAR - RESTAURANTE

C/ Mossén Grau, 8 - 46600 Alzira, Valencia
Teléfono: 960 067 177 - 657 440 745
Email: casinocarreteros@gmail.com

GRUPO CONSTANTE

OBRAS Y SERVICIOS DE CONSTRUCCIÓN

cuidar

les nostres tradicions
ens posa en peu.

 **caixa
popular**
Cuidem les persones.

el Caracolito

David Ramírez - Vicky Sáez

PETARDOS, PIROTECNIA Y FUEGOS ARTIFICIALES

Carretera Alzira- Tavernes Km. 20 Pol. 60
Parcela 132 46600 Alzira, Valencia-España.

☎ 962 401 529 / 605 095 808 pirocrespo@hotmail.com

congelados pascual

la calidad nos hace diferentes

CONGELADOS PASCUAL

TELÉFONO ATENCIÓN AL CLIENTE 96 243 38 84

TIENDAS
HIPER CONGEL
SPECIALIDADES Y CONGELADOS

www.congeladospascual.com

CARCANENT

C/ Euzkadi, s/n. (ALMACÉN)
De lunes a viernes de 9 a 19 h.
Sábado de 9 a 14h.

CASTELLÓ DE LA RIERA

C/ Gaspar Vazquez, 3
Mercat Municipal 2.2 parada 11-15

L'ALCÚDIA

Ayda: Antonio Almola, 103

XATVA

C/ Reina, 34

GUADAGUAR

C/ Estanislao, 4

LA POOLILLAJOA

C/ Sant Pere, 21

TAVENES DE LA VALLERONA

C/ Major, 25

ALZIRA

C/ Pere Castells, 10

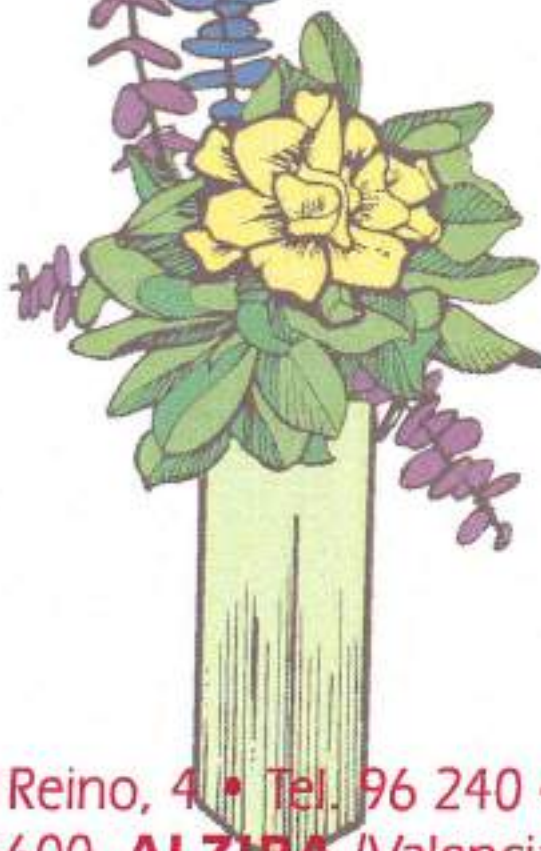
L'OLLEGA

C/ Jaume I, 15

EN LA WEB EN

Floristería **RAQUEL**

Pl. del Reino, 4 • Tel. 96 240 44 33
46600 **ALZIRA** (Valencia)

Plaza Sociedad Musical, 3
ALZIRA

- 12/06/2021 un 2º premio en Lotería de Sábado.
- 18/11/2001 un premio en la Quiniela de **22.378 €**.
- 02/01/2022 un premio en el Bonoloto de **139.414 €**.
- 28/07/2007 el 1º premio en la Lotería del Jueves.
- 22/12/2007 el 5º premio de la Lotería de Navidad.
- 02/09/2015 un premio de Bonoloto de **46.698 €**.
- 11/12/2018 el 1º premio Bonoloto de **7.694.919 €**.
- Este es el mayor premio en la historia del juego.

EL MERCAT
Establecimiento 79950

El Mercat

FRANCISCO COMES

Faustino Blasco, 5

Teléfono 962 412 808

46600 ALZIRA (Valencia)

loteria3alzira@gmail.com

QUIMIPAPEL
Una nueva sonrisa

Tel.:96 242 28 00

GRUPO REX

GASTRONOMÍA Y EVENTOS

DONDE LOS SUEÑOS SE HACEN REALIDAD

INNOVACIÓN, CALIDAD Y
GASTRONOMÍA MEDITERRÁNEA TRADICIONAL

Reserva ahora tu evento en Grupo REX
llamando al 962 540 943 o a través del formulario de contacto de
nuestra página web www.gruporex.com

¡Y haz tu sueño realidad!

ROA TEXTIL
Indumentaria Valenciana

*Vestimos
tus Sueños*

artesanía
comunitat valenciana

C/Periodista Azzati 4 - Valencia - 46002

roatextil.com

The advertisement features a central circular menu with a white background and green leaf-like borders. At the top center is a cup of coffee on a saucer. The menu is divided into sections by labels on small wooden signs:

- Menú del día**: Accompanied by a bowl of soup.
- Comidas para llevar**: Accompanied by a plate of food.
- Bocadillos variados**: Accompanied by three sandwiches.
- Tapas**: Accompanied by two small plates of food.
- Platos combinados**: Accompanied by a sandwich.

In the center of the menu, the logo for **La Cigüeña** is displayed, featuring a stylized red bird. Below it, the text **yago's** is written in a large, bold, serif font, with **cafetería** in a smaller font underneath. The address **C/ PAZ, 5 TNO.: 962401562** is printed below the logo.

JOSAN

MUNTATGES

**Montajes de naves industriales
y prefabricados de hormigón**

asesores **alzilex**

fiscal laboral y contable

Mayor S. Agustin, 33
46600-Alzira (Valencia)

salva@alzilex.com

962 401 072 - 607 293 272

MONTALVA
Joyeros

PROMOCIÓN
Joyas de Oro
con Diamantes

-50%

www.joyeriamontalva.com
calle Xuquer 5 Alzira

ESTÁS EN LA FIESTA! ERES LA FIESTA!

!LA
fiesta!
ta!

WWW.ESPECTACULOSLAFIESTA.COM

PEDRO CONSTANT
691 445 106

JOSE BATALLER
619 647 074

JAVIER BATALLER
645 45 02 51

DAVID ESTELLÉS
626 527 799

TENEMOS LO
QUE NECESITAS

alpesan
elevate s.l.u

670 53 45 57

ALQUILER Y VENTA DE MAQUINARIA

96 241 57 74 • www.alpesanelevate.com

Pol. Ind. Tisneres. Avda de la Democracia, 30. ALZIRA

M. Ferrer
PEIX FRESC I CONGELATS

C/ PILETES 54 BAJO. 46600 ALZIRA
TEL. 96 241 66 86 - MÓVIL 607 91 30 15
e-mail: peixmferrer@gmail.com

SECRETARIA EXTERNA
NO ES UN GASTO,
ES UNA INVERSIÓN

Pide información:
info@secretariaexterna.com
96 107 66 00

Secretaria EXTERNA
TU ASISTENTE PERSONAL

Kumon English

Learning time!

Descubre todos los beneficios del método Kumon, ahora en inglés. Con **Kumon English**, tu hijo hablará, pensará y aprenderá en inglés desde el primer día. ¡A partir de los 2 años!

Y también:

Kumon Matemáticas

Kumon Lectura

En Kumon English,
15 días de prueba gratis sin compromiso.

Kumon Alzira - Centro
C/ Mayor San Agustín, 27
627 595 442

KUMON

Descubre su potencial.

www.kumon.es

Carrer de la Sang / 6. ALZIRA

www.kamebikes.com

C/Taronger nº71 bajo
ALZIRA 46600

Alzira	Xàtiva	Carcaixent	Gandia	Grao de Gandia
962 018 898	962 276 112	961 076 896	960 094 371	960 230 942
962 016 774	962 280 618		961 045 640	

AGPAR
SEGURIDAD

Plaça Bandes de Música de la Comunitat Valenciana, nº12 - b
46013 Valencia
Tel: 960 645 914
Fax: 961 474 047
info@agpar.es

AGPAR
SERVICIOS
AUXILIARES

Plaça Bandes de Música de la Comunitat Valenciana, nº12 - b
46013 Valencia
Tel: 960 645 914
Fax: 961 474 047
info@agpar.es

NINETS
ESCUELA INFANTIL BILINGÜE

**AMB LES
FALLES!**

MATRÍCULA ABIERTA

Rellena el formulario
de admisión en
www.ninets.es
para informarte.

Tel. 654 136 113
info@ninets.es
Obispo Gilaberto Martí, 25
46600 - Alzira (Valencia)
Av. Barcelona 92, 69
46900 - Torrent (Valencia)

Síguenos en

ca tomàs

Plaza Corbeil Essonnes 1 bajo - Tel. 96 241 11 71
46600 ALZIRA (Valencia)

Chorrofont

Instal·lacions de fontaneria

627 19 11 24

1996

Av. Hispanidad 2 bajo
Alzira

J. ALONSO

FORN Y PASTISSERIA

c/ Colón, 10
46600 Alzira (Valencia)
Movil 615 473 867

Todos nuestros productos
están cocidos a leña.
Hacemos tartas por encargo.

Patricia & Rafa
peluquería - estética

Gabriela mistral 7
tlf 962405961

LÁPIDAS FINA CALABUIG

C/ Pere Morell, 3
Tel. 675 93 32 76 - 96 241 98 45
46600 ALZIRA (Valencia)

La Cambra

Ropa interior • Ropa de hogar • Uniformes escolares
Ropa en medidas especiales para cama

C/ Colón, 32 - 46600 ALZIRA (Valencia)

HORNO FRANCISCO BRIA

637 92 97 12

PANADERÍA Y PASTELERÍA
C/ JOSEFINA PIERA, 2

UN LLIBRE BEN BLANCAT

[ENBLANQUINAT]

En el llibre d'enguany tot és blanc, blanc i més blanc,
tan blanc que el jurat pensa
que som un electrodomèstic gegant.

El color blanc domina,
I entre tanta llum i resplendor,
si tens la ment en blanc...
ningú notara si és per inspiració
o per falta de motor.

Les flors blanques molt fines,
molt innocents i molt elegants,
fins que arriba l'airet bufant
i semblen més bé un ¡ai mare! volant.

La tecnologia, molt moderna,
molt blanca i neta, molt digital,
però quan falla el Wi-Fi, amiga!...
el que se'ns posa blanc és el personal.

Les fulles del llibre en blanc,
que esperen paraules valentes,
i mira si ho som, de valerosos
que critiquem la Falla-Roma.

I fins al que sempre diu:
açò ho vull tot ben blanc i lluentet!

En l'infantil, Jaume I,
entre jocs, contes i cançons,
ha pintat més blanc que un núvol...
I més taques que als pantalons.

I així tanquem el llibret,
Entre broma, fum i olor a bunyols,
Tenint present, que encara
que enguany tot siga blanc...

...al remat, per a gustos, colors.

Enrique Pellicer

